پێنج کاتژمـێر لەگەڵ

برایم ئەحمەددا

حوسێن محەمەد عەزیز

٢٦٩٥ک/١٩٩٥ز

پێنج کاتژمـــێر لەگەڵ

برایم ئەحمەددا

حوسێن محەمەد عەزیز

٢٦٩٥ک/١٩٩٥ز

ISBN 91 - 630 - 3624 - 1

ناونیشان : پێنج کاتژمێر لەگەڵ برایم ئەحمەددا.

نووسینی : حوسێن محەمەد عەزیز.

چـــاپ : یەکەم.

ســـاڵ : ١٩٩٥.

تـــیراژ : ٢٥٠ دانە.

لە بڵاوکراوەکانی چاپخانەی باران.

chalakmuhamad@gmail.com

وێنەی مامۆستا برایم ئەحمەد

وێنەی نووسەر و مامۆستا برایم ئەحمەد

پێشـــــــەکی

دوای کۆدەتاکەی ١٤ی یولی عەبدولکەریم قاسم، منداڵێکی تەمەن هەشت نۆ ساڵان بووم، کاتێ بۆ یەکەم جار لە ژیانمدا، لە دەمی باوکم و مامەکانمەوە، ناوی برایم ئەحمەدم بیست. ئەو کاتە دەیانگووت، مامۆستا برایم نووسەرێکی بلیمەت و هونەرێکی هەڵکەوتوو و پۆلیتیکێکی زیرەک و بە توانایە. لە تەمەنی دوازدە ساڵیدا، چیرۆکی(کوێرەوەری)م خوێندەوە، بەڵام وەکوو مێردمنداڵێکی پۆلی پێنجی سەرەتایی، هیچی لێ تێنەگەیشتم، تا جارێکی دیکە لە ساڵەکانی حەفتادا خوێندمەوە.

ناو و ناوبانگی برایم ئەحمەد لە نێو نەوەی ئێمەدا، زیاتر لە سەرەتای ساڵەکانی شەستەوە دەنگی دایەوە. لە هەموو ژیانی خۆمدا لە نزیکەوە برایم ئەحمەدم نەدی بوو، بەڵام بەرهەمی نەبوو نەمخوێندبێتەوە. زۆر حەزم دەکرد لە نزیکەوە بیناسم و گوێ بۆ قسەکانی ڕادێرم. لەو سەردانە کورتەی سەری ساڵی ١٩٩٤ ـ ١٩٩٥، بۆ لەندەن کردم، تا هەندێ دۆست و برادەری ئازیز بەسەر بکەمەوە، بە هەلم زانی ئەو ئاواتەی خۆم بەدی بهێنم و سەرێکی مامۆستا برایمیش بدەم. بە هۆی هاوڕێی خۆشەویستم(سەباحی غالبی) یەوە، ژمارەی تەلەفونەکەیم وەرگرت، تەلەفونم بۆ کرد و خۆمم پێ ناساند. لەسەر ئەوە ڕێک کەوتین، لە مەڵبەندی ڕۆشنبیریی کوردی لە لەندەن کاتژمێری دووی پاش نیوەڕۆی ڕۆژی ١٩٩٤/١٢/٣١ چاومان بە یەکدی بکەوێ، لەو ڕۆژەشدا کۆڕێ لە لایەن د.مەحموود عوسمان و د.نووری تاڵەبانی و د.کەمال میراودەلی و کاک حەمە ڕەسوڵ هاوارەوە، دەربارەی بارودۆخی باشووری کوردستان و ئەو جەنگە نێوخۆییە

ماڵوێرانکەرەیەی نێوان پارتی و یەکێتی دەگیرا، کە هەردووکمان بۆ ئەو کۆڕە بانگ کرا بووین. لەوێ بۆ یەکەم جار یەکدیمان بینی، بەڵام لە لایەکەوە لەبەر دوور و درێژی دەمەتەقێکان و گیروگرفتی بەشدارانی کۆڕ، لە لایەکی دیکەشەوە بە هۆی ئەوەی شەوی سەری ساڵ بوو، خەڵکی لەگەڵ منداڵ و کەسوکار و دۆستەکانی خۆیاندا، سەرقاڵی پێشوازیکردنی جەژنی سەری ساڵی تازە بوون، نەمانتوانی وتووێژەکەمان دەست پێ بکەین. ناچار بڕیارمان دا، دوای جەژن یەکدی ئاگادار بکەینەوە و کاتێکی گونجاو بۆ هەردوو لامان دابنێین، تا چاوپێکەوتنەکە بە ئەنجام بگەیەنین.

ڕۆژی ٣/ ١/ ١٩٩٥، کاتژمێری یەک لەگەڵ (ئاوات)ی هاوسەرما، بە کۆمەڵێ بیر و ئەندێشە و پرسیارەوە، بە کامێرایەک و ڕێکۆردەرێکەوە، بەرەو ماڵی برایم ئەحمەد کەوتینە ڕێ. هەرچەندە ماڵەکەیان زۆر دوور بوو، بەڵام ئێمە لە کاتی خۆیدا و کاتژمێری دووی ڕێک لە دەرگامان دا. کاک برایم چاوەڕێی دەکردین، سەیرێکی کاتژمێرەکەی کرد و وتی، بە ڕاستی ئێوە چاک هاتن، هەرچی دێ بۆ لامان، قەد لە کاتی خۆیدا ناگا. هەر لەوێ چاومان بە هونەرمەندی دەنگخۆشی بەناوبانگی کورد، مەزهەری خالقی کەوت. دوایی هەر ئەوەندەی کەمێ دانیشتین و سەروو پیاڵە چامان خواردەوە، ئیدی یەکسەر بەبێ پێشەکی و خۆناساندن بە یەکدی، چوینە نێو باسەکەوە و دەستمان بە کارکردن کرد. من پرسیارم لێ دەکرد و خەریکی تۆمارکردنی وەڵامەکانی کاک برایم بووم، ئاواتیش جاروبار لە کاتی پرسیار و وەڵامەکاندا، وێنەیەکی کاک برایمی دەگرت، ئەویش بەگوێرەی پرسیارەکان، شەن و کەوی بیرەوەرییەکانی خۆی دەکرد.

بەو شێوەیە یەک لە دوای یەک هەموو پرسیارەکانم ئاراستە کرد، بەبێ ئەوەی هیچمان پشوویەک بدەین، یا تاقەتمان بچێ، یا هیلاک ببین، وەکوو دەڵێن قسە قسە دێنێ، ئێمەش وامان لێ بەسەر هات بوو، هەر پرسیار بوو پرسیارێکی دیکەی بە دوای خۆیدا ڕادەکێشا. بۆیە لە کاتژمێری دووی پاش نیوەڕۆوە تا حەوتی سەر لە ئێوارە، ٣١ پرسیاری سەرەکیم ئاراستە کرد، واتە ماوەی پێنج کاتژمێری تەواو بە پرسیارکردن و

وەلأمدانەوەوە خەریک بووین. هەر لەبەر ئەوەش بوو، ئەم نامیلکە خنجیلانەیەم، بە ناوی (پێنج کاتژمێر لەگەڵ برایم ئەحمەددا) ناونا.

کەم کورد هەیە، ناو و ناوبانگی برایم ئەحمەدی نووسەر و هۆنەر و چیرۆکنووسی بەر گوێ نەکەوتبێ، کەم کورد هەیە، شتێ دەربارەی ڕۆڵی گرنگی ڕامیاری برایم ئەحمەد، لە بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی گەلەکەمان لە باشووری کوردستاندا نەزانێ، کەم کورد هەیە، هۆنراوەی (دوا تیری کەوان) و (شیرین بەهارە)...ی نەبیستبێ، چیرۆکە کورتەکانی (کوێرەوەری) و ڕۆمانی(ژانی گەل) و(دڕک و گوڵی) نەخوێندبێتەوە. من لێرەدا ناموێ برایم ئەحمەد بە خوێندەوارانی کورد بناسێنم، چونکە خۆی لای هەمووان ناسراوە، بەلأم برایم ئەحمەد یەکێکە لەو پیاوە ڕووناکبیرانەی کورد، کە لە سەرەتای سییەکانەوە، خۆی بە نووسین و کاری ڕامیارییەوە خەریک کردووە. لە سەردەمی گۆڤارە ئازیزەکەی گەلاوێژدا، ڕۆڵێکی گەلێ گرنگی لە داهێنان و بوژاندنەوەی زمانی کوردیدا وازی کردووە. لە بواری ڕامیاریشدا، لە سەرەتای چلەکاندا یەکەم لێپرسراوی لقی (ژ.ک.)ی شاری سولەیمانی بووە. لە ڕیزەکانی پارتی دیموکراتی کوردستانیشدا، هەر لە سەرەتاوە ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی پارتی بووە، تا لە سەرەتای شەستەکاندا و لە کۆنگرەی پێنجدا بە سکرتێری پارتی هەڵبژێردراوە. دەربارەی هەموو ئەو دووبەرەکییانەی لە نێو ڕیزەکانی پارتیدا ڕوویان داوە، هەر لە سەرەتاوە تا دووبەرەکییەکەی ساڵی ١٩٦٤، ئاگادارییەکی تەواوی هەیە. کاتێ دووبەرەکییەکەش لە نێو ڕیزەکانی پارتیدا دروست بوو، برایم ئەحمەد دژی سەرکردایەتی بارزانی، ڕێبەرایەتی باڵەکەی پەلیتبیرۆی دەکرد. دوای ڕێککەوتننامەی ١١/ مارسی/ ١٩٧٠ش، کاتێ ڕیزەکانی پارتی یەکی گرتەوە، برایم ئەحمەد تا دوا ڕۆژە ڕەشەکانی شۆڕشی ١١/ سەپتەمبەر، هەر لە نێو شۆڕش و لە نزیک بارەگای سەرکردایەتی شۆڕش بوو.

لەبەر ئەوەی برایم ئەحمەد خۆی، ڕاستەوخۆ بە یەکێ لە سەرکردەکانی ئەو دووبەرەکی و ناکۆکییەی نێوان ڕیزەکانی پارتی دادەنرێ، وەک سکرتێری باڵەکەی پەلیتبیرۆش

سەرکردایەتی ئەو کۆمەڵەی کردووە، دەستێکی باڵاشی لە کێشەکانی شەڕ و ئاشتیدا هەبووە، یەکێکە لەو کوردانەی ئەوڕۆ ماوە و زۆر بە وردی ئاگای لە هەموو هۆکانی ناکۆکی و دووبەرەکییەکە هەیە، بۆیە بە پێویستم زانی، لەو ڕووەوە چاوپێکەوتنێکی لەگەڵدا ساز بکەم، چونکە لە لایەکەوە تاکوو ئێستا بە دوور و درێژی، هۆکانی ئەو دووبەرەکییە ڕوون نەکراونەتەوە، لە لایەکی دیکەشەوە ئەو ناکۆکی و دووبەرەکییە تاکوو ئەوڕۆش هەر بەردەوامە. ماوەی سێ ساڵێکیش دەبێ، بە دوای هەموو دەنگوباس و هەواڵێکی هەموو ئەو ناکۆکی و دووبەرەکی و ناپاکییانەی لە مێژووی نەتەوی کوردا ڕوویان داوە، وێنە و سەرچاوە کۆ دەکەمەوە، تا لە دوارۆژدا بتوانم، لێکۆڵینەوەیەکی بابەتانە و زانستانە لەو بارەیەوە، پێشکەش بە ڕۆڵەکانی نەتەوەکەمان بکەم، بە تایبەتی شۆڕشی چواردە ساڵەی ١١/ سەپتەمبەری باشووری کوردستان، شوێنێکی گەورەی لەو لێکۆڵینەوەیەدا بۆ خۆی داگیر کردووە. بۆیە زۆر بە پێویستم زانی، پێشەکی دەربارەی ئەو ناکۆکی و دووبەرەکییەی شۆڕشی ١١/ سەپتەمبەر، ئەم چاوپێکەوتنەی برایم ئەحمەد وەک بەرکولێ لەو کارە، پێشکەش بە خوێندەواران و ڕۆشنبیرانی هێژای گەلەکەم بکەم، بەڵکوو هەردوو لامان لە ڕێی ئەو پرسیار و وەڵامانەوە توانیبێتمان، هەندێ لەو گرێکوێرانەی ڕووداوەکانی شۆڕشی سەپتەمبەر، بۆ ڕۆڵەکانی گەلەکەمان و نەوەکانی داهاتوومان بکەینەوە و پەردە لەسەر هەندێ لە نهێنییەکانی ئەو دووبەرەکییانەی ڕیزەکانی نێوخۆی پارتی دیموکراتی کوردستان و گەلی کوردمان هەڵبدەینەوە.

مەرج نییە، نووسەری ئەم نامیلکەیە، لەگەڵ هەموو باری سەرنج و دید و بۆچوونەکانی مامۆستا برایمدا بێ، هەموو ئەو وەڵامانە، تەنیا و تەنیا بیروڕای تایبەتی خۆیەتی. بەڵام لێرەدا بە پێویستی نازانم، باسی هەموو بیروباوەڕ و دید و بۆچوونەکانی مامۆستا برایمتان بۆ بکەم، پەنجە بۆ لایەنی ڕاست و هەڵەی بۆچوونەکانی ڕابکێشم و شییان بکەمەوە و بە چاوی ڕەخنە سەیریان بکەم، بەڵکوو ئەو کارە بۆ کاتێکی دیکە بەجێ دەهێڵین. بەڵام ئەگەر خوێنەری زیت و وریا، کەمێ بە وردی سەرنجی وەڵامەکانی بدا، لەگەڵ ئەو

نووسینانەی پێشوو، کە لەسەر دووبەرەکییەکە نووسراون، یاخود لەگەڵ ئەو چاوپێکەوتنەی کە لەگەڵ تەلەفیزیۆنی « مید » دا کردی، بەراوردیان بکا، زۆر شتی بۆ روون دەبێتەوە و لە هەموو مەبەستەکان دەگا.

پێش ئەوەی ئەم نامیلکەیەش بە چاپ بگەیەنم، بە پێویستم زانی، بە نامەیە مامۆستا برایم ئەحمەد بەسەر بکەمەوە، هەندێ پرسیاری دیکەی دەربارەی ژیانی تایبەتی خۆی لێ بکەم. داواشم لێ کرد، دەربارەی چۆنێتی بڵاوکردنەوەی نامیلکەکە، بیرورای تایبەتی خۆیم بۆ بنووسێ، بەڵام بە داخەوە، بەبێ ئەوەی هیچ هۆیەکی دیاریکراو هەبێ، تاکوو ئێستا وەڵامی نامەکەی نەداومەتەوە. منیش لەبەر گرنگی باسەکان، ناچار بووم بڕیار بدەم، چیدیکە چاوەڕوانی وەڵامی نامەکەم نەکەم و بڵاوکردنەوەی نامیلکەکەش لەوە زیاتر دوا نەخەم، پرسیار و وەڵامەکان وەکوو خۆی چۆن هەیە، هەر بەو شێوەیە بڵاویان بکەمەوە، دوای ئەوەی هەموو ئەو وەڵامانەی دووبارە کراونەتەوە، بیانقرتێنم و سەرلەنوێ رێکیان بخەمەوە و بە شێوەیەکی ڕەوانتر و جوانتر وەڵامی پرسیارەکانی دابڕێژمەوە، بەبێ ئەوەی لەگەڵ ناوەڕۆکی مەبەستەکە و دید و بۆچوونەکانیدا جیاوازییان هەبێ.

لە کۆتاییدا دەڵێم، بریا مامۆستا برایم کەمێ گورجوگۆڵ و چالاک بوایە و لە دوای درک و گوڵەوە چاو و دڵی بە بەرهەمی نوێی دیکە ڕۆشن بکردینایەتەوە.

حوسێن محەممەد عەزیز

ستۆکهۆڵم

١٤/٧/١٩٩٥

پ1 : پێم وایە دەبێ، سەرەتا سەر بە کۆشی مێژوودا بکەین ، بێگومان بەڕێزتان یەکێ لەو کەسانە بوون، بەرپرسیاری لقی سولەیمانی (ژ.ک)تان لە ئەستۆ گرت بوو. لەو کاتانەشدا پارتی ڕزگاری و شۆڕش هەبوون، ڕۆشنبیران و کوردپەروەران ویستیان پارتی دیموکراتی کورد دابمەزرێنن، بەڵام بەڕێزتان هەر لە سەرەتاوە نارازی بـوون. یەکەم جـار لەگەڵیـان تێکەڵ نەبـوون، دواتـر لقـــی (ژ.ک)تان هەڵوەشاندەوە و لەگەڵ پارتیدا تێکەڵ بوون. لە کاتی کارکردنتاندا وەکوو ئەندامێکی سەرکردایەتی پارتی، لەگەڵ کاک هەمزە عەبدوڵلادا تووشی ناکۆکییەک بوون، وا بزانم ئەو ناکۆکییە لەساڵی ١٩٥١ یا ١٩٥٢دا ڕووی دا، بەڕێزتان لەو بارەیەوە دەتوانن، بە کورتی هۆکانی ئەو ناکۆکییەمان بۆ ڕوون بکەنەوە؟

و1 : پێویست بەوە ناکا، لێرەدا باسی ئەوە بکەم، کاتێ پارتی دیموکراتی کوردستان دروست کرا، چ جۆرە پەیوەندییەکم لەگەڵ پارتیدا، یا لەگەڵ ژ.ک.دا هەبوو. دێینە سەر ئەوەی، کاتێ کۆماری مهاباد هەرەسی پێ هێنرا و حیزبی دیموکراتی کوردستان نەما، ئێمە ناچار بووین، وەکوو لقێکی ژ.ک. لە پێشدا و وەکوو حیزبی دیموکراتی کوردستان لە دواییدا، بڕیارێ بدەین و بچینە لایەک، بە باشمان نەزانی بە تەنیا بمێنینەوە، تا لەو پارتانەی ئەو سەردەمە لە عێراقدا هەبوون، دوورەپارێز ڕانەوەستین. لەو کاتەدا، لای ئێمە دوو پارت لە گۆڕەپانەکەدا هەبوو، بۆ ئەوەی یەکێکیان لێ هەڵبژێرین، یەکەمیان پارتی دیموکراتی کورد بوو، دووەمیان پارتی کۆمۆنیستی عێراق بوو. لە کۆبونەوەکەدا هەر چۆنێ بوو، بە زۆربەی دەنگ بڕیار درا، لەگـەڵ پارتی یەک بگرین، بەڵێ چوینە لای پارتی و کردیانم بە لێپرسراوی ڕێکخراوەکەیان لە سولەیمانی. دوای ئەوە ئەمنی عێراق دەستیان کرد بە گرتنی خەڵکی، کۆمەڵێ خەڵکیان گرت، منیش یەکێ بووم لەو کەسانەی لە ١٧/ ئەپریلی/١٩٤٩دا گیرام. منیان ڕەوانەی بەغدا کرد، لەوێ لە دایرەیەک، پێیان دەووت تەحقیقاتی جینائی، چەند ڕۆژێ لەوێ مامەوە، ئەوە دوور و درێژە پێویست بە باسکردن ناکا. لە پاشان ناردیانین بۆ ئەبو غرێب و دایانین بە دادگا. ئێمە ٦٠ - ٧٠

کەس بووین، پێکەوە درابووین بە دادگا. دۆسییەکەی من یەک لاپەڕەی تێدا بوو، کە باسی من بکا، من کێم و بە قسەی خۆیان من لەگەڵ کاری ڕامیاری خەریکم. لە هەموو ئەو شایەتانەی هێنابوویانن، هیچ شایەتێکیان لەسەر من نەبوو، تەنیا شایەتێ نەبێ، ئەویش کوڕێکی کۆمۆنیستی کورد بوو، کە لە من و شێخ لەتیفی شێخ مەحموود و لە پارتیشەوە نزیک بوو، ناوی ڕەفیق چالاک بوو، ئەو کاتە ئەندامی جێگری کۆمیتەی ناوەندی پارتی کۆمۆنیستی عێراق بوو، ئەو تەنیا شایەت بوو. هاتە پێشەوە و ووتی، لای برایم ئەحمەد دانیشتبووم دەمانخواردەوە، دوو بە دوو بووین چاوەڕوانی شێخ لەتیفی شێخ مەحموودمان دەکرد، جا ئەم خۆی زۆر لەو نزیک دەکردەوە. لەو شەوەدا کە پەلاماری کۆماری ئازربایجان درا، لە کاتێکدا تەباتەبائی لە تەبریز هەواڵی بڵاو دەکردەوە، کەوا شا پێویست ناکا لەشکر بنێرێ، ئێمە کۆمۆنیستەکانمان بەزاندووە و شکاندووە، تەنیا والییە، ستانداردێ شتێ دابنێ بۆ ئێرە بەسمانە. تەماشام کرد، برایم خەریکە دەگری، ووتم ئەوە چییە؟ ووتی وەڵایی بە ساوایی حوکومەتەکەمان لە بار چوو، بەبێ ئەوەی هیچ شتێکی واش ڕووی دابێ. ووتی، ئینجا ئەم پیاوە بە تەمای ئەوە بوو، ئەو پارەیەی کە بە کوڕەکەی شێخ تەها گیرا بوو، چارەکە ملیۆنێ دینار بوو، تەمەن بوو نازانم چی بوو، ئەمە هاتبوو بۆ ئەم، تا کوردستانی عێراقی پێ تووشی شەڕ بکا، کوردستانی عێراق بخەنە سەر کوردستانی ئێران و کۆماری مهاباد بەهێز بکرێ. ئەمە تەنیا شایەت بوو، لەسەر ئەم شایەتییەی ڕەفیق چالاک، کە گوایە من ئەندامی پارتی کۆمۆنیستی عێراقم، بە دوو ساڵ گرتن و دوو ساڵیش کارکردنی قورس حوکم درام.(بە مەرجێ ئەو کاتە لە پارتیدا کارت دەکرد و قەتیش کۆمۆنیست نەبووی - نووسەر) بەڵێ بەڵێ، لە پارتیدا لێپرسراوی سولەیمانی بووم، حوکومەت ئیشەکەی وابوو. من چوومە گرتووخانەوە، بێگومان لەو کاتەدا چالاکی لە پارتیدا بەرە بەرە کز دەبوو، زۆر لە ئەندامەکانی سەرکردایەتی گیرا بوون، وەکوو عومەر دەبابە، هەروەها دوو سێ ئەندامی دیکە لە پارتی دەرکرا بوون، براکەی حەبیب، (دوکتۆر جەعفەر عەبدولکەریم - ن) دەرکرا بوو، دوور خرابۆوە، نێردرا بوو

بۆ ئێران، ئیدی لەوانەی هەبوون، دەبوو هەمزە عەبدوڵڵا چالاکی بنوێنێ، هەمزە عەبدوڵڵاش چالاکییەکی ئەوتۆی نەبوو، گیرا بوو، لە پاش گرتنەکەشی بەردرا بوو، دیسان نەیتوانی بوو شتێ بکا، هیچ شتێکی نەکرد بوو، خەڵکەکە گلەییەکی زۆریان لێی هەبوو، پەیتا پەیتا دەهاتن بۆ لای ئێمە بۆ گرتووخانە باسی ئەوەیان دەکرد، چی بکەن و چی نەکەن، هەتا بوون بە دوو پارچەوە، تا ئەو کاتە، من چ ناکۆکییەکم لەگەڵ هەمزە عەبدوڵڵادا نەبوو، (ببورە مامۆستا ئەوە ساڵی چەند بوو؟ - ن) ساڵی ٥٠ بۆ ٥١ بوو. من لە گرتووخانە بووم، هیچ شتێکمان لە نێواندا نەبوو، نەشمدی بوو، چونکە هەندێ جار خۆی دەشاردەوە، هەندێ جاریش دەردەکەوت، بەڵام هیچ جۆرە چالاکییەکی ڕامیاری ئەوتۆی نەبوو، برادەران گلەییان زۆر لێی هەبوو، ئەویش خۆی جنسیيەکەی لێ سەندرا بۆوە، بڕوای زۆر بە حوکومەت نەدەکرد، ئەگەرچی بە هیچیشیان دانەنا بوو، بەڵام دەترسا لەوەی بگیرێ، لەبەر ئەوە نەمدەبینی. من لە ڕۆژی ١١/ مارسی ٥١ دا بەربووم، بڕیارمان دا، ڕۆژی ١٢، ١٣ لە بەغدا کۆبونەوەی خۆمان بکەین، چونکە بڕیاری حوکمەکە دوو ساڵ چاودێری پۆلیسیشی تێدا بوو، دوای ئەوە نەمدەزانی بۆ کوێم دەنێرن، لەوانەیە من بۆ شوێنێ بنێرن، ئەوان نەتوانن بێن و ببینن، منیش وەکوو یەکێ لەوانەی پێکەوە کۆ دەبوینەوە و قسەیەک لە ئیشەکە بکەین، بەو پێیە بڕیارمان دا، لە بەغدا کۆ ببینەوە. کۆبونەوەیەکمان لە ماڵی شەهید عەلی حەمدی کرد، لەوێ، باسی ئەو شتانە کرا، گلەییەکی زۆر لەسەر کاک هەمزە هەبوو، کەوا هەمزە عەبدوڵڵا بە ئەرکی سەرشانی خۆی هەڵنەستاوە، کاری خۆی بەجێ نەهێناوە و حیزب لە فەوتان دایە. بۆیە هەر لەوێ لیژنەیەکی تازەمان بۆ کۆمیتەی ناوەندی هەڵبژارد، ووتمان با سکرتێری نەبێ، بەڵام من لێپرسراوی یەکەمی ئەو لیژنەیە بووم. ئەم لیژنەیە ئیشی چی بوو؟ ئەم لیژنەیە پێویست بوو، لە ناتەواوییەکانی کۆمیتەی ناوەندی پێشوو بکۆڵێتەوە، هەڵەکانی هەمزە عەبدوڵڵا و ئەوانی دیکە دەسنیشان بکا، هەروەها پرۆگرامێکی تازە بۆ پارتی دابنێ، تا بڕیاری کۆنگرێسی پارتی، کە لە دوایيدا دەگیرێ، هەمزە عەبدوڵڵا و برادەرانی دیکەی دەستیان

له کار بکێشرێتەوە. لەمەوە هەمزە عەبدوڵڵا یاخی بوو، هەستی پێ کرد، شتێ کراوە، بەرهەڵستی کرد و بەیانێکی دەرکرد، گوایە ئەو دەمڕاستی مەلا مستەفایە، وەکوو دەڵێن (الوکیل کالاصیل) لەبەر ئەوە مەلا مستەفا نەبێ، کەس ناتوانێ دەری بکا، بوو بە قڕە و هەراوهوریا، بەلام کاک هەمزە نەیتوانی، ژمارەیەکی وا بە لای خۆیدا دابشکێنێ، تا بتوانن چالاکییەکی لەبەر چاو بە ئەنجام بگەیەنن، لەبەر ئەوە لە ناچاریدا، خۆیان لە پارتی کۆمۆنیست نزیک خستەوە، هەر واش بوو، وەکوو لقێ لەوان کاریان دەکرد، نەک ناوەکەی ئەوان وەرگرن، بەڵکوو ناوەکەی خۆیان هەر هێشتبۆوە، بە حیسابی خۆیان وەکوو پارتی ئیشیان دەکرد، پێمان دەووترا، باڵی ڕاست و باڵی چەپ. تەنانەت ئەو ناکۆکییە بۆ نێو ماڵەکانیشمان تەنییەوە، واتە لە ماڵەکەشماندا وای لێ هات، خەسووم و خێزانەکەم لای ئێمەیان گرت و لای هەمزەیان نەگرت، ناخۆشە ئەمان بۆ لای هەمزە نەچوون، خێزانەکەی هەمزەش کە خوشکی من بوو، لەگەڵ هەمزە ڕۆیی، چی بکا؟ هەمزە دوور خرابۆوە، لە شارێکی دیکە دەژیا، نەیدەتوانی بەنگ بێ، ناکۆکییەکە سەرەتاکەی ئاوا بوو.کە ئەو دوور خرایەوە، منیان بە بەرپرسیاری پارتی دانا، وەکوو ئەو برایانەی دەیانووت و ئاگایان لێ بوو، ئەو دوو ساڵەی من گیرا بووم، ئەو برادەرانەی دیکەش هەندێکیان گیرا بوون و هەندێکی دیکەشیان دوور خرابوونەوە، هەموو ئیشوکارەکانی پارتی بە دەست کاک هەمزە و ئەوانەوە بوو، کەچی هیچ چالاکییەکی ئەوتۆیان نەبوو، کە لێکۆڵینەوە و لێپرسینەوەشمان کرد، وا دەرکەوت ڕاست دەکەن، ئەوان خۆیان لێ بێدەنگ کردووە و هیچیان نەکردووە. پاشان ناوی ڕێکخراوەکەمان گۆڕی، زۆر شتیشمان لە پڕۆگرامی پارتی گۆڕی. شتێ هەیە، با لێرەدا باسی بکەم، من خۆم هەمیشە ئەو گلەییەم لە برا کوردەکانم هەبووە، ئیشەکانی ئێمە وەکوو ئیشی هەموو کوردێ، ئەگەر یەکێ ئیشێکی گرتە ئەستۆ، ئیدی ئەوانی دیکە هەموو ئیشەکە بەسەر ئەوا دەدەن. بۆ نموونە شتێک بۆ دەهێنمەوە، ئێمە لە بەغدا بووین، کوڕێ هەبوو دراوسێمان بوو، لە ماڵی ئێمە ئیشی دەکرد، ماڵەکەیان سلیفەی پێ دەوترا، سلیفە ئەوەیە خانووەکانی لە قامیش دروست

دەکرێ، لەوەدا بوو، منداڵێ بوو، جار و بار دەهات، وردە وردە شتی دەهێنا، تا پارەی بدەینێ، ڕامگرت، ووتم با لە ماڵەکەماندا ئیش بکا، ناوی عەبد بوو، عەبدمان ناردە قوتابخانە شەو بخوێنێ، فێری خوێندنەوە و نووسین بوو، هێنامان لە بارەگای پارتی، تازە ڕۆژنامەی خەباتمان دەردەهێنا، وەکوو چایچی کار بکا. ڕۆژێ هات بە منی ووت، فلانە کەس من ناتوانم ئەم ئیشانە بکەم. ووتم بۆ؟ ووتی هەرچی ئەدریسی ئابوونەکانی خەبات هەیە، دەبێ من بیاننووسم. ووتم عەبد، لیمان ڕاوەستە، وازمان لێ مەهێنە، ئەوەندەی پێ ناچێ ئەدکەین بە سەرنووسەر. هەر بە ڕاستی کورد ئەو تەمەڵییەی هەیە، ئیشەکە بەسەر خەڵکی دیکەدا دەدا و لە کۆڵ خۆی دەکاتەوە، کاتی خۆشی کە منیان هەڵبژارد و لێپرسراویان بووم، بە برادەرانی خۆم ووتووە، هەمزە عەبدوڵلا لەبەر ئەوەی دەربەدەر بووە، برسێتی و نەبوونی دیووە، خۆی شاردۆتەوە، موحتاجی پارە و دەستی ئەوان بووە، لەبەر ئەوە بە قسەی برادەرەکانی دەکرد، نەڵێن خۆهەڵکێشانی تێدایە، من بە قسەی کەس ناکەم، من بە پارەی خۆم دەژیم، ئەگەر دەتانەوێ، وەرن لە چالاکییا هاوکاری بکەن، ئەگەر نایکەن هەموو هەر قسە دەکەن و کار ناکەن، بڵێن نایکەین، لەگەڵ ئەوەشدا کە بەڵێنیان دا، هەر کەسە بەجێی هێشت بۆ ئەوی دیکە و ئیشەکانیش تەنیا بەسەر ملی مندا کەوت، لەبەر ئەوە پرۆگرامــی پارتیمان گۆڕی، ناوەکەیمان کرد بە پارتی دیموکراتی کوردستان، (لە پارتی دیموکراتی کوردەوە بۆ پارتی دیموکراتی کوردستان؟ - ن) بەڵێ، چونکە کورد هیچ ناگرێتەوە، کۆمەڵێ دەگرێتەوە لە کوردستاندا کە هەموو کوردن، هەموو کوردستان کورد نییە، لەبەر ئەوە خەڵکمان لێ دوور دەخاتەوە، بێجگە لەوە کۆمۆنیستەکان ناحەزمان بوون، پارتی دیموکراتی کورد، مانایەکی نەتەوەیی تێدایە، لە کوردستاندا ئەو مانایە نییە، بە پیتی بۆرژوازی تاوانبارمان ناکەن، کە هەست و هۆشی نەتەوەییمان هەیە، بە کورتییەکەی لەسەر ئەمە دەستی پێ کرد و هەروا مایەوە، بەڵام لەو ماوەیەدا، دەنگێکی ئەوتۆ و سەنگێکی ئەوتۆیان نەبوو، تا مام جەلالمان وەکوو خوێندکارێکی لاو نارد بۆ مۆسکۆ، بۆ ئەوەی بە ناوی پارتییەوە بەشداری لە کۆنفرانسی

لاواندا بکا، یەکێ لەو ئیشانەی ئێمە پێمان سپارد بوو، ئەوە بوو مەلا مستەفا ببینێ، ئەو چوو بۆ مۆسکۆ، لەوێ مەلا مستەفای دی بوو. من یەکێ بووم لەو کەسانەی نارەزاییم هەبوو، لەوەی مەلا مستەفا لە دوورەوە سەرۆک بێ، چونکە لەو باوەڕەدا بووم و دەمووت، یەکێتی سۆڤیەت پەیوەندی رامیاری لەگەڵ عێراقدا هەیە، کێ دەڵێ ڕازییە مەلا مستەفا سەرۆکی کورد بێ و ئێمە لە بنەوە لە ووتارەکانماندا بنووسین، پاڵەوانی ڕزگاری کوردستان و ئەویش لە مۆسکۆ بێ؟ کێ دەڵێ مەلا مستەفا خۆی ڕازییە؟ کێ دەڵێ دوای ئەوەی ناوی پارتیمان گۆڕیوە، سیستەمێکی نوێمان بۆ داناوە، شتێکمان بۆ کردووە، بووە بە پارتیکی بەهێز، تا بتوانێ بەربەرەکانی پارتی کۆمۆنیست بکا، مەلا مستەفا بەم هەموو گۆڕانکاری و بەم پارتەی ئێستا ڕازییە؟ لەبەر ئەوە با پرس بە مەلا مستەفا بکەین، بۆیە ڕاوەستاین، ئەندامەکانی دیکەشمان دەرنەکرد، وەکوو شێخ عەزیز (شێخ عەزیزی شەمزینی؟- ن) بەڵێ شێخ عەزیزی شەمزینی، وەکوو مستەفا خۆشناو و برادەرانی دیکەشمان لا برد بوو، (ئەو کاتە مستەفا خۆشناو شەهید کرا بوو - ن)، مستەفا خۆشناو نا، مەلا مستەفا ئەوی هەڵنەبژارد بوو، چونکە ئەو دژی دامەزراندنی پارتی بوو، لەگەڵ بیروباوەڕی ئێمەدا بوو، کە پارتی دروست نەکرێ، بە پێچەوانەوە پارتی ببێ بە ژ.ک. مەلا مستەفا بە مام جەلالا نامەی بۆ من نارد، لەگەڵ هەمزەدا ڕێک بکەوینەوە، ئیدی هەمزە ئەو کاتە خۆی و کۆمەڵێ کۆمۆنیست هاتنەوە ناو پارتی، ئێمە لادانێکی یاساییمان کرد بوو، ناوی پارتەکەمان گۆڕی بوو، بەبێ ئەوەی کۆبوونەوەی کۆمیتەی ناوەندی بکەین، کۆنفرانس یا کۆنگرێس بگرین، ئەگینا گۆڕینی ناوەکە بە دەست ئێمە نەبوو، بۆیە جارێکی دیکە ناوەکەمان گۆڕی بۆ پارتی دیموکراتی کوردستانی یەکگرتوو، ئەوانیش هاتنەوە ناومان، وەکوو هەمزە عەبدوڵلا، نەژادی ئەحمەدی عەزیز ئاغا، عوسمان ئەحمەد، ئەوی سکرتێری پارتی کۆمۆنیست بوو،(حەمید عوسمان - ن) کاک کەمال فوواد، ساڵح حەیدەری، برایەکی دیکەشی هەبوو، نازانم ناوەکەیم لە بیر چۆوە، بە کورتی ئەمانە هەموو سەر بە پارتی کۆمۆنیست بوون، هەموویان هاتنەوە ناو پارتی، پارتی

کەوتەوە گەڕ و دەستی بە چالاکییەکانی خۆی کردەوە، ئەو ناکۆکییانە لە ڕیزەکانی پارتیدا نەما، تا هاتنەوەی مەلا مستەفا، جارێکی دیکە سەری هەڵدایەوە.(گەڕانەوەی بارزانی بۆ پرسیارێکی دیکە هەڵدەگرین، بەڵام ئەوەی دەمەوێ لێرەدا بیزانم، ئەوەیە، وا دەردەکەوێ ئەو ناکۆکییەی لە نێوان بەڕێزتان و کاک هەمزەدا بووە، لە سەرەتادا ناکۆکییەکی ئایدۆلۆژی نەبووە، بەڵکوو تەنیا هۆکەی بۆ سستی هەمزە عەبدوڵلا دەگەڕێتەوە، چونکە چالاکی نەنواندووە، بەڵام پاشان ناکۆکییەکە بۆ کێشە و باسی ئایدۆلۆژی گۆڕاوە، چونکە ئێوە ناوی پارتی و پرۆگرامەکەیتان گۆڕیوە، سەرلەنوێ گیانێکتان بە بەر پارتیدا کردۆتەوە، بەو شێوەیە، من نازانم لە هەندێ سەرچاوەدا خوێندومەتەوە و بیستوشمە، کە هەمزە عەبدوڵلا یەکێ بووە لەوانەی خالد بەگداش وەختی خۆی پشگیری کردووە، تا بە سکرتێری پارتی هەڵبژێرێ، ئایا شتی وا هەیە؟ ـ ن)، هەرگیز شتی وا نییە، چ پەیوەندییەکی لەگەڵ ئەو باسەدا نییە، هەمزە عەبدوڵلا مەلا مستەفا خۆی لە ئێرانەوە نارد بووی، بە خۆی و نامەیەک و پرۆگرامێکی وەکوو پارتی دیموکراتی کوردستانی ئێرانەوە، (مەبەستت ئەوەیە لەسەر شێوەی پرۆگرامەکەی ئەوان بوو ـ ن) بەڵێ، پرۆگرامێکی بێسەر و بێبن و هیچ بوو، پرۆگرامەکەی ژ.ک. شتێکی زۆر بە نرختر و باشتر بوو، بەڵام پرۆگرامەکەی دیموکرات هیچ نەبوو.

پ2 : دوای ئەوەی بارزانی لە یەکێتی سۆڤیەت گەڕایەوە، کاک هەمزە لە پارتی دەرکرا و بەڕێزیشتان بوون بە سکرتێر، ئایا ئەو ناکۆکی و دووبەرەکییەی نێوان بەڕێزتان و هەمزە عەبدوڵلا لە ساڵی ١٩٥٢دا، چ جۆرە پەیوەندییەکی بەو ناکۆکییەی نێوان بارزانی و کاک هەمزەوە هەبوو؟

و2 : هیچ جۆرە پەیوەندییەکی نەبوو، بە پێچەوانەوە ئەو ناکۆکییە لە نێوان هەمزە عەبدوڵلا و مەلا مستەفا خۆیاندا پەیدا بوو. لە کاتێکدا من وەک نوێنەری پارتی و گەلی کورد، لەگەڵ چەند نوێنەرێکی دیکەی (پارتی کۆمۆنیستی عێراق و حزب الدیمقراطی الوطنی)دا، عەبدولکەریم قاسم لە مانگی مای/ ١٩٥٩دا، ناردینی بۆ سەرووی

ئەفەریقا، بۆ ئەوەی بە دەوڵەتە عەرەبییەکاندا بگەڕێین و پڕوپاگەندە بۆ شۆڕشی عێراقی بکەین. ئێمە لەوێ بووین، بە هۆی هەواڵی ڕادیۆ و ڕۆژنامەکانەوە بیستمان، جۆرە ناکۆکییەک لە نێوان عەبدولکەریم و پارتی کۆمۆنیستدا پەیدا بووە، هەرا و ئاژاوەیەک لە نێوانیاندا ڕووی داوە. مەلا مستەفا لایەنی عەبدولکەریم و هەمزە عەبدوڵلاش لایەنی پارتی کۆمۆنیستی عێراقی گرتبوو. کاک هەمزە بە مەلا مستەفای ووتبوو، لایەنی کۆمۆنیستەکان بگرێ، چونکە مۆسکۆیان لەگەڵە، جگە لەوەی خوا دەزانێ چیدیکەی پێ گوتووە. دواتر هەمزە عەبدوڵلا نامەیەکی بۆ مەلا مستەفا نارد بوو، هەرچەندە تاکوو ئێستاش نازانم، بە درێژی چی تێدا نووسرا بوو، بەلاّم لە کۆتایی نامەکەدا نووسیبووی، (و قد كنت لك ناصحا الآمين دوما)، بێگومان ئەمە خۆی لە خۆیدا بۆ مەلا مستەفای دوای هاتنەوە، زۆر زۆر بوو، چونکە ئەو هەمـوو ڕێزەی لێ گـیـرا بوو، ئەو هەمـوو چەپڵەیەی بۆ لێ درابوو، خەڵکێکی زۆر بە پیرییەوە چوو بوون، بۆیە نەک تەنیا مەلا مستەفا، بەڵکوو بڕوا ناکەم، هیچ مرۆڤێکی دیکەش پەسەندی بکا، کە پێی بڵێ (و قد كنت ...) بۆیە دەڵێم مەلا مستەفا قەبوڵی نەدەکرد، چونکە زۆر جار ئەمەی دەوتەوە و بە گوێی ئێمەیدا دەدا، وەکوو ئەوەی بڵێ، منیش دەمەوێ ئامۆژگاریتان بکەم. جا هەمزە ئەو نامەیەی بۆ نووسی بوو، لەسەر عەبدولکەریم و کۆمۆنیستەکانیش، ناکۆکی لە دید و بۆچوونەکانیاندا هەبوو، مـەلا مـسـتـەفـا بۆیە لایەنی مۆسکۆی نەدەگرت و لایەنی عەبدولکەریمی دەگرت، چونکە بە حیسابی خۆی لایەنی موسکۆی مسۆگەر کرد بوو، هەر وەکوو لە سەرەتای کاریشدا بە منی ووت، لایەنی عەبدولکەریم مسۆگەر نییە، مۆسکۆ مسۆگەرە. ئێمە هێشتا هەر لە سەرووی ئەفەریقا بووین، بە ڕادیۆ گوێم لێ بوو، ناکۆکی لە نێوان مەلا مستەفا و پارتیدا هەیە، کاتێ گەڕامەوە زانیم، مەلا مستەفا ٥ تا ٦٠ بارزانی چەکداری ناردۆتە سەر بارەگای پارتی،(لە کوێ؟ لە بەغدا؟ - ن) بەڵێ، بۆ سەر بارەگای لقی پێنجی پارتی لە بەغدا، هەموو برادەرەکانی دەرکرد بوو، دەستی بەسەر بارەگـاکـەدا گـرت بوو، هەر بە یەکـجـاری لە پارتیش دەری کـرد بوون. کـاتێ بەو

هەراوهوریایەی نێوان مەلا مستەفا و هەمزەم زانی، لە مانگی یونی/١٩٥٩دا، بە پەلە گەڕامەوە. کە هاتمەوە بە پێچەوانەی ئەوەی ئەوان چاوەڕوانیان دەکرد، داوام لێ کردن کۆبوونەوەیەک بکەین، یا کۆنفرانسێ بگرین، تا ئەم کارەی مەلا مستەفا کردوویەتی، ڕەتی بکەینەوە و بە قسەی نەکەین، چونکە ئەو مافی ئەوەی نییە، ئەندام لە پارتیدا دەر بکا، بە تایبەتی مافی بەکارهێنانی چەکی نییە، بەڵام برادەران نەیانوێرا بێنە پێشەوە و ئەو کۆبوونەوەیە بکەین، چونکە پارتی کۆمۆنیست لە ئیشەکەیدا سەرکەوتوو نەبوو، لەبەردەم عەبدولکەریمدا هیچیان بۆ نەکرا، عەبدولکەریم سەرکەوت بوو، لەبەر ئەوە بۆچوونەکەی بارزانی زاڵ بوو، کۆبوونەوەکەش نەکرا. لەو کاتانەشدا عەبدولکەریم قاسم لەسەر ڕووداوەکانی کەرکوک ووتاری دابوو، پارتی کۆمۆنیستیش قسەیان کرد بوو. ئێمە بڕیارمان دا بە بۆنەی گەڕانەوەی مەلا مستەفاوە، یەکەم کۆبوونەوە بکەین، کۆبوونەوەیەکمان لە ماڵی خۆمان ساز کرد، لەو ڕۆژەشدا عەبدولکەریم بریندار کرا. لە کۆبوونەوەکەدا کۆمەڵێکی تازە بۆ بەڕێوەبردنی کاروبارەکانی پارتی هەڵبژێردرا. مەلا مستەفا ووتی، لە زۆر شت ڕازیم کە ئاڵوگۆڕی بەسەردا هاتووە، بەڵام لە هەڵبژاردنی هەندێ کەس ناڕازیم. بێگومان مەلا مستەفا مەبەستی لەو قسانە ئەوە بوو، کە هێشتا ناکۆکییەکە نەبڕاوەتەوە و دەبێ منیش نەبم. بۆ نموونە مەلا مستەفا لەو وەختەدا، ناکۆکییەکانی لەگەڵ مندا زۆر خەست نەدەکردەوە، زۆری بەو شێوەیە نیشان دەدا، کە زۆر گوێ بە من نادا، ئەگینا وەنەبێ پێکەوە دانیشتبین و لەو بارانەوە وتووێژمان کرد بێ، قسەکانی من دژی ئەو بوو بێ، یا قسەکانی ئەو دژی من بوو بێ. وا دیار بوو، زۆربەی ئەو ناکۆکییانە لەوەوە بوو، بەری هاندانی خەڵکی دیکە بێ، وەک لەوەی بەری ڕقی خۆی بێ،(واتە ناکۆکییەکانی نێوان بەڕێزتان و بارزانی، لە قاڵبێکی ئایدۆلۆژیدا نەبوون ـ ن) ئەو ماوەیە شتێ لە نێوانماندا نەبوو. بەڵام لە پێش هەرای ١٩٦١ەوە، بە ماوەیە پێش ئەوەی دەست پێ بکا، ناکۆکی لە نێوانماندا دروست بوو. دوای کۆبوونەوەکە بڕیارمان دا، کۆنفرانسێ بگرین. لەو کۆنفرانسەدا، مەلا مستەفا بە هۆی دوکتۆر موراد و شێخ عەزیز

و ئەوانەوە، پرۆگرامێکی نوێیان بۆ پارتی دانا، نەختێکی لەوەی پێشوو دەچوو، بەڵام زۆریان لێ گۆڕی بوو، پێشکەش بە کۆنفرانسیان کرد. لەو دانیشتنەدا لەسەر داواکاری مەلا مستەفا، هەمزە و برادەرەکانی هەموو لە پارتی دەر کران. پاشان دەنگوباسی ئیجازە وەرگرتن هاتە کایەوە، مەلا مستەفاش بۆ لای ئێمە گەڕایەوە، ئەم جارەیان بە حیسابەکەی منی کرد، من بوومەوە بە نازدارەکەی ئەو، (واتە سکرتێری پارتی - ن)، بەڵام دیسانەوە وەنەبێ بڕوایەکی تەواویشی بە من هەبوو بێ، چونکە لە بیر و بۆچووندا، من و ئەو جیاواز بووین. کە لە سەفەرەکەم هاتمەوە، هەموو شتێکم بۆ دەرکەوت، لە برادەرانیشم گەیاند و ووتم، مەلا مستەفا ئەو کەسە نییە، ئێمە بە تەمای بین. بەڵام ئەو ناکۆکییەی نێوان هەمزە و بارزانی، چ پەیوەندییەکی بە منەوە نەبوو، بەڵکوو شتی تایبەتی نێوان خۆیان بوو، بە پێچەوانەوە، جیاوازییەکەی نێوان من و هەمزە عەبدوڵلا کارێکی کرد بوو، کاک هەمزەی لای بارزانی خۆشەویستر کرد بوو، کە مەلا مستەفاش هاتەوە، زیاتری لە یەکدی نزیک خستنەوە.

پ3 : ئەوەی بیستوومە و لە نێو خەڵکیدا باوە، گوایە ئەو ناکۆکییەی لە نێوان بەڕێزتان و هەمزە عەبدوڵلادا هەبوو، دوای ئەوەی ساڵی ١٩٥٢ بەربوون و هەردوو باڵەکەی پارتیش یەکی گرتەوە، هەموو ناکۆکییەکانی نێوان خۆتانتان لە ڕێی ژن و ژنخوازییەوە پاکتاو کرد و ئاشتبوونەوە، ئایا ئەوە ڕاستە؟

و3 : نەء، هیچ پەیوەندییەکی بە باسی ژن و ژنخوازییەوە نەبوو، بە پێچەوانەوە لە ڕێگەی پارتایەتییەوە ژن و ژنخوازیمان لە بەیندا بوو، (واتە پێش ئەوەی ناکۆکی لە نێوانتاندا دروست ببێ، ئێوە لە ڕێی ژنهێنانەوە تێکەڵاو بوون؟ - ن) بەڵێ، کاتێ هەمزە لە ماڵی ئێمە دەژیا، هەموو شت بڕابۆوە، ئینجا پارتایەتی دەستی پێ کرد. من لە سەرەتادا ڕازی نەبووم، کار لەگەڵ ئەواندا بکەم، چونکە سکرتێری ژ.ک. بووم، نەشمدەویست واز لە ژ.ک. بهێنم، چونکە بڕوایەکی تەواوم بە کوردستانییەتێکەی ژ.ک. هەبوو، وەک لەوەی بڕوام بە پرۆگرامە سنوور بۆ دیاریکراوەکەی پارتی دیموکراتی کورد

هەبوو بێ، تەنانەت پرۆگرامەکەشیان من بۆم کردن بە کوردی، لەگەڵ ئەوەشدا، کاک هەمزە عەرەبییەکی زۆر باشی دەزانی، نووسینی جوانی لە عەرەبیدا هەیە، بەڵام کوردی باش نازانێ بنووسێ.

پ4 : دوای ئەوەی بەڕێزتان بوون بە سکرتێر و بارزانیش سەرۆکی پارتی بوو، لەو ماوەیەوە تا سەرەتای دەسپێکردنی شۆڕشی ١١/ سەپتەمبەر/ ١٩٦١، پەیوەندی نێوانتان چۆن بوو؟

و4 : ئەوەی من گەیشتبوومێ، ئەوە بوو مەلا مستەفا لە بیروباوەڕی من ڕازی نەبوو، ئەگەرچی پەساپۆرت و پێویستییەکانی هاتنەوەی بە هۆی منەوە بۆی جێبەجێ کرا، من چووم بۆ پراگ و هێنامەوە. بەدەم ڕێوە گەلێ ئیشی پێ سپاردم، گەلێ هیوای گەورەی خستە دڵمەوە، کە شتی سەیر دەتوانین بکەین، پاشان کە هاتەوە نازانم چی ڕووی دا، دوور نییە کۆمۆنیستەکان بیروڕایان نەگۆڕی بێ، بە تەواوی بیروڕای بەرامبەر بە من گۆڕا، دوور نییە عەبدولکەریم قاسم خۆی بیروڕای گۆڕی بێ، مەلا مستەفای وا تێگەیاند بێ، کە من بە تەمای جێگەکەی ئەوم و دەمەوێ ببم بە سەرۆکی پارتی، یا لەوانەیە بەعسیەکان کاریان تێکرد بێ، بۆیە دەڵێم کە گەڕاینەوە، مەلا مستەفا بیروڕای بەرامبەر بە من گۆڕا بوو، کەمێ لەگەڵمدا سارد بوو، من هەستم بە هیچ شتێکیش نەدەکرد، هیچ شتێکیش لە نێوانماندا نەبوو، ئیدی من زۆر گوێم نەدایە ئەوە، چونکە من بە درێژایی تەمەنم، ئەو ماوەیەی سکرتێری پارتی بووم، هەرگیز ڕۆژێ لە ڕۆژان خۆم بۆ شوێنی سکرتێری پارتی نەپاڵاوتووە، تا ڕۆژێ نوری ئەحمەدی تەها، ڕەخنەیەکی زیرەکانەی لێ گرتم، ئێستاش هەر لە دڵم دایە، لە کۆبوونەوەیەکدا هەستاو ووتی، ئەرێ باوکم ئێوە چی دەکەن، پیاوێ خۆی بڕوا بە خۆی نەکا، خۆی هەڵبژێرێ و داوا باکا و بڵێ من هەڵبژێرن، ئێوە چۆن هەڵیدەبژێرن، جا ئەگەر ئێوە باوەڕتان پێی هەیە ئەوە شتێکی دیکەیە! ووتم وەڵڵا قسەکەت ڕاستە، باوەڕ بە خۆم ناکەم، کە بتوانم بەو ڕۆڵە گرنگە هەستم. مەلا مستەفا زیاتر خەریکی برادەرانی دیکە بوو، زیاتر لەگەڵ ئەواندا کاری دەکرد، زۆر گوێی

بە من نەدەدا، ئەو بە بڕوای خۆی سەرۆکە، کە سەرۆکیش هەبێ، ئیدی سکرتێر ڕۆڵێکی ئەوەندە گرنگی نامێنێ، لەبەر ئەوە من زۆر گوێم نەدایە ئەو ڕووداوانە، خۆم لێ لادا. مەلا مستەفا ڕۆژی ٧، ٨/ ١٠/ ١٩٥٨ گەڕایەوە، دوای یەک دوو ڕۆژ داوامان کرد، عەبدولکەریم قاسم ببینین، عەبدولکەریم تەلەفونی کرد بوو، منیش لەگەڵیان بچم، ئەگەرچی من وتم بوونی من پێویست نییە، چونکە مەلا مستەفا و ئەسعەد خۆشەوی و میر حاج ئەحمەد لە دەرەوەی وڵات هاتونەتەوە، پاشان بڕیارمان دا، هەموومان بچین. لای عەبدولکەریم دانیشتین، باس کرایەوە و قسەی لەگەڵ مەلا مستەفادا دەکرد، مەلا مستەفا لە قسەکانیدا کەمێ توند بوو، بە تایبەتی بەرامبەر دوژمنەکانی، چونکە عەبدولکەریم قاسم داوای لێ کرد، ناکۆکی نێوان خۆی و زێبارییەکان و تیرە و هۆزەکانی دیکەی دەوروبەریان ببڕێنێتەوە، وتی (عفا الله عما سلف)، دەبێ لاپەڕەیەکی تازە بکەینەوە، ئەو کاتەی ئێوە لە بارزان لەگەڵ تیرەکانی دیکە ڕێک دەکەونەوە، دێم بۆ لاتان و دەتانبینم و کۆمەکتان پێ دەکەم. مەلا مستەفاش وتی، ئەوانە وایان لێ کردووین و وایان پێ کردووین، ئێمە ڕێک ناکەوین. عەبدولکەریم وتی، باشە قەیناکە ئەگەر ڕێکیش ناکەون، بەڵام با حوکومەت و یاسا ئەو ناکۆکییەی نێوان ئێوە چارەسەر بکا، نەک ئێوە خۆتان چارەی بکەن. دوای کەمێ لەم باس و خوازانە، دیسانەوە باسی ڕابردوو کرا، پاشان وتمان هەستین بڕۆین، با لەوە زیاتر کاتت لێ نەگرین، عەبدولکەریم وتی، باشە ئێوە بڕۆن لای سکرتێرەکەم دابنیشن، با مەلا لێرە بمێنێتەوە، دوو قسەی لەگەڵ دەکەم. من وامدەزانی عەبدولکەریم لەسەر ئەو قسانەی مەلا مستەفا کردی، دەیەوێ قسەی لەگەڵ بکا، تا خاوی بکاتەوە و هیچ نەکا، بە هەر شێوەیە بێ، ڕازی بکا تا لەگەڵ دوژمنەکانیدا ڕێکیان بخاتەوە. بەڵام ئەوەی لە دواییدا بۆم دەرکەوت، ئەوە بوو عەبدولکەریم باوەڕی پێ هێنا بوو، کە من لەگەڵ کۆمەڵەکەی عەبدولسەلام عارفدا ڕێکم، لەگەڵ ئەو کۆمەڵەدا ڕێک نیم، کە عەبدولکەریم دەیەوێ، ئەگەرچی عەبدولکەریم منی خۆش دەویست، ئەو ماوە کەمە وای پیشان دەدا، بەڵام لە گەڕانەوەی بارزانی بۆ عێراق،

عەبدولكەریم یا پێی نەوترابوو، یا حەزی نەدەکرد مەلا مستەفا بگەڕێتەوە، چونکە من لە ڕێگەی عەبدولسەلام عارف و تایەر یەحیاوە، کە ئەو کاتە بەڕێوەبەری پۆلیسی گشتی بوو، ماوەیە لەوە پێش کەریم قەرەنی پێی ناساند بووم، لەم ڕێگایانەوە توانیم پەساپۆرت پەیدا بکەم و لەگەڵ خۆم بیانبەم و بیانهێنمەوە، واتە ئیجازەی هاتنەوەی بارزانیم لە عەبدولسەلام وەرگرت. ڕەنگە ئەمە وای پیشان دابێ، کە من جۆرە پەیوەندییەکم لەگەڵ ئەواندا هەبێ. پارتی کۆمۆنیست بڵاویان کردبۆوە و بە عەبدولکەریمشیان ڕاگەیاند بوو، کەوا من وەکوو سکرتێری پارتی، پەیوەندیم لەگەڵ نەتەوەیی یەکانی عەرەبدا هەیە و لەگەڵیان ڕێک کەوتووم، کۆدەتایەک دژی عەبدولکەریم بکەین، ئەم هەواڵە گوایە پارتی کۆمۆنیست لە ڕۆژنامەکەشیاندا نووسی بوویان. ئەمە هەموو ئەو چیرۆکە بوو، کە عەبدولکەریم قاسم بۆ مەلا مستەفای گێڕابۆوە. ئیدی لەو ڕۆژەوە تا دەهات، مەلا لەگەڵ من ساردییەکەی زیاتر دەبوو. ماوەیەکی پێ چوو، بۆ ئیجازە وەرگرتن سەردانێکی عەبدولکەریم قاسممان کرد، قاسم هەندێ ڕەخنەی لە پرۆگرامی پارتی هەبوو، داوای دەکرد هەندێ خاڵی بگۆڕین، مەلا مستەفا زۆر پشگیری لە قسەکانی عەبدولکەریم دەکرد، دەیویست لەو گۆڕینانەدا دڵی عەبدولکەریم ڕابگرێ، بێگومان من وەکوو سکرتێری پارتی، دەستم لە نووسین و دارشتنی پرۆگرامەکەدا هەبوو، دەبوایە داکۆکی لە پێشنیازەکانی خۆمان بکەم، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا هەندێکیمان پەسەند کرد، چونکە بێ ئەوە ئیجازەیان نەدەداینێ، واتە پارتەکەمان لە ڕووی یاساییەوە نەدەناسرا، ئەوەبوو ئیجازەمان وەرگرت. دوای ئەوەی ئیجازەمان وەرگرت، مەلا مستەفا دەیویست، هەندێ مرۆڤی دیاریکراو بێنێتە پێشەوە و لە کۆمیتەی ناوەندی و پەلیتبیرۆی پارتیدا دایانبنێ، ئێمە ج گلەییەکمان نەبوو. ویستمان بۆ یەکەم جار کۆنگرەیەکی ئاشکرا بگرین، کۆنگرەمان گرت، بەڵام مەلا مستەفا لە بارزان بوو، بۆ کۆنگرەکە نەهات، ناچار دوو ڕۆژ کۆنگرەکەمان دوا خست تا مەلا مستەفا بێ، ئەوە بوو دوایی کۆمەڵێ خەڵکمان نارد بە دوایدا، ووتبووی نایەم و ئەم کۆبوونەوەیە ناکەم، ئەم کۆنگرەیە خراپە و هەڵەیە، هەر

چۆنیٚ بوو هیٚنامان، ووتمان چ فەرمانیٚکت هەیە، فەرمـــــــوو بۆت جیٚبەجیٚ بکەین، (کۆنگرەکە لە کویٚ گیرا؟ ـ ن) کۆنگرەکە لە بارەگای پارتی لە بەغدا گیرا، جیٚیەکمان بۆ گرت بوو، ناویان نابوو بارەگای پارتی دیموکراتی کوردستان ـ عیٚراقیٚکیشی لەگەلٚ بوو. مەلا مستەفا گەیشتە بەغدا، چووم بۆ مالٚەوە بە دوایدا و هیٚنام. دیار بوو هەندیٚ کەس لە بنەوە کنەیان کرد بوو، ئیشەکە لە نیٚوان ئیٚمە و مەلا مستەفادا تیٚک بدەن. لەو کاتەدا عەبدولکەریم قاسم بەرنامەی ئەوەی دانا بوو، کە هەموو پارتە ڕامیارییەکانی عیٚراق تیٚک بدا. بۆ نموونە توانی پارتی کۆمۆنیستی عیٚراقی دوو کەرت بکا، پارتیٚکی درۆی دروست کرد، داود سایغ کە کۆنە کۆمۆنیستیٚکی هیچ و پوچ بوو، کردی بە سکرتیٚری ئەو پارتە داتاشراوە، پارتە کۆمۆنیستە ڕەسەنەکەشی پشگویٚ خست. لە پاشان(حیزب الدیمقراطی الوطنی) کە کامل چادرچی لیٚپرسراویان بوو، ئەویشی کرد بە دوو پارچەوە. کۆمەلیٚ لەگەلٚ محەمەد حەدید ڕۆیشتن، کۆمەلٚەکەی دیکەشیان لەگەلٚ کامل چادرچی مانەوە، هەروەها هەولی دەدا، دووبەرەکی لە نیٚو هەموو ڕیٚکخراو و پارتە ڕامیارییەکانی عیٚراقدا دروست بکا. مابۆوە سەر ئیٚمە، تا ئەو کاتە ئیٚمەی پیٚ دوو لەت نەکرا بوو، لەو کاتەدا بە هەلی زانی، کە ئیشەکەمان لیٚ تیٚک بدا. دیار بوو مەلا مستەفاش هاندرا بوو، چونکە کە هاتە کۆنگرەکەوە، گەلیٚ قسەی خراپی کرد، قسەی زۆر ناشیرین، کە نابـــیٚ بوتریٚ، (مـەبەسـتـتـان کـۆنگرەی پیٚنجە؟ـ ن) بەلیٚ، لە کۆنگرەی پیٚنجدا بە ئاشکرا گلەیی لەوە هەبوو، کە لقی هەولیٚرمـان سوکـایەتیـیـان بە ئاغـاکـان کـردووە و دەریان کـردوون، هەروەها لە قـەلادزیٚ سوکـایەتیـیـان پیٚ کـردوون، ئەوان ئاغـاکـان بە چاویٚکی سووک سەیر دەکەن، خۆیان بە پیٚشکەوتووخواز دادەنیٚن، هەندیٚ وردە گلەیی دیکەش، بۆیە قەبولی نییە، سەرۆکی ئەو پارتە بیٚ، ئەگەر ئەم پارتە بەم شیٚوەیە بمیٚنیٚتەوە. لە کۆنگرەکەدا بوو بە هەراهەرا و قرەقرِ، لە پاشانا داوا کرا، کە کۆبوونەوەکە دوا بخریٚ، هەتا نووری شاوەیس یەکیٚ لەو کەسانە بوو، خەریک بوو بە گژیدا بچیٚتەوە، بە گژیشیدا چوو، تا ئەندازەیە بە توندوتیژی وەلامی قسەکانیشی دایەوە. ئەو ڕۆژە وا بزانم ۹ یا ۱۰ ی

مانگی مای بوو. لەو ڕۆژەدا، لە باڵوێزخانەی چیکۆسلۆفاکیا، بە بۆنەی یادی سەربەخۆیی وولاتەکەیانەوە، ئاهەنگێ هەبوو، ئێمەش بانگ کرابووین. ووتمان با ئەوە بکەین بە بەهانە، هیچ نەبێ کۆنگرەکەمان دوا بخەین، چونکە کۆبوونەوەکانمان بەو قسە ناخۆشانە نابڕێتەوە و بە هیچ سەرەنجامێکی باشیش ناگەین، ئەگەرچی لە دوای قسەکانی مەلا مستەفا، زۆر لە برادەران پەشیمان بوو بوونەوە، بەشێکی زۆریان بڕیاریان دابوو، کە سبەینێ بگەڕێنەوە و وازبهێنن. من لەگەڵ یەک دوو برادەر بۆ ئاهەنگەکەی باڵوێزخانەی چیکۆسلۆفاکیا چووین، لەوێ لە چیمەنێکی گەورەدا دانیشتبووین، خەڵکێکی زۆر بانگ کرا بوو، باڵوێز و وەزیر و هەمـوو پیـاوی گـەورەی شـار و نازانم کێ وکـێـی دیکە، داوەت کـرا بوون و دەیانخواردەوە. ئەوەندەی پێ نەچوو، بژی بژی زەعیم، عاش زعيم الاوحد، دەستی پێ کرد، لە وەزارەتی دیفاعەوە دەنگ دەگەیشتە ئەوێ، کە ئێمە لە لای باخچەی سەعدون خوارتر بووین، چەپڵەڕێزان و هاوار هاوار بوو، تا سەرۆک گەیشتە جێ، عەبدولکەریم هات بۆ ئاهەنگەکە، لە هەموو لایەکەوە تەوقەی لەگەڵ هەموو کەس دەکرد، لە چەپەرێکدا وەستا بووم، منی دی، (ها إبراهيم)، هاتە پێشەوە و دەستی خستە سەرشانم و بردمییە ئەو لاوە، لەبەر چاوی ئەو هەمـوو خـەڵکە شـتـێکی سـەیر بوو. ووتی، گـوێم لە هەمـوو قسەکانی کۆنگرەکەتان بوو، چی لە کۆنگرەکەتاندا دەکرێ، هەموویان بۆ گێڕاومەتەوە، لە سەدا سەد من لەگەڵ بیروڕای تۆم، من لەگەڵ بیروڕای ئەوانی دیکە نیم. بێگومان ئەوانی دیکە کەس نەبوو، بیروڕایەکی جیاواز و دژی هەبوو بێ، بە دەنگ قەبوڵ بکرێ، ئەوەی ڕای تایبەتی بوو بێ و لەگەڵ نەبوو بێ، هەر ڕای مەلا مستەفا بوو. پاشان ووتی، لەبەر ئەوە تۆ لەسەر ڕای خۆت برۆ و پەشیمان مەبەرەوە. خێرا بە پەلە چووم بۆ لای نووری شاوەیش، هەر لەوێ پێکەوە هاتبووین، ئەویش وەکوو ئەندامی پەلیتبیرۆی پارتی بانگ کـرا بوو، برادەرێکی دیکەشـمـان لەگەڵ بوو، هاتینە دەرەوە. ووتیـان، چییـە؟ ووتم، ئیشێکی پەلە هەیە دەبێ برۆین، خۆمان بگەیەنینە ئەو برادەرانەی دەیانەوێ بگەڕێنەوە، دەبێ کۆبوونەوەیەک ساز بکرێ، بڕیارێکی گرنگ هەیە، دەبێ بیدەین. ووتیان چییە؟

ووتم، عەبدولکەریم قاسم ئەمەی پێ ووتووم، ئەمە مانای ئەوەیە، دەیەوێ ئێمە بەکار بێنێ بۆ ئەوەی دژی مەلا مستەفا ڕابوەستین، دەیەوێ ڕێکخراوەکەمان دوو پارچە بکا، کەواتە ئێمە دەبێ هەوڵ بدەین، بە پەلە شتێ بکەین. لەسەر ئەوە ڕێک کەوتین، بۆ بەیانی کۆبوونەوەیەک بکەین و بە هەمووان بڵێین، ئەو خاڵانەی نێو پرۆگرامەکە، کە مەلا مستەفا لەسەری ڕازی نییە، لای دەبەین، ئەوەی کە عەبدولکەریم ڕازی لەسەر نییە، نایئنووسین، بەڵام پەیڕەوی دەکەین. بۆ بەیانی کۆبوونەوەکەمان کرد، نزیکەی سێ چارەکی ئەندامانی کۆنگرە ئامادە بوون. دوای ئەوەی باسەکەمان کردەوە، هەندێ لە ئەندامانی کۆمیتەی ناوەندی مەردانە هەستان و ووتیان، ئەمە شتێکی یاسایی نییە، ئەم کارە پێچەوانەی پەیڕەوی نێوخۆیە، دەمانەوێ بزانین، بۆچی هەموو قسە و باس و نهێنیەکانی کۆنگرە و پارتی بە عەبدولکەریم دەگا، بوو بە هەرا و نارەزایی دەربرین، بەڵام هیچ کەڵکی نەبوو، نارەزاییەکە سەری نەگرت، چونکە ئەوەی بریارمان دابوو، چاکتر و کەم مەترسیتر بوو، هەموویانمان لە ڕاستی پیلانەکە تێگەیاند، تەنیا ئەوەمان پێ نەووتن، کە عەبدولکەریم بە ئاشکرا چی بە من ووتووە. بڕیار درا وا بکەین بۆ ئەوەی کارەکەمان لێ تێک نەچێ. دوایی کۆمیتەی ناوەندی هەڵبژێردرا، ئەو کەسانەی مەلا مستەفا داینابوون، هەموویان هەڵبژێردران. پاشان لە خوارووی بەغدا، لەماڵی دوکتۆر موراد کۆبووینەوە، تا ئەندامانی پەلیتبیرۆ و سکرتێری کۆمیتەی ناوەندی هەڵبژێرین. لە پێشدا پەلیتبیرۆ هەڵبژێردرا، دوایی هاتە سەر ئەوەی سکرتێر هەڵبژێردرێ. من وەکوو جاران خۆم نەپاڵاوت، سێ چوار کەس منیان دەسنیشان کرد، کە بە سکرتێر دابنرێم. دیسانەوە نووری ئەحمەدی تەها، قسەی خۆی کردەوە، کەوا بۆچی دەبێ من هەڵبژێردرێم، ئەگەر خۆم نەمەوێ. بە کورتی دەنگدان کرا، وا بزانم ئێمە ١٥ کەس بووین، من نۆ دەنگم وەرگرت، شێخ عەزیزی شەمزینی شەش دەنگی هێنا. کە دەنگەکان خوێندرایەوە، مەلا مستەفا وەکوو شتێ خەوی لێ کەوتبوو، ووتمان، ها فەرموو مەلا مستەفا چییە؟ ووتی، من تاقەتم چوو، دەڕۆم. من بیستبووم مەلا مستەفا دەیویست، شێخ عەزیز ببێ بە سکرتێر، بەڵام

لەو بارەیەوە هیچی بە من نەووتبوو، لە ڕێیەکەوە بیستبووم و تێگەیشتم، کە ئەوەش هەنگاویکە لەوانەی بۆ پارچە پارچەکردنی پارتی دەنرێ، ئەگینا من دەمزانی، شێخ عەزیزی شەمزینی ئەوەندە مرۆڤێکی باشە، ئەگەر سکرتێری پارتی بێ، من زیاتر دەسەلاتم دەبێ، لەوەی کە خۆم سکرتێر بم، بروایەکی زۆریشی بەمن هەبوو، من ئەمانەم هەموو دەزانی، بەلام مەلا مستەفا هیچی بە من نەووتبوو. ئەو برادەرەی لە دەرەوە پێی ووتم، تەنانەت من گومانم لەو قسەیەی ئەویش هەبوو، لەبەر ئەوە کە دیم مەلا مستەفا حالی وایە، ووتم براینە، من خۆم بۆ سکرتێر نەپالاوتووە، ئێوە هەلتانبژاردووم، من ئەمەم قەبول نییە. دیسانەوە نووری شاوەیس لەوێش هەستا، ووتی، ئەمەی تۆ ڕا نییە و بەپێی پەیڕەوی نێوخۆ ڕاست نییە، ئەمە مەراییە دەیکەی، زۆربەی ئەندامان دەنگیان بۆ تۆ داوە، چۆن تۆ بە زۆربەی دەنگ هەلبژێردراوی، ئێستا دەنگی زۆربە ڕەت دەکەیتەوە؟ ووتم، من بەوە ڕازی نیم و ئەگەر حەزیش دەکەن، هەر واز لە ئەندامەتی کۆمیتەی ناوەندیش دەهێنم، بەلام هەر ئەندامی پارتی دەبم، یا دەبێ دیسانەوە هەلبژاردن بکرێتەوە. ڕاکەی منیان خستە دەنگەوە، زۆربە دەنگیان دا، جارێکی دیکەش هەلبژاردن بکرێتەوە. ئەم جارە شێخ عەزیز پێنج دەنگی وەرگرت، چونکە من خۆم دەنگم بۆ خۆم نەدا بوو، پارچە کاغەزەکەی خۆم هەروا بە سپێتی دایەوە دەستیان و کەسم نەنووسی بوو، چونکە کەسی دیکە خۆی نەپالاوت بوو، هەر من و شێخ عەزیز بووین، وتومەز شێخ عەزیز ئەم جارە دەنگی بۆ خۆی نەداوە. مەلا مستەفا ئەم هەلبژاردنەی منی بە دل نەبوو. ناکۆکی لەسەر چی دەستی پێ کرد؟ لەسەر ئەوەی مەلا مستەفا وا دیار بوو، چ لە لایەن سەرۆک تیرە و هۆزەکانەوە، چ لە لایەن ئەندامەکانی دەوروبەرییەوە، یا بلێین لە لایەن بەکرێگیراو و سیخوڕی دەولەتەکانەوە بوو بێ، کە دژی عەبدولکەریم قاسم و ڕژێمەکەی بوون، تیژ کرا بێ، چونکە مەلا مستەفا هەلوێستی خۆی بەرامبەر عەبدولکەریم گۆڕی بوو. من یەکەم جار ئەمەم لە دەمی مام جەلال بیست. لەسەر ئەم هەواڵە گرنگە چاوم بە مەلا مستەفا کەوت. مەلا مستەفا لە قسەکانیدا ووتی، عەبدولکەریم قاسم پیاوێکی باش نییە، من دەگەڕێمەوە

بۆ بارزان، لەوێ دادەنیشم، هیچ ناکەم، بەڵام دژی ئەو جوڵانەوەیەش نابم، کە تیرە و هۆزەکانی کوردستان بە دەستیانەوەیە بیکەن. لەو کاتەدا، خێڵەکان بە هاندانی ئێران، ئەمەریکا، ئوردون، تورکیا خەریکی شتێ بوون، لە کوردستاندا دژی قاسم بیکەن. مەلا مستەفا ووتی، ئەمە بۆ ئێمە شتێکی زۆر باشە، عەبدولکەریم قاسم بەوانەوە سەرقاڵ دەبێ، ناتوانێ چەک و جبەخانەیەکی زۆر بە لەشکرەکەی بدا، چونکە باوەڕی پێیان نییە، لەبەر ئەوە کە شەڕ دەستی پێ کرد، یەکسەر تۆ بانگ دەکا و پێت دەڵێ، فلانە کەس وەرە چارەسەرێکی ئەم گیروگرفتەم بۆ بکە. تۆش دەڵێی، من هیچم بە دەست نییە و ئاگام لە هیچ نییە، ئەگەر یەکێ بتوانێ کارێ بکا و یارمەتیت بدا، ئەوە تەنیا مەلا مستەفایە. ئەویش بانگی ئەحمەد ساڵح عەبدی دەکا، کە ئەو کاتە سەرۆک ئەرکانی سوپای عێراق بوو، لەگەڵ تۆ سواری هەلیکۆپتەرتان دەکا و بۆ لای منتان ڕەوانە دەکا. منیش لەگەڵ ئەحمەد ساڵح عەبدی دادەنیشم، وتووێژی لەگەڵ دەکەم، تۆش بۆ خۆت لە ژوورێکی دیکە دانیشە، داخوازییەکانی گەلی کورد بنووسە، ئەو کاتە عەبدولکەریم ناچار دەبێ، مل بۆ داواکارییەکانمان بدا. ووتم، مەلا مستەفا قسەکانی تۆ چەند جوان و باش و ڕێکوپێک بێ، بەڵام لای من هەمووی ناچنە دڵەوە، ڕاستە عەبدولکەریم قاسم بڕوای بە لەشکرەکەی نییە، تفەنگ و فیشەک و جبەخانە و تۆپ و فڕۆکەشیان ناداتە دەست، بۆ؟ چونکە لەوە دەترسێ، دژی خۆی بەکاری بێنن، عەرەب بە عەبدولکەریم قاسم دەڵێ، قاسم العراق، واتە عێراقی دابەش کردووە، بەشێکی کورد و بەشەکەی دیکەی عەرەب، نەتەوەیی یەکانی عەرەب لە خۆپیشاندانەکانیاندا دەڵێن، وطن واحد شعب واحد، بەڵام ئەو کاتەی نەتەوەیی یەکان زانییان، عەبدولکەریم ئەم چەکانەیان بۆیە دەداتێ، کە کوردی پێ بکوژن، بە هەموو دڵەوە ئامادەن، چەکی بۆ هەڵگرن و شەڕی بۆ بکەن و کوردی بۆ بکوژن، چونکە بە حیسابی خۆیان، بەمە لە دەست کورد ڕزگاریان دەبێ، کە بە دوژمنی گەورەی خۆیانی دادەنێن، لە هەمان کاتدا، عەبدولکەریمیشی پێ لاواز دەکەن، تا لە دواییدا، هەر بەو چەکەی پێی داون، ئەویش لەنێو بەرن، یا لە دەسەڵات و فەرمانڕەوایی دووری خەنەوە.

ووتی ئاخر برایم بۆیە من دەڵێم، من و تۆ ناتوانین پێکەوە کار بکەین. ووتم وەڵڵایی من قسەی خوم دەکەم، ئەمە بیروڕای منە، جا تۆش هەموو شت بە دەست خۆتە. ووتی باشە، کەواتە ئێوە شتێکی دیکە هەیە بیکەن، ئێوە خۆتان لە هیچ شتێ هەڵمەقورتێن، منیش دەچم کاری خۆم جێبەجێ دەکەم، لە بارزان دادەنیشم و هەقی هیچم نابێ و شەڕ ناکەم، بەڵام دژی ئەوانیش ناوەستمەوە، ئێوەش لێرەوە بڵێن، ئێمە لە هیچدا نین و ئاگامان لە هیچ نییە، بۆ خۆتان لێرە کاری ڕامیاری بکەن، چیدیکە دەکەن بیکەن. ئەوە بوو مەلا مستەفا گەڕایەوە بۆ بارزان. پاشان دەست کرا بەو هەراوهوریایەی کە خێڵە کوردەکان دایانمەزراند. ئێمە لە بەغدا لە ماڵی خۆمان، لە مانگی ئۆگەستی/ ١٩٦١دا، کۆبوونەوەیەکمان کرد، هەموو ئەو ئەندامانەی کۆمیتەی ناوەندی، کە تا ئەو کاتە لە لایەن حوکومەتەوە نەگیرا بوون، ئامادەی ئەو کۆبوونەوەیە بوون. خۆی لە ڕاستیدا عەبدولکەریم قاسم، بەرامبەر بە پارتی هەڵسوکەوتی گۆڕی بوو، بە تەواوی دوژمنایەتی دەکردین، ئەندمەکانی دەگرتین، هەندێ لە ئەندامانی کۆمیتەی ناوەندیمان گیرا بوون، منیان دابوو بە دادگای سەربازی. لە کۆبوونەوەکەدا باسی ئەم کێشە گرنگەمان کرد، بیرمان لەوە کردەوە، ئایا ئێمە چی بکەین؟ پشگیری ئەم بزووتنەوەیە بکەین، یا دژی بوەستین؟ برادەران بە زۆربەی دەنگ لەو باوەڕەدا بوون، کە ئێمە دژی ئەم جوڵانەوەیە بوەستین و شەڕ نەکەین، زۆریان هاتنە سەر ئەو ڕایەی من، کە بۆ مەلا مستەفام باس کرد بوو، تەنیا دوو برادەر نەبێ لەگەڵ ئەو ڕایەدا نەبوون، دوو دڵ بوون، یەکێکیان مام جەلال بوو، ئەوی دیکەیان کاک عومەر دەبابە بوو. کاک عومەر لە گرتووخانە ڕای کرد بوو، نازانم بۆ خستەخانە و شت هێنا بوویانە دەرێ، ئەویش بە هەلی زانی بوو، لە دەستیان هەڵات بوو، خۆی گەیاند بووە لای من. ڕای زۆربە بەو چەشنە بوو، بۆیە ئەوانی دیکەش ناچار بوون، بەو شێوەیە بجۆڵێنەوە و گوێ بۆ دەنگی داخوازییەکانی ئێمە ڕابگرن. پاشان بڕیارمان دا، نامەیە بۆ مەلا مستەفا بنووسین. لە نامەکەدا هەڵوێستی خۆمان بەم جۆرە دیاری کرد، ئێمە وەکوو پارتی ئامادەین، هانی خەڵکی بدەین، دژی عەبدولکەریم چەک هەڵگرن، خۆشمان چەک

هەڵگرین و شەڕ بکەین، بەڵام لەم حاڵەتانەی خوارەوەدا :

١. ئەگەر عەبدولکەریم قاسم ملی بە دیکتاتۆرییەوە نا و دیموکراسی پێشێل کرد و دژی پارتی وەستایەوە، ئامادەین بە گژیدا بچین.

٢. ئەگەر نەریتنامەی تازەیان دانا و باسی ئۆتۆنۆمی بۆ کورد تێدا نەبوو.

٣. ئەگەر پەلاماری هۆزی بارزانی دا.

ئەم نامەیەمان بە مام جەلال و نووری ئەحمەدی تەهادا نارد، مام جەلال نامەکە بگەیەنێ، کاک نووریش، بەو ناوانەدا بگەڕێ، تا بزانێ ئەندامانی ئێمە، یاریدەدەرەکانمان، دۆستەکانمان، چەکێ شتێکیان هەیە، ژمارەیەکی وان کە سبەی قەوما، پشتی پێ ببەسرێ، ئەگەر ناچار بووین شەڕ بکەین. ئەوان نامەیان برد و چوون، ئێمەش لەسەر بڕیاری خۆمان ڕۆیشتین. پاشان من لەگەڵ پارتی کۆمۆنیستی عێراقیشدا کۆبوونەوەم کرد، دیسانەوە هەمان قسەمان پێ ووتن، ئەوە باسێکی درێژە، ئێمە لێرەدا مەبەستمان نییە، لێی بدوێین. خێڵە کوردەکان جموجۆڵێکی سەیریان پێ کەوت بوو، عەلی حەسەن ئاغای مەنگوڕ، لە گوندەکەی خۆی (هێرۆ)، ئالای سەربەخۆیی کوردستانی هەڵکرد بوو، دەوڵەتی ئێران پشتیوانییەکی باشی لێ دەکردن. بۆمان دەرکەوت، بۆ ئەم هەرا و بەزمە، پیشەکی کارێکی زۆری بۆ کراوە. ئێمە لەو باوەڕەدا بووین، کە ئەگەر هەر شەڕ بێ و شۆڕش لە کوردستان دەست پێ بکا، با لە دەست خێڵەکاندا نەبێ، هەوڵ بدەین شۆڕشەکە لە لادێوە بۆ شار بگوێزینەوە، چونکە ئەگەر لە شارەوە دەستی پێ کرد، ئەوا ڕێیەک بۆ نزیکبوونەوە و ئاشتی هەر دەدۆزرێتەوە، بەڵام ئەگەر لە شاخەوە دەستی پێ کرد، سەرۆک خێڵەکان بە شێوەیەکی سەرەکی دەستیان تێیدا هەبوو، هەر سەرۆک تیرە و هۆزێ بە لای خۆیدا ڕای دەکێشێ. لەبەر ئەوە ووتمان، هەلێکی زۆر باشمان لەبەردەم دایە، بە بۆنەی یادی ڕۆژی ڕەشی (شەشی سەپتەمبەری/ ١٩٣٠)ەوە، لە هەموو کوردستاندا مانگرتن ڕادەگەیەنین، داوای مافە ڕەواکانی گەلی کورد دەکەین، بە کردەوەش ئەم بڕیارەمان جێبەجێ کرد. بە ڕاستی دەڵێم، ئەوەتەی کوردستان هەیە، هەرگیز مانگرتنێکی

سەرکەوتووی وای تێدا نەکراوە، هەر لە زاخۆ و دهۆکەوە تا مەندەلی و خانەقینی گرت بۆوە، لە هەندێ جێ هەموو خەڵکەکە بەشدارییان تێدا کرد بوو، لە هەندێ شوێنی دیکە ٨٠٪ و لە هەندێ جێی دیکەش لە ٥٠٪ بەشدارییان کرد بوو، بەڵام مانگرتنەکە لە نێو خەڵکدا، دەنگێکی سەیری دابۆوە، داشمان نابوو، کە ١٧/ مانگی سەپتەمبەر بچین بۆ سولەیمانی، کۆنفرانسێ ببەستین، لەوێوە هەموو بڕیارێ بدەین، بەر لەوەی ئیشەکە لە دەست دەر بچێ. چی بکەین؟ چونکە دوو سێ بیرخەرەوەمان بۆ عەبدولکەریم قاسم نووسی بوو، تێیدا هەموو داخوازییەکانی خۆمانمان ڕوون کردبۆوە، بەڵام هیچ وەڵامێکی نەبوو. بە پێچەوانەوە هەوڵی دەدا، ئەو تیرە و هۆزانەی پێی ڕادەکێشرا، زیاتر بە لای خۆیدا ڕایانکێشێ، ئەوانەشی لەدەست ئەو دەرچوو بوون، ئەوا لەگەڵ لاکەی دیکەدا ڕۆیشت بوون. لەو کاتەدا من فەرمانی گرتنم لە لایەن حوکومەتەوە دەرچوو بوو، بە تاوانی ئەوەی، گوایە (سەدیق میران) من کوشتوومە. بێگومان ئەوە یەکێ بوو لە کەرێتییەکانی عەبدولکەریم، بە حیسابی خۆی پارتی پێ دەشکێنێ. بە قاچاغ لە بەغداوە، بە هۆی برادەرانەوە خۆم گەیاندەوە سولەیمانی، لەوێ بە تەمای ئەوە بووین، کۆبوونەوەکەمان بکەین. لەو کاتانەدا بیستمان، حوکومەتی عێراقی بە هۆی تیپی دووی سوپاکەیەوە، لە نێو خەڵکیدا بڵاوی دەکردەوە، کەوا مەلا مستەفا و شێخ ئەحمەد و پشدەریان لەگەڵە. هەر لەو کاتەشدا بوو، حوکومەت لە ٩.١٠ی مانگی ئەکتۆبەردا، لە ئاسمانەوە شاری سولەیمانییان دایە بەر شەستیر و چەند بۆمبایەکیشی لە دەرەوەی سولەیمانی تەقاند، ئاغاکانیش لە شەڕەکەدا شکان و ڕایان کرد،(مامۆستا مەبەستت شەڕی دەربەندی بازیانە؟ ـ ن) بەڵێ. ئەو برادەرانەی ئێمە کە بە قسەی مەلا مستەفا تێکەڵی شەڕەکە بوو بوون، لەگەڵ چەکداری خێڵکاندا هاوبەشیان کرد بوو، هێشتا هیچ جۆرە بڕیارێکی ئاشکرای پەلیتبیرۆی پارتیش نەبوو، تا بەشداری شەڕەکە بکەن یا بەشداری نەکەن، پێیان دەووتن، سەرچەور، مەتارە لە مل، مەنسول حیفز، (واتە مسولی حیزب ـ ن)، بێ بزانە چی دەڵێ، کە عەرەبەکان، ئەفسەرەکان دەهاتن و قسەیان لەگەڵ دەکردن، ئەمە گوایە گفتوگۆ دەکەن، ڕێکیش

نەکەوتن، لە کۆتاییدا کە فرۆکە جەنگییەکانی عێراق هاتن و بۆردومانی کردن، هەموو ڕایان کرد و ووتیان، ئێمە لەگەڵ ئاسماندا شەڕمان پێ ناکرێ، ئەوان ڕایان کرد و ڕۆیشتن، ئێمەش وامانزانی شتەکە دەبڕێتەوە. لەو کاتەدا، ویستمان نوێنەر بۆ لای مەلا مستەفا بنێرین، پێی بڵێین، ئەگەر ڕاست دەکەی و پەیوەندیت لەگەڵ حوکومەت هەیە، ئەوا ناو و ناوبانگ و دەسەڵاتی خۆت، لای حوکومەتی عێراقی بەکار بێنە، بۆ ئەوەی لە نێوان تیرە و هۆزەکان و حوکومەتدا، ڕۆڵی ناوبژیکەر ببینی، کە تاکوو ئێستا دەتووت دۆستمن، هەوڵ بدە ڕێکیان بخەیتەوە، کۆتایی بەم شەڕ و هەرایە بهێنرێ و وەکوو پێشوو سەرلەنوێ دەست پێ بکەینەوە، ئێمە لەمەدا بووین بەم کارە هەستین، بەڵام لەبەر هەندێ هۆ نەمانتوانی بیکەین. جا بیرم چوو باسی ئەو نامەیە بکەم، کە بە مام جەلالدا بۆ مەلا مستەفامان نارد. مام جەلال چوو بوو بۆ بارزان و نامەی بۆ مەلا مستەفا برد بوو. مەلا مستەفا مەرجەکانی ئێمەی هەموو پەسەند کرد بوو، بە مەرجێ هۆزی هەباسی مەمەند ئاغاشی بخەینە سەر، هۆزەکەی ناوی چییە؟ (ئاکۆ - ن)، واتە ئەگەر حوکومەت پەلاماری هۆزی ئاکۆشی دا، ئێمەش شەڕ دابمەزرێنین. مام جەلال کە ئەم هەواڵەی پێیە، بە ناو بڵباسەکاندا بە دڵخۆشییەوە دەگەڕێتەوە، دەبینێ لە ماڵی هەباس ئاغا کۆبوونەوەیەکی سەیر هەیە، تومەز هەندێ لە تیرە و هۆزەکان لەوێ کۆبوونەوەیان هەیە، مام جەلالیش بە دڵێکی خۆشەوە، نامەکە دەردێنێ و وەڵامەکەی مەلا مستەفا بۆ ئێمە، پیشانی هەباس ئاغا دەدا. هەباس ئاغاش دەست دەکا بە گیرفانیدا و نامەیە دەردەهێنێ، دەڵێ ئەمەم لە پێش تۆدا بۆ هاتووە، سەیرێکی بکە. لە نامەکەدا نووسرا بوو، ئێوە لەسەر حیسابی خۆتان بڕۆن، گوێ بە ڕای پارتی مەدەن،(بارزانی نامەکەی نارد بوو؟ - ن) بەڵێ، بارزانی نارد بووی، هەباس ئاغا پێی دەڵێ، ئەمە ئیشەکەیە، جا چی دەڵێی؟ ئەمە مام جەلالی وا لێ کرد بوو، لەو کاتەوە ئەو باوەڕەی بە مەلا مستەفا نەمێنێ، کە پێشتر هەی بوو.(بەڵام وەکوو ئاشکرایە، جەلال تاڵەبانی یەکێ بووە لەوانەی، زۆر بە گەرمی پشگیری لە خەباتی چەکداری لە کوردستاندا دەکرد - ن)، بەڵێ، ناڵێم ئەو لەسەر ئەوە

سوور بوو، بەڵام دیارە چاری نەبوو، دەیوست بە بڕیاری پارتی بیکا، چونکە ئەو ئەندامی پارتی بوو، واتە نەیدەویست بە شێوەی تیرەگەری بیکا و بچێ بۆ لای مەلا مستەفا و ملکەچی ئەو بێ و فەرمانەکانی جێبەجێ بکا. مام جەلال گەڕایەوە، هەموو شتەکانی بۆ باس کردین، ئێمە ترسمان لێ نیشت، لەوە دەترساین شەڕەکە بە تەواوی دامەزرێ. پاش ماوەیە هەواڵمان زانی، کە حوکومەت گوندەکانی نێوچەی بارزانی بۆردومـــــان کردووە، (بەڵام ئەو کاتە شێخ ئەحمەد لەوێ دانیشتبوو ـ ن) بەڵێ، شێخ ئەحمەد لەوێ دانیشتبوو، هەقی هیچی نەبوو، مەلا مستەفاش هەر لەوێ بوو، تەنانەت حوکومەت بە دایرەکانی خۆی ڕاگەیاند بوو، لە سەربانەکان خاچێکی سوور دروست بکەن، بۆ ئەوەی فڕۆکەوانەکان ئەو جێیانە ببینن و بۆردومانی ئەو شوێنانە نەکەن، ئێمە ئەم هەواڵەمان لە لێپرسراوێکی ئەوێ بیست. وەڵاممان بۆ ناردن، کە بڕۆن و گوندەکان چۆڵ بکەن، بەرەو چیای شیرین بڕۆن، ئەم هەواڵە مەلا مستەفای جولاند، بڕیاری دا ڕاستەوخۆ بەشداری لە شەڕەکەدا بکا، چی بکا؟ چاری نەما، شەڕەکە خۆی بەرۆکی پێ گرت، عەبدولکەریم شەڕی پێ فرۆشت و هێنایە نێو شەڕەکەوە، ئەگینا مەلا مستەفا ڕاوەستا بوو، بەشداری شەڕی نەدەکرد، ئەو بۆردومانە و ئەو کەرێتییەی کە کرا، ئەوە مەلا مستەفای هێنایە شەڕەکەوە، (بەڵام وا بزانم، تا ئەو کاتەش پارتی هەر دژی شەڕ بوو، هیچ جۆرە بەرنامەیەکی بۆ شەڕکردن نەبوو؟ ـ ن) بەڵێ، بەرنامەی بۆ شەڕکردن نەبوو، ئینجا ئێمە بەرنامەمان دانا. کۆبوونەوەکەی مانگی سەپتەمبەرمان لە ئەکتۆبەردا کرد، لە گوندی عەواڵان کۆبووینەوە، لەوێ کۆنفرانسێکمان گرت، بڕیارمان دا، پشگیری شەڕ بکەین و بیرخەرەوەیەکیش بۆ عەبدولکەریم قاسم بنێرین.(ئەمە هەمووی لە کۆتایی ساڵی ١٩٦١دا بوو؟ـ ن) بەڵێ. هەروەها بڕیارماندا، داوا لە هەندێ ئەفسەر و برادەرانی بەغدامان بکەین، پەیوەندیمان پێوە بکەن و بێن بۆ لامان و هاوکاریمان لەگەڵ بکەن. ناوی پێشمەرگەشمان بۆ چەکدارەکانمان هەڵبژارد. بڵاومان کردەوە، کە ئەم شەڕەی ئێمە دەیکەین، شەڕی پەلاماردان نییە، شەڕی خۆپاراستن و داکۆکیکردنە. لەو کاتانەدا حوکومەتی عێراق لە شارەکاندا، دەستی بە

ئازاردانی خەڵکی کرد بوو، ئێمەش لە نێو شارەکاندا ڕێکخستن و هێزمان هەبوو، هەندێ لە برادەرانیشمان، کە هێشتا ڕای پارتی بە تەواوی بەرامبەر شەڕەکە ئاشکرا نەبوو بوو، بە قسەی مەلا مستەفا دەستیان بە چالاکی نواندن کرد بوو، بۆ نموونە لە زۆر جێ، ئەندامەکانمان کەوتبوونە گەڕ، بۆ ئەوەی هێزی چەکدار دروست بکەن، لەشکر دابمەزرێنن، لە نێو هێزی پولیسدا، ئەندام و دۆستمان زۆر هەبوو، هەموو ئەوانە کەوتبوونە خۆ، شارباژێڕ و پێنجوێن و ... لەسەر ئەوە مابۆوە، فەرمان دەربکەین دەستی بە سەردا بگرن. مەلا مستەفا هەواڵی بۆ ئێمە نارد، کەوا لە نێوچەکەی خۆیاندا خۆی پێ ناژێندرێ، دەبێ بارکا و بڕوا، چونکە هەموو هۆزەکان دژی وەستاون، بە تەنیا دەرەقەتیان نایەن، داوای کرد بوو، هێزی فریا خەین، تا لەو شەڕانە بیپارێزین. ئێمەش دەورووبەری ٦٠ ـ ٧٠ کەسێکمان بۆ نارد، هەندێ لەو کەسانە، ئەو ئەفسەر و پۆلیسانە بوون، کە لە چوارتا و پێنجوێنەوە بە چەکی خۆیانەوە، بۆ لای ئێمە هات بوون و بوو بوون بە پێشمەرگە، ناردمانن بۆ لای مەلا مستەفا، تا بیپارێزن و بۆ لای ڕایات بپەڕێنەوە، تا ئەو کاتە لەو ڕووەوە، هیچ ناکۆکییەکمان لەگەڵ مەلا مستەفادا نەبوو، ئێمە وەکوو پارتی، لەسەر بڕیارەکانی خۆمان دەڕۆیشتین، هەموو بەڵێنەکانی خۆمان جێبەجێ کرد بوو.(بەڵام ئێوە وەک ئەندامانی سەرکردایەتی پارتی لە بارزانییەوە زۆر دوور بوون، ماوەیەکی زۆر لە یەکدی دابڕا بوون ـ ن) ئاخر ئەوە بوو، پەیوەندیمان تەنیا بەو جۆرە لەگەڵی هەبوو، بۆ نموونە نامەیەکمان بۆ دەنووسی، وەڵامی دەدایەوە، ئەگینا شتێکی وامان لە نێواندا نەبوو.(مەبەستم ئەوەیە، ئەندامای پەلیتبیرۆ لە تەنیشت بارزانییەوە نەبوون، تا لە نزیکەوە بیرورا ئاڵوگۆڕ بکەن و ئاگاتان لە یەکدی بێ ـ ن) نەخێر، کەسێ لە تەنیشت مەلا مستەفاوە نەبوو، لە دواییدا عەلی عەسکەری و عومەر دەبابەمان نارد، لەو نێوچەیە کار بکەن.(وەکوو من ئاگادارم، بەڕێزتان لە بەغداوە بەرەو سولەیمانی، بە هۆی چەند برادەرێکی خەڵکی سولەیمانییەوە، بە جێبێ گەڕانەوە، کاتێ لە نزیکەوە ئاگاداری بارودۆخەکە بوون، دەنگوباسەکانتان هەموو بە تەواوی بیست، بەو بارودۆخە ڕازی نەبوون،

دژی ئەوە بوون، شۆڕش دەست پێ بکا، گیروگرفتەکانی نێوان حوکومەت و کورد، بە شێوەیەکی ئاشتیخوازانە چارەسەر بکرێ، نووری شاوەیسیشتان بۆ لای عەبدولکەریم قاسم ناردەوە، لە هەمان کاتیشدا بڵاوکراوەیەکتان دەرکرد، بۆ ئەوەی خەڵکەکە بلاوەی لێ بکا، ئایا ئەو دەنگوباسانە ڕاستن؟ ـ ن) نەخێر، هیچ جۆرە بڵاوکراوەیەکمان، بۆ بڵاوەپێکردنی خەڵکەکە دەر نەکردووە، چونکە دەمانزانی، بۆ ئێمە شتێکی باش نییە، بە تایبەتی دوای ئەوەی لە ۲۳ی مانگدا، عەبدولکەریم قاسم ئیجازەکەی پارتی کێشایەوە. عەبدولکەریم لە ۲۳ی مانگدا، بە بۆنەی کردنەوەی بەستی دەربەندیخانەوە قسەی کرد، ئێمە چاوەڕوانی ئەوەمان دەکرد، عەبدولکەریم بێ بۆ سولەیمانی، بڕیارمان دابوو، دژی ئەو بۆمبا بتەقێنین، بە پێچەوانەوە ئەو ئاشتیخوازییەی ئێمە پیشانمان دابوو، دوای ئەوەی عەبدولکەریم مەرجەکای ئێمەی پەسەند نەکرد، وامان بڕیار دا، بە جورێکی دیکە هەڵسوکەوتی لەگەڵ بکەین، بڕیارمان دا، ئەگەر بێ بۆ سولەیمانی، بە ساغی نەگەڕێتەوە، (نیازی وابوو، سەر لە کارگەی جگەرەی سولەیمانی بدا ـ ن) بەڵێ، لەوێ شتێکمان بۆ ئامادە کرد بوو، ئێمە خۆمان کۆ دەکردەوە، ئەو جۆرە شتانە بکەین، بەڵام ئێمە بە ئاشکرا دژایەتی ئەومان نەدەکرد.(بەڕێزتان ساڵی چەند نێو شارتان بەجێ هێشت و چوونە شاخ؟ ـ ن)، لە دوای کۆنفرانسەکەی عەوالان، بەرەو مالومە بە ڕێ کەوتم، (مالومە گوندێکە لە نێوچەی شاربازێر لە پارێزگای سولەیمانی ـ ن)، لە سەرەتای ساڵی ۱۹٦۲دا، چووین بۆ مالومە و لەوێ نیشتەجێ بووین، ئەشکەوتێکی لێ بوو، پیربابەکریان پێ دەووت، ئێمە ناومان نابوو پیرمام، وەکوو ئێسگەش هەروامان پێ دەووت، ئەو کاتە بێتەلێکمان هەبوو.(لەو ماوەیەدا، پیرمام وەکوو بنکەیەکی پەلیتبیرۆ وابوو، بەڕێزیشتان و زۆربەی ئەندامانی سەرکردایەتی پارتی لەوێ گیرسابوونەوە، ئایا پەیوەندیتان لەگەڵ بارزانی وەک سەرۆکی پارتی چۆن بوو؟ ـ ن)، بەردەوام پەیوەندیمان هەبوو.(بەڵام یەکدیتان نەدەبینی؟ ـ ن) نەخێر یەکدیمان نەدەبینی، چونکە ماوەکەی نێوانمان زۆر دوور بوو، ئێمە بۆ ئەوەی پەیوەندییەکە لە نێوانماندا بەهێزتر بێ، چەند هۆکی تۆکی و بێتەلێکمان دەسکەوت بوو،

هەندێکیمان بۆ مەلا مستەفا نارد، بەڵام بە سەربەستی بیڵێم، مەلا مستەفا وای دەزانی، من بۆیە ئەمانەم بۆ ناردووە، تا فڕۆکەکانی دوژمن جێیەکەی بدۆزنەوە، لەبەر ئەوە بۆ جێیەکی دیکەی نارد بوو، کە شەش کاتژمێر لە خۆیەوە دوور بوو، هەموو جارێ لەوێوە پۆستەیان بۆ دەنارد، لەبەر ئەوە شتێکی زۆر باش نەبوو، پەیوەندییەکانمان زۆر کەم بوو بۆوە، لە ڕاستیدا ئەو لەشکری خۆی دروست کرد بوو، بە حیساب ئێمەش لەشکری خۆمان دروست کرد بوو، ئێمە دەمانویست لەشکرەکەمان بەڕاستی لەشکر بێ، نەک وەک هێزێکی خێڵەکی بێ. تەنانەت لە دوای کودەتاکەی ١٩٦٣وە، گەورەترین ناکۆکییمان لەگەڵ پارتی کۆمۆنیستی عێراقدا هەبوو، زۆرترینی لەسەر ئەوە بوو، ئێمە ڕازی نەبووین، لەشکری تایبەتی سەر بە پارتی کۆمۆنیست لە کوردستاندا هەبێ، ئێمە پێمان وابوو، کە دەبێ تەنیا یەک لەشکری یەکگرتووی کوردستان هەبێ، هەموو پێشمەرگەی کوردستان پێکەوە، لەو لەشکرەدا ئەندام بن.

پ5 : دوای ئەوەی بە دوور و درێژی باسی پەیوەنییەکانی نێوان خوتان و بارزانیتان کرد، دەتوانن بە چەند خاڵێکی کورت، هۆی سەرەکی ناکۆکی و دووبەرەکییەکەی ساڵی ١٩٦٤ مان بۆ دەسنیشان بکەن؟

و5 : بەڵێ، دەتوانین ئەو کارە بە ئەنجام بگەیەنین. من لە مانگی سەپتەمبەری ١٩٦٣دا، چووم بۆ ئەوروپا. کە کودەتاکە کرا، (مەبەستت لە کودەتاکەی ١٧/ نۆڤەمبەری/١٩٦٣یە - ن)، بەڵێ، کودەتاکەی عەبدولسەلام عارف کە دژی بەعسییەکان کردی. من ئەو کاتە لە ئەورووپا بووم، وولات بە وولات دەگەرام، لەوێ خەریکی ئەوە بووم، تا یارمەتی بۆ شۆڕش و گەلی کورد پەیدا بکەم. هەتا کۆتایی ١٩٦٣ لەوێ بووم، ئامادەییەکی زۆرم بینی، بە تایبەتی پارتە چەپەکان دەیانویست، یارمەتی گەلی کورد بدەن، کە ئەو هەواڵەم بیست، ویستم بە پەلە بگەڕێمەوە. ساڵەکەی ساڵێکی سەیر بوو، ساڵێکی سەختی ناخۆش بوو، من گەڕامەوە بۆ تاران، کاک عومەر دەبابە خوا لێی خوش بێ، نەخۆش بوو، بۆ چارەسەرکردن هاتبوو بۆ تاران، ویستمان پێکەوە بگەڕێینەوە، بەڵام

بەفریٚ دەستی پیٚ کرد، کەس نەیدەتوانی هاتوچۆ بکا، لەگەلْ ئەوەشدا ئیٚمە هەر ووتمان، دەڕۆین، سواربووین هاتین، تا گەیشتینە گوندیٚ، لام وایە (ئیمانان)ی پیٚ دەلْیٚن، پیٚش ئەوەی بگەیتە سەقز، لەویٚ لەبەر بەفر ۱۳ ڕۆژ ماینەوە، ئەگەرچی حوکومەتی ئیٚران، بلدۆزەریشی لەگەلْ نارد بووین، تا لە پیٚشمانەوە بڕوا و ڕیٚیەکەمان بۆ خاویٚن بکاتەوە. ئیٚمە لەویٚ بووین، بە هۆی ڕادیۆوە بیستمان، کە گفتوگۆ لە نیٚوان حوکومەت و مەلا مستەفادا هەیە. پیٚش ئەوەش من دەمزانی، گفتوگۆ لە نیٚوانیاندا هەیە،(چۆن؟ ـ ن) چونکە لە بەرلینی ڕۆژئاوا بووم، لەسەر داواکاری کامەران بەدرخان، ویستم بچم بۆ ئەمەریکا. پیٚشتر ئەو چوو بوو بۆ ئەمەریکا، لەویٚ پیٚیان ووت بوو، ئیٚمە تۆ بە نویٚنەری پارتی نازانین، یا دەبیٚ مەلا مستەفا بیٚ، یا دەبیٚ برایم ئەحمەد بیٚ. کۆمەلیٚ نامەی سیناتۆر و ئەندامانی کۆنگریٚسی پیٚ بوو، هەمووی دامیٚ. پیٚی ووتم، هەلیٚکە و لە کیسی مەدە، دەبیٚ بچی. منیش وەکوو دەلْیٚن، ئیجازەم وەرگرت بوو، کە دەتوانم بە سەربەستی بجولیٚمەوە و هەرچی دەکەم، بیکەم.(ئیجازە لە کیٚ؟ ـ ن)، بیٚگومان لە مەلا نا، ئیجازەم لەو جیٚیانەی لەو کاتەدا بەلای منەوە جیٚی باوەڕ بوون، وەرگرت بوو، کە لەگەلْ ئیسرایل نەبیٚ، لەگەلْ هەر کەسیٚ، هەر لایە پەیوەندی بکەین، قەیناکە، بە مەرجیٚ تەفرە نەخۆین،(دەتوانین بزانین، ئەو جیٚیە کۆیٚ بوو، کە جیٚگەی باوەڕی بەڕیٚزتان بوو، یاخود نهیٚنییە؟ ـ ن) تازە ڕۆیی، ئەو جیٚیە سۆڤیەت بوو. ئینجا کە من چووم بۆ بالْوێزخانەی ئەمەریکا و بلانکیٚتم پڕ کردەوە و داوای ڤیزەم کرد، پیٚیان ووتم، دوای ۱۰ ـ ۱۵ ڕۆژی دیکە، وەلاْمەکەیت بۆ دیٚتەوە. لە ئوتیٚلەکە دانیشتبووم، هەمووی ۸ ـ ۹ کاتژمیٚری پیٚ نەچوو بوو، تەلەفونیان بۆ کردم، ووتیان سبەینیٚ وەرە بۆ لای کۆنسۆلْ. بەیانی چووم بۆ ئەویٚ، کابرای لیٚپرسراو هات و لە لامەوە دانیشت، دەستی کرد بە قسەکردن، ووتی، ئیٚمە پیٚمان خۆشە تۆ بچی بۆ ئەمەریکا، بەلاْم لەم کاتەدا نا، چونکە ئیٚمە ئیٚستا، خەریکی ڕیٚکخستنی مەلا مستەفا و حوکومەتی عیٚراقین، ئەگەر لەم کاتەدا، ئەوان بزانن تۆ دەچی بۆ ئەمەریکا، دیارە هەولْوتەقەلاکەی ئیٚمە، کاریٚکی ئەوتۆی نابیٚ،

پێمان دەڵێن، ئێوە دووسەرە ئیش دەکەن، لەبەر ئەوە چاکتر وایە، تۆ لێرە بمێنیتەوە و نەگەڕێیتەوە، تا بزانین ئەم هەوڵدانەی ئێمە بەچی دەگا. بۆیە من دەمزانی ئەو گفتوگۆ و هەوڵە لە ئارادا هەیە. ئەگەر چی ئێرانییەکان بیستبوویان، بەڵام بە منیان نەووت، وا دیار بوو، ئەو ڕێککەوتنەیان بە دڵ نەبوو! بەڵام حەزیان دەکرد، من بگەڕێمەوە، لەبەر ئەوە یارمەتییان دەداین، بلدۆزەریان بۆ هێناین، تا لە پێشەوە بڕوا و بەفری سەر ڕێگەکانمان بۆ لابەرێ. دوایی چارمان نەما، ووتمان هەر دەبێ بڕۆین، بلدۆزەری دیکەیان بو ناردین و کەوتنە ڕێ پاککردنەوە، بە کورتی هەرچی چۆنێ بوو، گەیشتینەوە کوردستانی لای خۆمان، لەوێ بیستمان، کەوا مەلا مستەفا لەگەڵ حوکومەتی بەغدا ڕێک کەوتووە. ڕێک کەوتووە باشە، بەڵام لەسەر چی ڕێک کەوتوون؟ شێخ ئەحمەدی برای بڵاڤۆکێکی بڵاو کرد بۆوە، نووسی بووی، ئاڵۆزومالۆز مەکەن، هەر کەس بچێتەوە ماڵی خۆی، حوکومەت باشە و دادپەروەرە.(ئایا لەو کاتەدا، شێخ ئەحمەد هیچ سیفەتێکی دیاریکراوی لە پارتیدا، یا لە شۆڕشدا هەبوو؟ - ن) نە لە پارتیدا و نە لە شۆڕشدا، هیچ سیفەتێکی ڕەسمی نەبوو، هەتا بڵێی پیاوێکی بێدەنگ و بێزیان و بێوەی بوو.(کەواتە ئەو بڵاوکراوەیەی بە چ سیفەتێ بڵاو کرد بۆوە؟ - ن)، نازانم، ڕەمبێ وەکوو سەرۆک هۆزی بارزان بڵاوی کردبێتەوە، بەڵام وەکوو گەورەی کوردێ نەیکرد بوو. ئەم بڵاوکراوەیەی شێخ ئەحمەد بڵاو کرا بۆوە، بەبێ ئەوەی گەلی کورد هیچی دەسکەوت بێ، تەنیا دەیانووت، حوکومەت بەڵێنی داوە، شتمان بۆ بکا. تەنانەت نەریتنامەی تازەی عێراقی نوێیان دانا بوو، بە هیچ شێوەیە ناوی کوردی تێدا نەبوو، ئەو خاڵەی باسی کوردیشی لە نەریتنامە کونەکەدا کرد بوو، بە تەواوی لایان برد بوو. من چووم بۆ سەنگەسەر بۆ لای مەلا مستەفا، دوای قسە و باس و هەواڵپرسین، هاتینە سەر ئەوەی چۆن و بۆچی لەگەڵ حوکومەتدا ڕێک کەوتوون. مەلا مستەفا ووتی، من وەکوو سەرکردەی لەشکری کوردستان، وەکوو سەرۆکی پارتی، وەکوو سەرۆکی گەلی کورد، مافی ئەوەم هەیە بڕیار بدەم، شەڕ بوەستێ یا نەوەستێ، ڕێک بکەوم یا ڕێک نەکەوم. ووتم وەڵڵا تۆ وەکوو سەرۆکی کورد و سەرلەشکریش

قەیناکە بڕیار بدەی، بەڵام وەکوو سەرۆکی پارتی بۆت نییە، بڕیار بدەی شەڕ بوەستێ یا نەوەستێ. ووتی، من سەرۆکی پارتیم. ووتم، لە کاتێکدا ئێمە، ئەندمانی سەرکردایەتی پارتی، ١٥ کەس ڕایەک دەردەبڕین، ٧ کەس لەگەڵ بێ و ٧ کەسی دیکە دژ بێ، ئەوا ئەو کاتە تۆ لەگەڵ کام لا بی، دەنگی ئەو لایە وەردەگیرێ. ووتی، مانای وایە من پارسەنگم. ووتم، نەخێر تۆ پارسەنگ نیت، تۆ سلاوی. ووتی، کەواتە تۆش دەسبەسەری. ووتم، لە کوێ؟ ووتی، لێرە. ووتم، قەیناکە دەسبەسەرم هیچی تێدا نییە، کەواتە پێیان بڵێ، نانمان بۆ بهێنن. چونکە من درەنگ گەیشت بووم، ئەوان نانیان خوارد بوو. لە پاشا بوو بە هەرا، خەڵک لە قەلادزێوە خۆپیشاندانیان کرد، خەریک بوون بێن بۆ سەنگەسەر. دوایی ئیزنی داین، بە خێری بەرەڵا بووین، ئیدی لەگەڵ کاک عومەردا، بە پشتی چیای ئاسۆسدا، بۆ شوێنی خۆمان گەڕاینەوە. لە پاشا کۆنفرانسێکمان گرت، لە کۆنفرانسەکەدا، بڕیارمان دا مەلا مستەفا لە دەسەلاتی سەرۆکی پارتی ڕووت بکەینەوە، (مەبەستت کۆنفرنسەکەی ماوەتە؟ ـ ن) بەڵێ، تەنانەت نامیلکەیەکیشمان لەسەر گفتوگۆکە دەرکرد، (أصلح أم أستسلام ...)، بلاومان کردەوە، بۆچی ئێمە دژی ئەو ڕێککەوتنە دەوەستین. دوایی بیستمان مەلا مستەفا دەیەوێ، پەلامارمان بدا. ئێمەش دەسپێشکەریمان کرد، عەلی عەبدوڵلا و شێخ عەزیزمان بۆ لای مەلا مستەفا نارد، تا هەموو شتێکی تێ بگەیەنن، بەڵام ئەو بە هیچ شێوەیە لەگەڵیان ڕێک نەکەوت بوو، بەڵکوو هەردووکیشیانی لای خۆی گل دابۆوە، بڕیاریشی دابوو، ئەویش کۆبوونەوەی خۆی بکا و هێرش بکاتە سەرمان. مەلا مستەفا لە ڕانیە بوو، ویست بووی لە ڕانیە کۆنگرەیەک بگرن. هێشتا شەڕ لە نێوانماندا دروست نەبوو بوو، ناوبژیکەر لە هەموو لایەکەوە هات بوون و تێکەوت بوون، کە دیسانەوە ئاشت ببینەوە. دوای نامیلکە بلاوکردنەوەکەش، جارێکی دیکە داوایان لە من کرد، بچم بۆ لای مەلا مستەفا، تەنانەت هەباس ئاغا خۆی بە دوامدا هات. منی لەگەڵ خۆی بۆ لای مەلا مستەفا برد. چووین لەگەڵ مەلا مستەفا دانیشتین و قسەیەکی زۆرمان کرد، بڕیارمان دا شەڕ لەگەڵ یەکدی نەکەین، بزانین داواکارییەکانی عێراق

چییه.مەلا مستەفا ڕازی بوو، کۆمەڵێ داواکاری بنووسم و بۆ حوکومەتی بنێرین. لەسەر قسەی کۆمیتەی ناوەندی و پەلیتبیرۆ، هەندێ داخوازیم نووسی و ناردمان بۆ حوکومەت. حوکومەتی عێراقی بڕیاری دا، چەند نوێنەرێکی دەوڵەت بۆ گفتوگۆکردن بنێرێ، تا هەموومان ببینێن و قسەیان لەگەڵ بکەین. لەو ماوەیەدا، ئێمەش لە نێوان خۆماندا ڕێک کەوتین، کۆنفرانسێ بگرین، لە هەموو لایەکەوە ئەندامانی پارتی بانگ بکەین، هەتا حەبیب محەممەد کەریم و ئەوانەشمان وەکوو ناوبژیکەر بانگ کرد، بە تایبەتی ئەوان لە ئیشەکەشدا نەبوون، بێن و بە چالاکی خۆیان هەوڵ بدەن، ئەو کۆبوونەوەیە بکرێ و بەبێ تەرەفداری خەڵک هەڵبژێردرێ.(ئەدی مامۆستا مەسعوود محەممەد چ ڕۆڵێکی لە ئاشتبوونەوەی نێوان بەڕێزتان و بارزانیدا هەبوو؟ - ن) لە نێوان پەلیتبیرۆ و بارزانیدا، هیچ ڕۆڵێکی نەبوو، بڕواش ناکەم بووبێتی، ئەگەر بووشی بێ، هی خراپی بووە، هی چاکی نەبووە، بەڵام ئەگەر بیویستایە ڕۆڵی چاک بگێڕێ، دەیتوانی بەو کارە هەستێ، چونکە مەلا مستەفا زۆر بە قسەی ئەمەریکای دەکرد، پێی وا بوو، کە مەسعوود سیخوڕی ئەمەریکایە. پاش مردوو ڕەحمەت باشە، مەلا مستەفا خوا لێی خۆش بێ، لای وا بوو، هەر کەسێ هاتووچۆی باڵوێزخانەیەکی بێگانەی کرد، ئەوە بەکرێگیراوی ئەو وڵاتەیە، باڵوێزی هەر دەوڵەتێ، بە هەر کەسێکی ووت پیاوی چاکە، وا دەزانێ ئەو کەسە سیخوڕی ئەوانە. ئێستا کە من قسەتان بۆ دەکەم و ماڵم تاکوو ئێستا لە لەندەنە، وای دەزانی من بەکرێگیراوی ئەمەریکام، سیخوڕی بەریتانیام، هی ئێرانم. ئەویش قەت سیخوڕی نەدەکوشت، مەگەر دەوڵەتەکان خۆیان پێیان بگووتایە، بیکوژە، وەکوو کەمال عوسمان، خۆی چاکتری دەزانی کە سیخوڕی ئەمەریکاش و ئێرانیش و عێراقیشە، لە کاتێکدا خەریک بوون، خانووی بۆ بدۆزنەوە، ماڵی بو دروست بکەن، کوشتی. ئەگینا سیخوڕی نێو دەوڵەتەکانی نەدەکوشت، جا ئەگەر مەسعوود پێی بووتایە، با ئەم ناکۆکی و دووبەرەکییە نەمێنێ، نەئەما، بڕوام وایە، مەلا مستەفا هەوڵی دەدا، نەمێنێ، چونکە ناکۆکییەکە لە ئێمەوە نەبوو. بۆ نموونە، ئێستا یەکێتی چۆن هەوڵ دەدا، شەڕ ڕابوەستێ،

خۆ من خۆم لەوێ نیم، بەڵام بڕوام وایە ڕاست دەکەن، چونکە خۆم ئەو شتانەم دیوە، خۆم بە مەلا مستەفام وتووە، لە کاتێکدا بەرامبەری سووکترین قسە بە خۆت دەڵێی، خراپترین و سووکترین هێن دەنێری بۆ خۆت، ئەو وای دەزانێ و وای لێک دەدایەوە، ئەوە فڕوفێڵە لەگەڵیدا بەکاری دەهێنی. دەیووت، ئەم زۆڵە چەند زیرەکە، لە دڵی خۆیدا ئەو حیسابەی بەو شێوەیە بۆ دەکردی. لە کاتێکدا مەلا مستەفا دەیویست، کۆنگرێسێ بۆ خۆی و کۆمەڵەکەی بگرێ، من هێشتا هەر لە ڕانیە بووم، نامەیەکم دەست کەوت، بۆ نوێنەرانی پارتی لەمەڕ خۆی نارد بوو، کە لە نێوچەی بادینان گوێ بە قسەی ئێمە نەدەن، هەر لەسەر بەرنامەی تایبەتی خۆیان بڕۆن. ئینجا نوێنەری حوکومەت هات، نوێنەرەکان بە سەرۆکایەتی سەرۆکی وەزیران، تایەر یەحیا بوو. ئێستاش دۆسییەکانم لا ماوە، کە ناوی مخابراتی لەسەر نووسرا بوو. ئەو دۆسییەیان دا بە من بیخوێنمەوە، ئەو دۆسییەیە ووتاری دەربارەی ئەو مافانەی ئەوان دانی پێدا دەنێن و ئامادەن لەگەڵمان ڕێک بکەون، تێدا بوو. نوێنەرەکان هاتن و لەگەڵمان دانیشتن، دەستمان بە وتووێژکردن کرد. لە پێشدا ئێمە کۆبوونەوەیەکمان کرد بوو، هەموو داخوازییەکانمان تومار کرد بوو. تومەز مەلا مستەفا ووتوویەتی، ئەمانە داخوازییەکانی پارتییە، هی من نییە. ئەندامانی پەلیتبیرۆ هاتن و دەمەتەقێکە هەمووی لەگەڵ ئێمەدا بوو، لەگەڵ مەلا مستەفا هیچ شتێ نەبوو، لە پاش نەختێ دانیشتن، بۆ خۆی چوو لەو لاوە لێی دانیشت، ئیشەکەی بۆ ئێمە بەجێ هێشت، ئێمەش لەگەڵ حوکومەت ڕێک نەکەوتین، چونکە هیچ شتێکیان بە کورد نەدەدا، تەنانەت ڕازی نەبوون، ناوی کورد لە نەریتنامەکەدا تۆمار بکەنەوە، لەبەر ئەوە ووتمان، ئێمە ئەمە ناکەین، ئەو مەرجانە جێبەجێ دەکەن باشە، جێبەجێی ناکەن و شەڕ ناکەن، قەیناکە ئێمەش شەڕ ناکەین، بەڵام ئێمە بەو شێوەیە لەگەڵتان ڕێک ناکەوین، لەگەڵ ئەو ڕێککەوتنەش نین، کە لەگەڵ مەلا مستەفادا مۆرتان کردووە. ئیدی ئەوان گەڕانەوە، بێگومان ئێمەش بۆ شوێنی خۆمان گەڕاینەوە. هەموو هەواڵەکان وایاندەگەیاند، کە مەلا مستەفا هێزەکانی خۆی کۆ دەکردەوە، لە هەموو لایەکەوە هێزی بۆ نێوچەکە دەهێنا، دەیانگووت،

حوکومەتیش هێزی بۆ ناردوون، سەرۆک تیرە و هۆزەکانیش لەگەڵ مەلا مستەفادا بوون، کەوا بە هەموویان بە گژ ئێمەدا بێن. من بۆ مێژوو دەڵێم، ئێمە کە گەڕاینەوە، لە مانگی ئۆگەستدا کۆبوونەوەیەکمان کرد، تا برادەران بیروڕای خۆیان بەرامبەر شەڕکردن دەربڕن. لە کۆبوونەوەکەدا، بیروڕای جیاواز هەبوو، برادەران دوو دڵ بوون، هەندێ دەیانووت دەبێ شەڕ بکەین، هەندێکی دیکە دژی شەڕکردن بوون، مام جەلال یەکێ بوو لەوانەی دژی شەڕ بوو، ووتی ئێمە شەڕ ناکەین، بەڵام بلاڤۆکێ بلاو دەکەینەوە، هەر پێشمەرگەیە دەیەوێ بمێنێتەوە، با بچێتە لای مەلا مستەفا و شەڕ بکا، ئەویشی لەگەڵ شەڕکردن نییە، با بگەڕێتەوە ماڵی خۆی، پارتی شەڕ ناکا و دەچینەوە دادەنیشین و خەباتی ڕامیاری دەکەین، ئەگەر ماوەیان داین، ئەوا بە ئاشکرا کار دەکەین، ئەگەر ڕێگەیان نەداین، ئەوا وەکوو جاران بە نهێنی کار دەکەین. هەندێ کەس ئەو ڕایەی مام جەلالیان پێ باش بوو، هەندێکی دیکە لەگەڵیدا نەبوون و داوای شەڕکردنیان دەکرد. تا سەرە گەیشتە سەر خوالێخۆش بوو نووری شاوەیس، ووتی، ئەوە ئێوە دەڵێن چی؟ بە شەرەفم ئەگەر هەمووشتان برۆن، من بە تەنیا شەڕ دەکەم، کلاشینکۆفێ لەگەڵ سندوقێ فیشەک، لە تەنیشت خۆمەوە دادەنێم، لەسەر پردەکەی قەشان ڕادەوەستم، نایەڵم یەک جامانە سوور بپەڕێتەوە، تا گوللەم پێ مابێ، شەڕ دەکەم، دوا گوللەشی بە تەوقی سەری خۆمەوە دەنێم. هەموو خەڵکەکە بەو قسانەی کاک نووری سەریان سوڕما، ووتیان تۆ ئەوەندە ئازا بی، ئێمە بۆچی ئەوەندە نامەرد و ناپیاو بین، ئەگەر پەلامارمان بدەن، ئێمەش شەڕ دەکەین. بڕیار درا شەڕ بکەین. بەڵام کە شەڕ بەرۆکی گرتین، شەڕکەر بە نووریشەوە نەما. وتومەز خێزانەکەی هەوڵی بۆ دابوو، ئیجازەی بۆ وەرگرێ، بۆ چارەسەرکردنی نەخۆشییەکەی بەرەو سۆڤیەت بڕوا، چونکە ئەو بەسەزمانە نەخۆش بوو.(لە کۆێوە چوو بۆ سۆڤیەت؟ - ن) لە عێراقەوە، چونکە ئەو کاتە گفتوگۆ هەبوو، هێشتا هیچ ڕوون نەبوو بۆوە، کێ شەڕ دەکا و کێ نایکا، کێ ناپاکی کردووە و کێ نەیکردووە. کاک نووری چوو بۆ ئەوەی چارەسەری خۆی بکا، کەچی هەموو ئەورووپای لە مەلا مستەفا

وروژان، هەرچی ئێمە بە مەلا مستەفامان نەووت بوو، ئەو ئەوەشی پێ ووت، هەموو خوێندکارانی دژی مەلا مستەفا هان دا و لە دەوری پەلیتبیرۆ کۆی کردنەوە، هەق وابوو، هەموو کەس دژ بوایە، دژی ئەو ڕێککەوتنە بوونایە، کە لەگەڵ عەبدولسەلام عارف مۆریان کرد بوو، چونکە هیچ شتێکی بۆ کورد تێدا نەبوو. حوکومەتیش لاواز بوو. نووری شاوەیس پڕوپاگەندەیەکی یەکجار زۆری دژ کرد بوون. جا خۆی پیاوێکی سەیر بوو، تا بڵێی پیاوێکی ئازا بوو، بە ڕاستی لەو بڕوایە دام، ئەگەر بمایایەتەوە، لەسەر پردەکە دادەنیشت، بە مەرجێ خێزانەکەی نەگەیشتایەتە سەری، چونکە دەیتوانی بیگۆڕێ، ئەقڵیشی ڕێکوپێک بوو، ئیشی دەکرد، بەڵام یەک شتی دیکەی هەبوو، لەگەڵ کێ بژیایە، دەبوو بە هاوڕێی، ئیدی تا ئەو پەڕی فیداکاری ئیشی بۆ دەکرد. پاشان بوو بە هەراوهوریا و شەڕ دەستی پێ کرد، کاتێکمان زانی، من و کاک عومەر لە شەڕەکەدا ماینەوە، برادەرانمان ئەوانەی زۆر قایم نەبوون، دیار نەمان، زۆر کەس ناپاکیان لەگەڵ کردین. بۆ نموونە، کابرایەک هەبوو سەعید مەسیفی پێ دەڵێن، ئەم پیاوە لێپرسراوی ئاوەکە بوو، ئەو ڕووبارەی بە کەڵەک لەو بەرەوە بۆ ئەم بەر لێی دەپەڕیتەوە،(بۆ دۆڵی سەفرە و زەروون ـ ن)، بەڵێ. ئەو تا دوا کات لەگەڵ ئێمە بوو، یەکێ بوو لەو کەسانەی پشگیری شەڕکردنی دەکرد، کەچی لە باتی ئەوەی شەڕ بکا، کەڵەکەکەی خومانی بۆ ناردن، تا پێی بپەڕنەوە، بە دوو چەکدار دەیانتوانی، نەهێڵێن لەشکرێکی خێڵەکی بپەڕێتەوە، چونکە چی دەکەن، چوار تەقەیان لێ بکە، دەگەڕێنەوە، بیست کەسیان لێ بکوژە، ڕا دەکەن، خۆ کەس ناتوانێ بە مەلە بپەڕێتەوە، لەبەر ئەوە، ئەوانە هەموو ناپاکییان بەرامبەر ئێمە کرد. لە پێشدا ئێمە بڕیارمان دا، هەموومان بچین بۆ ئێران، بزانین ئێران دەڵێ چی؟ ئەوە بوو ئێمە لەو کەینوبەینەدا بووین، لە ناکاو هێزەکانی مەلا مستەفا پەلاماریان داین، جێگاکانی ئێمەیان داگیر کرد، هەندێ پێشمەرگەی ئازا و قوربەسەریان کوشت، مەکتەبەیەکی دەوڵەمەند و سەیرم هەبوو، لوقمان وەکوو ئەسکەندەریە سوتاندی.(شەڕەکە بە سەرکردایەتی لوقمان بوو، یا عوبەیوڵلا؟ـ ن) بە خوا ئەوەی من

بیستم، لوقمان گەیشتبووە ئەوێ، عوبەیدوڵلا نەگەیشتبوو. کاتی خۆی لوقمان دیارتر بوو،(چونکە کریس کۆچێرا نووسیوویەتی بە فەرماندەی عوبەیدوڵلا بوو - ن)، بە خوا دەبێ لوقمان بوو بێ، چونکە من بۆ مەکتەبە سووتاندنەکە و خەڵک ئازاردانەکە، لوقمانم بیستووە، لوقمان درِ بوو، عوبەیدوڵلا لە لوقمان هێمنتر بوو. پاشان ئێمە ڕۆیشتین بۆ ئێران، ئیدی دوژمنایەتییەکە بە تەواوی ڕووی دا. لە پێش ئەوەی بەعس دەسەلاٌت بگرێتە دەست، ئێمە نەماندەزانی بەعس کۆدەتا دەکا. بە حیسابی ئێمە نەتەوەیی یەکانی عەرەب دەهاتن، چونکە زۆر دژی عەبدولکەریم بوون. هەوڵیان دا پەیوەندی لەگەڵ ئێمەدا پەیدا بکەن، سوکە پەیوەندییەکیان لەگەڵ ئێمەدا دامەزراند، من خۆم چووم نوێنەری تایەر یەحیام بینی، بە ناوی تایەر یەحیا و نەتەوەیی یەکانەوە قسەی دەکرد. ووتمان، ئێمە دژی ئێوە ناوەستین، بە مەرجێ لە یەکەم بلاٌوکراوەتاندا، یا لە دووەمدا، لە دووەم تێنەپەڕێ، ئۆتۆنۆمی بە کورد بدەن، ئەو خاڵەی دەربارەی کورد بوو، لە نەریتنامەکەدا هەبوو، جارێکی دیکە بخرێتەوە ناوی. ئێمە لەسەر ئەمە ڕێک کەوتین. کە کۆدەتاکەی ١٩٦٣ بوو، ساڵح یوسفی و برادەرانی دیکە، لەگەڵ عەماش و ئەواندا ڕێک کەوتبوون، لەبەر ئەوە زوو پشگیرییان کرد بوو. ئێمە ڕاوەستاین، تا دەنگوباسەکە بە تەواوی ڕوون بۆوە، چاوەڕوانی ئەوەمان دەکرد، لە بلاٌوکراوەکانیاندا باسی کورد بکەن، هەتا داوامان لە مەلا مستەفا کرد بوو، بۆ وەزارەت کێ دادەنێ، دای بنێ، بۆ وەزارەتێ کە دروست دەکرێ، دەبێ چەند کوردێکی بە ڕێژەیەکی دادپەروەرانە تێدا بێ. ئەمانەمان هەموو کرد بوو، ویستیان لەگەڵ ئێمە گفتوگۆ بکەن، ووتمان نابێ، دەبێ لە مەلا مستەفاوە دەست پێ بکەن. مەلا مستەفا بڕیاری دابوو، کۆنفرانسێ لە کۆیە ببەستێ، کۆنفرانسێکی گشتی نەک هەر تەنیا بۆ پارتی، لەبەر ئەوە زۆر ژیرانە، گەلێ لە ئاسوری و تورکمانەکانی داوەت کرد بوو، خەڵکێکی زۆری دیکەشی بانگ کرد بوو، ئێمەشی نەک وەک نوێنەری پارتی، بەڵکوو وەکوو ئەندامی بانگکراو داوەت کرد بوو. کۆبوونەوە دەستی پێ کرد، قسە و باس زۆر کرا، ئاهەنگ و بەزم گێڕدرا، هەتا هەژاری هونەری کوردیش لەوێ بوو، قسەی کرد،

قسەکانی زۆر دژی حوکومەت بوون، دژی هەموو شتێ بوون، قسەکانی سەیر بوون، لەگەڵ بەرنامەی مەلا مستەفا ڕێک نەدەکەوت، لەگەڵ ئەوەشدا قسەی خۆی کرد. هاتینە سەر ئەوەی لەگەڵ مەلا مستەفادا دابنیشین و قسە بکەین، بزانین چی بڵێین و چی نەڵێین؟ دیسان لەسەر ئەوەی چی لە حوکومەت داوا بکەین و چی داوا نەکەین، لە نێوان ئێمە و مەلا مستەفادا جیاوازی هەبوو. ئێمە ووتمان، ئەو مەرجەی داوامان کردووە، دەبێ جێبەجێی بکەن، بەڵام مەلا مستەفا لەسەر ئەو بڕوایە نەبوو. لە پاشان کۆمەڵێ سەرۆک تیرە و هۆز، لە ماڵی کاکە زیاد دانیشتبووین، قسە کرا، سەرۆک خێڵەکان وا دیار بوو، تێگەیی بوون، کە لە نێوان مەلا مستەفا و پارتیدا ناکۆکی هەیە، ئەگەرچی هێشتا بە تەواوی نەتەقیبۆوە، چونکە ئەمە ساڵی ١٩٦٣یە باسی دەکەم. ئاغاکان پێشانیان دا، کە ناکۆکی هەیە. مەلا مستەفاش ووتی، باشە ئێوە لە نێوانماندا یاوەر بن، ئەگەر لەمەولا ناکۆکی لە نێوان من و برایمدا هەبوو، چی دەڵێن، بیڵێن. ئەو وای دەزانی ناکۆکییەکە لە نێوان من و ئەو دایە. ووتم، بابە جیاوازییەکە لە نێوان من و تۆدا نییە، لە نێوان تۆ و پەلیتبیرۆ دایە، لەبەر ئەوە وا تێمەگە. ووتی، با وا بێ، بەڵام من هەر وا دەڵێم. بە ڕاستی بیرم نەماوە، شێخ حوسێنی بۆسکێن بوو، یا باپیر ئاغای بابەکر ئاغا بوو، یەکێ لەو دووانە بوو، لە نێو دانیشتووەکاندا قسەی کرد، ووتی، ئینجا قوربان وەکوو من بزانم، ناکۆکی ئێوە لەسەر دوو شتە، لەسەر چەک و لەسەر پارەیە، جا بۆیە دەبێ ئێمە بزانین، پارە و چەکتان لە کوێوە بۆ دێ؟ چەندتان بۆ دێ؟ چۆن سەرفی دەکەن؟ بڕوا بکە، مەلا مستەفا وەکوو دەرزی بە دڵیدا کرا بێ، ئاوا زەرد بوو، دەستێکی بە چاویا هێنا. ووتی، برایم تو خوا نەنگی نییە، من و تۆ یاوەرمان لە نێواندا بێ؟ ووتم، وەڵڵا قوربان تۆ دەیزانی، یاوەر هەبێ، با ببێ، نەبێ، با نەبێ. خۆت چی بە باش دەزانی، ئەوە بکە. ووتی، خۆمان گیروگرفتی خۆمان چارەسەر دەکەین. لەگەڵ ئەوەشدا، گیروگرفتی نێوان ئێمە و مەلا مستەفا، نە پارە بوو، نە چەک بوو،(واتە ئەو قسەیە ڕاست نەبوو؟ - ن) نەخێر هەرگیز ڕاست نەبوو، بە ڕاستی هەر لە سەرەتاوە، ئێمە ئەو ڕێبازەی ئەومان بە دڵ

نەبوو، ئێمە دژی ئەوە بووین، پێشمەرگە بچێتە گوندێکەوە، بە شەق مریشک بە خەڵکی گوندەکە سەر ببڕێ، ئێمە پێشمەرگەمان دارکاری دەکرد، ئەگەر داوای مریشکی بکردایە، پێمان دەووتن، دوو شت هەیە، دەتوانن داوای بکەن، نان و ئاو. تۆ خۆت هاتووی خەبات بکەی، کەس بە دویدا نەناردووی، ئەو خۆی نان نییە بیخوا، تۆش داوای خواردنی باشی لێ دەکەی، چونکە عەبدولکەریم لە سەرەتای هەراکەوە، ئابلۆقەیەکی ئابووری کوردستانی دابوو، ئێرانییەکانیش تازە ڕێیان دابوو، خواردن و کەلوپەل بێ. ناکۆکییەکە نە لەسەر چەک و نە لەسەر پارە بوو، بە پێچەوانەوە ئێمە پارەمان پەیدا دەکرد و بۆ ئەوانمان دەنارد، لە هەموو ژیانیاندا پاوەنێکیان بۆ ئێمە نەناردووە. خوا هەڵناگرێ کە چوینە ئێران، مەلا مستەفا یەک دوو جار یارمەتی دام، کاتێ لیمان قەوما و ئێران پارەکانی بڕین، بە دوو جار ٨ ـ ٩ هەزار دۆلاری دامێ. ئەگینا کاتی دیکە، قەت پارە لەوانەوە بۆ ئێمە نەهاتووە، هەمیشە ئێمە لە پارەی پارتی و لەو یارمەتییەی لە دەرەوە دەسمان کەوتووە، بۆ ئەوانمان ناردووە، لەسەر چەکیش نەبوو، بەڵام ئەوان خۆیان دەیانویست، سەرۆک خێڵەکانیش نەزانن، ئەو ناکۆکییە لەسەر چییە. ئەگینا ئێمە خۆمان هەمیشە ئامادە بووین، بۆ خەڵکی ئاشکرا بکەین، چەندمان هەیە.(بە قسەکانی بەڕێزتاندا وا دەردەکەوێ، هۆی سەرەکی ناکۆکییەکەی ١٩٦٤، بۆ گفتوگۆکەی نێوان عەبدولسەلام و بارزانی دەگەڕێتەوە، ئایا ئەمە تا چەند ڕاستە؟ ـ ن) نەک تەنیا بۆ گفتوگۆکە، بەڵکوو بۆ بەرژەوەندی کوردیش دەگەڕێتەوە، ئایا ئێمە شۆڕشمان بۆچی کردووە؟ شۆڕشمان بۆ بەرژەوەندی خۆمان کردووە، یا بۆ بەدەسهێنانی مافەکانی گەلی کورد کردووە؟ (مەبەستم ئەوەیە جیاوازی دید و بۆچوون و ناکۆکی ئایدۆلۆژیتان لە نێواندا نەبووە ـ ن)، نەخێر، شتی ئایدۆلۆژی بوو، ئەو بە شێوەیەکی خێڵەکی دەجولایەوە، ئێمە پارتایەتیمان دەکرد. ئێمە پێمان دەووت، تۆ مافی ئەوەت نییە، بە تەنیا بڕیار بدەی. ئەو دەیووت، نەخێر من مافم هەیە بڕیار بدەم.(بەڵام من مەبەستم ئەوە نییە، ئەوانە هەمووی شێوەی کارکردنە، زیاتر پەیوەندی بە کێشەی دیموکراسی و دیکتاتۆرییەوە هەیە. مەبەستم لە شتی

ئایدۆلۆژی ئەوەیە، بیروباوەڕتان جیا بوو بێ، بۆ نموونە ئەگەر ئێوە مارکسی بوو بن، ئەو نەتەوەیی بوو بێ ـ ن)، ئێمە هەقی ئەو شتانەمان نەبوو، ئێمە ئۆتۆنۆمیمان دەویست، بڕوا بکە، هەموو حوکومەتەکان لە ئێمە سۆسیالیستر، کۆمۆنیستر بوون، ئێمە داواکارییەکانمان ئەوانە نەبوو، ئەو خۆشی نەیدەزانی چی دەوێ، شتێکی دیاریکراوی نەبوو، داوای بکا، چونکە لەو گفتوگۆ و ڕێککەوتنانەی ئەو دەیکردن، هیچ بەرهەمێکی نەبوو، بۆ نموونە، لە ۱۹٦٤دا لەگەڵ حوکومەت ڕێک کەوت، هیچیشی دەست نەکەوت، کەچی کەسیش پێی نەدەگووت، جاش! برادەرانی ئێمە لە ۱۹٦٦دا، گوایە لەگەڵ میریدا ڕێک کەوتن، من لەوێ نەبووم، هێشتا لە تاران بووم، زانکۆی سولەیمانی کرایەوە، نەورۆز بە جەژنێکی نەتەوەیی ناسرا، ناوی کورد و کوردستان دەهاتە پێشەوە، کەچی سەرەڕای هەموو ئەمانەش، هینەکەی ئێمە بوو بە جاشی و هینەکەی ئەو بوو بە باشی!(با ئەوەیان بۆ پرسیارێکی دیکە هەڵگرین ـ ن)

پ6 : هەندێ سەرچاوەم دەربارەی ئەو دووبەرەکییە خوێندۆتەوە، زۆربەیان وا پیشان دەدەن، کە ناکۆکییە سەرەکییەکە لە نێوان برایم ئەحمەدی نووسەر و سکرتێری پارتی و سەرۆک بارزانیدا بووە، بۆیە بارزانی بەوە ڕازی بووە، ئەگەر برایم ئەحمەد واز بهێنێ و دابنیشێ، یا لە پارتی دەربکرێ، ئەوا گیروگرفتەکان کۆتایی پێ دێ و جەلال تاڵەبانیش دەکا بە سکرتێری پارتی، لەوانە کریس کۆچێرا، دێڤید ئادەمسۆن، باسی دەکەن، هەژاری موکریانی لە ژیننامەی خۆیدا، لە شەرەفنامەدا باسی کردووە، هەروەها مامۆستا مەسعوود محەمەد لە گەشتی ژیانەکەیدا، بە شێوەیەکی نهێنی باسی کردووە، بەڕێزتان لەو ڕووەوە دەڵێن چی؟

و6 : ئەگەر مەلا مستەفا سکرتێرێکی بۆ پارتی ویستبێ، ئەو سکرتێرە شێخ عەزیز بووە، بە پێچەوانەوە، قەت مام جەلالی نەدەکرد بە سکرتێر، بەڵام بەر لەوەی مام جەلال ببێ بە زاوای من بە ۳ ـ ٤ ساڵیش، ویستی بە لای خۆیدا ڕایکێشێ، تەنانەت نامەکەی بۆی نووسی بوو، بوو بوو بە هۆنراوە، جەلالە چی و چی، وەرەوە لام، وەرەوە لام. ئەوە لە

کاتێکدا ئەو نامەیەی بۆ نارد بوو، مام جەلال سەرپەرشتی لەشکرەکەی پارتی دەکرد، یەکێ بوو لەو کەسانەی، ئەگەر شەڕ بکرایە، دەبوو ئەو سەرکردایەتی بکا، وە هەر ئەویش لەگەڵ هێزی مەلا مستەفادا شەڕی کرد، مام جەلال خۆشی ئەوەی نەدەویست، لای منیش خۆشترین شت بوو، ئەگەر بمزانیبایە ئەو بەوەی من ڕزگاری دەبێ، چونکە مەلا مستەفا وای دەزانی من ئەوم، من ئەو نیم و ئێستەش ئەو نیم، ئەوەی مەلا مستەفا لای وا بوو، دەبێ ئەوە وا بێ، لای من وا نەبوو، ئەو خەڵکەش بۆیە بە قسەی منیان دەکرد، چونکە من گوێم لە قسەی ئەوان دەگرت، ڕاکانی من، کورتەی هەڵبژاردەی دید و بۆچوونەکانی ئەوان بوو، لە ڕێکخستنەکە زیاتر، بیروڕای تایبەتی خۆم هیچی تێدا نەبوو، من ڕێکخەر بووم، لەوەی زیاتر لێپرسراو بوو بم،(مەبەستم لەوە نییە، مام جەلال ڕازی بوو بێ یا نەبوو بێ، هەر وەکوو سەرچاوەکان باسی دەکەن، بارزانی وای دەویست ـ ن)، مەلا مستەفا هەرگیز ئەوەی پیشان نەداوە، سەرچاوەکان لە کەمــــی زانیارییەوە، ئەوە دەڵێن، (دەشێ وابێ، وا دەردەکەوێ لە دووبەرەکییەکەدا، شتی شەخسیشی تێدا بووە ـ ن)، نازانم لە لایەن ئەوەوە هەبوو بێ، لە لایەن منەوە نەبووە، چونکە من تا مردیش هەر ڕێزم لێ دەگرت، هەر دەمویست دڵی ڕابکرم، بەڵام ئەو وا تێگەیەندرا بوو، کە ئیشەکەی ئەو بە منەوە سەر ناگرێ، ئیشەکەی منیش ئەوە بوو، ئەو دەیویست لای ئەمەریکا بگرێ، لە کاتێکیشدا دەیویست لای ئەمەریکا بگرێ، هەر لە فڕۆکەکەوە کە سوار بووین و گەڕاینەوە بۆ عێراق، منی ڕاسپارد لای ئەمەریکای بۆ بکرم، لە یەکەم هەنگاوەوە کە تۆزێ سەرکەوتین، ووتی، تۆ ئیدی مەیکە، بەسە، لەوە زیاتر پێویستمان پێ نییە، ئەمەی بە من ڕەوا نەبینی، تا کۆتایی پێم بکا.

پ7 : ئایا پەیوەندی نێوان ئێران و پارتی، پێش پەیوەندی نێوان ئێران و بارزانییە؟

و7 : پەیوەندی نێوان ئێران و پارتی؟ ئێمە نازانین، کەی پەیوەندی لە نێوان ئێران و بارزانیدا دروست بووە، ئایا پەیوەندییەکە لە پێش ساڵی ١٩٦١ بووە، یا دوای ئەو ساڵە بووە؟ ئەوەمان ئاگا لێ نییە، بەڵام دوای ئەوەی شۆڕش دەستی پێ کرد، بیستمان لای

پێنجوێنەوە، دەوڵەتی ئێران لەشکری هێناوەتە سەر سنوور، پارتی ویستی لەگەڵ ئەو لەشکرەدا پەیوەندی پەیدا بکا و پێیان بڵێ، ئێمە دژی ئێوە نەهاتوینەتە ئێرە، بۆ ئەوەی شەڕ لەگەڵ ئێوەدا بکەین، ئێمە لە عێراقدا گیروگرفتی تایبەتی خۆمان هەیە، چەند جار هەوڵمان دا، پەیوەندی بکەین، بەڵام پەیوەندییەکان سەری نەگرت و لە هیچ ڕوویەکەوە سەرکەوتن بە دەست نەهێندرا، چ لە لایەن ئێمەوە کە هەندێ لە ئەندامان ڕازی نەبوون، بیانبینن، چ لە لایەن ئەوانەوە، کە ئامادە نەبوون دانیشتنەکە لە ئاستێکی بەرزدا بێ، یاخود پەیمانێکی ڕاستت بدەنێ و جێی باوەڕ بێ، بۆیە ئەو هەوڵدانە پشگوێ خرا و برایەوە.(بەڵام بەڕێزتان فەرمووتان، من لە ڕێی ئێرانەوە چووم بۆ ئەورووپا! ـ ن)، ئاخر لەو ئێرانەوە چووم، کە لەگەڵ مەلا مستەفا و ئێمەدا پەیوەندی هەبوو.(واتە دوای ئەوە بووە ـ ن)، بەڵێ، من یەکەم جار لەسەر داواکاری مەلا مستەفا چووم بۆ ئێران، چونکە کاتێ پەلیتبیرۆی پارتی ویستی پەیوەندی لەگەڵ ئێراندا ببەستێ، خوالێخۆشبووان عەلی عەسکەری و عومەر دەبابەیان نارد، هەر لە بانەوە پەیوەندییان لەگەڵ تاراندا کرد بوو، ساواکی ئەوێ پێیان وتبوون، چاوەڕێ بکەن وەڵامتان لێ دەگێڕینەوە. لە پاش هەفتەیەک وەڵامیان دابوونەوە، کە بمێننەوە ڕاسپاردەیان هەیە، ڕاسپاردەکەیان چی بوو؟ شا دەفەرمووێ، مەلا مستەفا هیچی بە دەست نییە، هەموو شتێ بە دەست پارتییە، پارتیش ڕێکخراوێکی کۆمۆنیستییە، لەبەر ئەوە بڕوا ناکا و چۆن دەبێ یارمەتی پارتێکی کۆمۆنیستی بدا؟ ئەگەر ئەڵێ وا نییە، با برایم ئەحمەد خۆی بێ، چاوی بە شا بکەوێ. یەکەم جار کە من چووم بۆ ئێران، لە مانگی سەپتەمبەری ١٩٦٢دا بوو،(ببورە، بۆچی چووی؟ ـ ن)، مەلا مستەفا داوای لێ کردم، وەڵامی بۆ من نارد، بچم بۆ ئێران. ووتم، من ناچم. پەلیتبیرۆ کۆبوونەوە و ووتیان دەبێ بچی. ووتم ناچم. من هەمووی چەند مانگێ لەوە پێش، لە وەڵامی نامەیەکی ئیحسان نووریدا، سێ ووتارم لە خەباتدا نووسی بوو، هەزار قسەم بە شا ووتبوو، کە نەدەچووم، وەنەبێ لە ترسا بوو بێ، بەڵکوو ڕووم نەدەهات بچم و بیبینم. من دەمزانی ئەگەر بچم، بانگم ناکا و بمکوژێ، جارێکی دیکە

سمایل خان ناکوژێتەوە. ووتم وەکوو پیاوێ کە بڕوام بە سۆسیالیزم هەیە، وەکوو خاوەن بیروباوەڕێ، نامەوێ بیبینم، ئەگینا واز لە ئەندامێتی کۆمیتەی ناوەندی و پارتیش دەهێنم. مەلا مستەفا نامەیەکی بۆ ناردم، نازانم چی لێ بەسەرهات، وەکوو هەموو شتەکانی دیکەمان تێداچوو، پێی ووتبووم، تۆ پڕوپاگەندەی کوردایەتی دەکەی، دەڵێی لە پێناوی کوردا، خۆم بە کوشت دەدەم، ئەمە هەمووی ڕاست نییە، ئەگەر ڕاست دەکەی و بەرژەوەندی کوردت دەوێ، هەموو یارمەتییەک کە بۆ کورد دێ، لەسەر ئەوە وەستاوە، ئەو پیاوە تۆ ببینێ، بزانێ تۆ کۆمۆنیستی یا کۆمۆنیست نیت. ئەگەر ڕاست دەکەی و کوردی، فەرموو بچۆ. شێخ عەزیزیش هاتبوو بۆ لام، کە ئەویش ئەندامی پەلیتبیرۆ بوو، هەروەها ئەویش قسەکانی مەلا مستەفای بۆ گێڕامەوە، ناچار بووم، بچم. چوم بۆ ئێران شا ببینم، نەخێر شاشم نەدی، ئەوەش باسێکی دوور و درێژە،(بەڵێ ئەوەیان باسێکی دیکەیە. ـ ن)، بەڵام هەموو دەسکەوتەکەمان ئەوەبوو، سەد هەزار دینارێک و ١٠ ـ ١٥ تفەنگیان داینێ، هەموویمان هێنا و بیست هەزارێکیمان بۆ خۆمان لێ هەڵگرت و ئەوی دیکەشمان بۆ ئەوان نارد. کێ دەڵێ مەلا مستەفا، باوەڕی بەوە کرد بوو، کە ئەو پارەیە هەمووی ئەوەندە بووە؟ ئەو بڕوای بەوە نەدەکرد، بەڵام ئێمە وەکوو پەلیتبیرۆی پارتی، یەکێ ناتوانێ بە ئارەزووی خـۆی، دەسکاری ئەو پارەیە بکا، بەبێ ئەوەی لێپرسراوی دارایی ئاگای لێ بێ، ئەو دەتوانێ بڕیار بدا، ئەو پارەیە چی لێ بکرێ، دەبێ زوبێحی بزانێ ئەو پارەیە چی لێ دێ، ئەگەر زوبێحی نەیزانی و من دەسکاریم کرد، بە دزم دادەنێن، هەر واشە دزییە. گیروگرفتێکی دیکەش هەبوو، ئەو قسەیەی شا کردی، تەنیا بۆ ئاگرنانەوە بوو، نەک لەبەر پیاوەتی بوو بێ، ئەگەر وا نەبووایە، کە من چووم، دەیبینیم، ئەگەر کارێکی هەبوو بێ، یا لەبەر هەر هۆیەکی دیکە بوو بێ، ئەو شەوە نەیبینیم، شەوێکی دیکە دەیبینیم. من نزیکەی مانگێ لەوێ مامەوە، ئەدی بۆ نەیبینیم؟ دەزانی بۆ؟ بۆ ئەوەی جارێکی دیکەش بتوانێ، بە مەلا مستەفا بڵێ، دۆستەکەی تۆ کۆمۆنیستە، جارێکی دیکەش دووکەرتمان بکا. بەڵام بەداخەوە، من درەنگ هەستم بەو

کرد، ئەگەرچی عەقڵیشم پێ بشکایە، ئێستا بە تۆی دەڵێم، هیچ چارم نەبوو، نەمدەتوانی لەوە زیاتر بکەم، بۆ مەلا مستەفایەک کە قبوڵی نەکرد بێ، چونکە شا مەبەستی ئەوە بوو، پارچەپارچەمان بکا، تورکەکان دەیانویست لەتوپەتمان بکەن، ناوی کۆمۆنیستیش، بەهانەیەکی باش بوو بۆ پارچەپارچەکردنمان.

پ8 : ئایا ئەم لایەنانەی خوارەوە، تا چەند دەستیان لە دروسکردن یا قوڵکردنەوەی دووبەرەکییەکەدا هەبوو؟

پ : سەرانی حوکومەتی عێراقی؟

و : زۆر.

پ : ئێران؟

و : زۆرتر.

پ : تورکیا؟

و : زۆر.

پ : ڕۆژئاوا بە تایبەتی ئەمەریکا؟

و : ئەمەریکا لەبەر ئەوەی دۆستایەتیمان لەگەڵ ڕووسدا هەبوو، دەستێکی زۆری لەو دووبەرەکییەدا هەبوو، بەڵام دوای ئەوەی لەسەر داواکاری مەلا مستەفا، چووم بۆ باڵویزخانەکەیان و پەیوەندیم پێوە کردن، بیروڕایان بەرامبەر پارتی گۆڕا، لەبەر ئەوە لە نامە نهێنییەکانیاندا دەیانووسی، ڕۆژنامەی خەبات، ڕۆژنامەیەکی نیشتمانی کوردەکانە، ئەو خەباتەی خەڵکی دیکە پێیان دەگووت، ڕۆژنامەیەکی کۆمۆنیستییە، ئەوەی نەیدەهێشت بە تەواوی ڕای خۆیان بگۆڕن، مەلا مستەفا بوو، ئەویش بە هۆی ئەو سیخوڕانەوە کە هەیبوون.(مەبەستم دووبەرەکییەکەی ساڵی ١٩٦٤ە، ئایا ئەمەریکا لەو کاتەدا ڕۆڵی خراپیان هەبوو؟ - ن)، تەنیا ڕۆڵێکی خراپیان هەبوو بێ، ئەوە بوو، هەوڵیان دەدا، مەلا مستەفا لەگەڵ حوکومەتی عێراقدا ڕێک بکەوێ، لە ترسی ئەوەی نەوەکوو بزووتنەوەی گەلەکەمان، لەگەڵ ڕووسیادا ڕێک بکەوێ، چونکە نامەیەکیان دا بە

من، ووتیان ئەمە ڕای ئەمەریکایە. ڕای ئەمەریکاش ئەوە بوو، گوایە لای ئەو دەوڵەتانەی کوردیان لە ژێر دەست دایە، Good service ی خۆیان بە کار دەهێنن، کەوا لەگەڵ کوردا باش بن و مافیان بدەنێ و وەکوو مرۆڤێ بژین، لەوە زیاتر هیچ شتێکی دیکە نەبوو.

پ : بەرەی ڕۆژهەڵات، بە تایبەتی یەکێتی سۆڤیەتی هەڵوەشاوە، لەو دووبەرەکییەدا بە خراپە دەوریان هەبوو؟

و : دەوری خراپیان نەبوو.

پ : پارتی کۆمۆنیستی عیراق؟

و : خراپ بوون.

پ : کاژیک؟

و : خۆیان شتێ نەبوون، گرنگییەکیان نەبوو، تا ڕۆڵی خراپیان هەبوو بێ. ئەندامەکانی پارتی خۆمان، ئەو کەسانەی بادینان کە سەر بە دوژمن بوون، لە دوایشدا بوون بە جاش، هەر لە عەزیز عەقراوی و شەوکەت عەقراوی و هاشم عەقراوی ... تاد بەڵگەم هەیە، دەوری خراپیان لەو ناکۆکییەدا بینی. بەڵام ڕۆڵی هیچ لایە وەکوو ڕۆڵی دەوڵەتەکان نەبوو.

پ : ڕۆڵی سەرۆک تیرە و هۆز و دەرەبەگەکانی کوردستان، لە ناکۆکییەکەی ١٩٦٤دا چی بوو؟

و : دەوریان هەبوو.(لە دروسکردنیدا یا لە قوڵکردنەوەیدا؟ ـ ن)، لە قوڵکردنەوەشیدا، زۆر دەوریان هەبوو، چونکە ئەوە زیاتر لە بەرژەوەندی ئەوان بوو، بە تایبەتی ئێمە پارەمان نەبوو. کە لە قەڵادزێ ویستمان ڕابکەین، هەندێکیان هەر لەوانەی لەگەڵ هێزەکەی مەلا مستەفا هاتنە سەرمان، بە ئاشکرا پێیان ووتم، شتێ یارمەتیمان بدەن، ئێمە لەگەڵ ئێوە دەبین.(دەکرێ ناوەکانیان بزانین؟ ـ ن)، نەوەڵا ناوەکانیانم بیر نییە.

پ9 : دوای ئەوەی ناکۆکییەکان بە تەواوی خەستبۆوە، سەرکردایەتی پارتی کە ئێوە بوون، لە سەرۆکی پارتی (بارزانی) دابڕان، هەر وەکوو پێشتریش باسمان کرد،

فاکتەری جوگرافی ڕۆڵێکی گرنگی بینی، لەبەر ئەوەی لە یەکدییەوە دوور بوون، هاتوچۆ و دانیشتنتان لە نێواندا نەبوو، لە کوردستاندا ئەو توانایەی ئێستا هەیە، ئەو کاتە نەبوو، وەکوو تەلەفون و هۆکی تۆکی و فاکس، تا هەموو پەیوەندییەکان ڕاستەوخۆ و خێرا بکرێ، نەدەتوانرا بە شێوەیەکی ئاشتییانە، ئەو کێشەیە لەگەڵ بارزانیدا چارەسەر بکەن، پێش ئەوەی ڕێگەی ئێران بگرنە بەر؟

و9 : ئیمکان نەبوو، هەرچی کورد هەیە خەریک بوو، نەیاندەزانی مەلا مستەفا چی لێت دەوێ، گیروگرفتەکە ئەوە بوو، هەروەکوو داوەکەی ئێستا وایە. ئێستا جەلال تاڵەبانی ئامادەیە بێ و دوور لەو پچێنتە گۆڕەوە، بە مەرجێ ئەو شەڕە نەمێنێ، بەڵام کەس پێی ناڵێ، چی بکا. نازانن چییان دەوێ! بۆ نازانن؟ چونکە داواکارییەکانیان لە بنەڕەتدا هی خۆیان نییە، من ئێستاش لەو بڕوایەدام، ئەمە ئاگرێکە تازە هەڵگیرسێندرا، لە ١٠٠٪یش لەوەی کۆن دەچێ.(بەڵێ، دوایی دێینە سەر ئەو پرسیارەش. ـ ن)

پ10 : دوای ئەوەی لە ئێران گەڕانەوە، بێگومان سوکە پەیمانێ، جۆرە ئاشتییە لە نێوان ئێوە و بارزانیدا هەبووە، بۆیە لە ئێران گەڕاونەتەوە. ئایا نەتاندەتوانی زەمانێکی هاوبەش لەگەڵ بارزانیدا بدۆزنەوە، کۆنفرانسێ، کۆنگرەیە بگرن، تا هەرچی ناکۆکییەکانی نێوانتان هەیە، بە یەکجاری پاکتاوی بکەن و نەیهێڵن، بۆ ئەوەی جارێکی دیکە دووبارە نەبێتەوە؟

و10 : جا تۆ ڕاوەستە، لەوە گەڕێ، من کە لە مانگی ئۆگەستی ١٩٦٦دا، لە ئێرانەوە گەڕامەوە بۆ عێراق، هاتنەوەکەی من بۆ ئەوە بوو، لەگەڵ بارزانیدا ڕێک بکەوینەوە، بۆ ئەوە نەبوو، شەڕ لەگەڵ بارزانیدا بکەین. خەڵکم نارد بۆ لای، لەوانە سمایل شاوەیس، یەکێ بوو لە هەرە چالاکەکان، کە هەوڵی دەدا ناوبژیمان بکا. هەتا شاکیر فەتاح و ئەو کوردانەی دیکەش، کە حەزیان بەو ناخۆشی و شەڕە نەدەکرد، هەوڵێکی زۆریان دا، ناوبژیمان بکەن و ڕێکمان بخەنەوە. ئێرانیش بەو نیازە ڕازی بوو کە بگەڕێمەوە، بۆ ئەوە نەبێ پەیوەندییەکەمان لەگەڵ عێراق بە هێز بکەین، بەڵکوو بۆ ئەوە بوو مەلا مستەفا بەهێز بکەین و پشتی بگرین. بەڵام مەلا مستەفا گوێی بەوە نەدا، دەرفەتی نەداینێ. بە

پێچەوانەوە ئێمە پێمان ووت، لە فلانە جێن، پەلاماری ئەوێ مەدە، پەلاماری دوژمن بدە، ئەگەر ئێمە پەلامارمان دای، ئەگەر لەگەڵ حوکومەتدا بەشداریمان لەو شەڕەدا کرد، هەڵبەتە ئێمە ناپاکین، چونکە ئێمە بۆ پارێزگاریکردنی حوکومەت نەهاتووین، حوکومەتێ پێویستی بە پارێزگاریکردنی ئێمە هەبێ، نابێ بژی. ئێمە بۆیە چەکمان پێیە، خۆمانی پێ دەپارێزین، چونکە لە ژیانی خۆمان دڵنیا نین. کەچی ئەو دەهات لە پێشەوە تەقەی لە ئێمە دەکرد، یەک کەسی لە دوژمن نەدەکوشت، برادەری دڵسۆز و پاک و مرۆڤی باشی وەکوو عەلی حەمدی و ئەحمەد عەبدوڵڵا ...تاد چاکترین ڕۆڵەی کورد و زیرەک و ئازا، لە شەڕی براکوژیدا تێداچوون، ئەو شەڕەی ئێمە بە هەموو نرخێ ئامادە بووین، بیبڕێنینەوە، کەچی هەر نەدەبڕایەوە و نەدەبرایەوە، نازانم بۆ؟(ئاگادارم لەوەی ئەندامانی پەلیتبیرۆ لە ئێران زووتر و بەڕێزیشتان درەنگتر گەڕانەوە، بەڵام مەبەستی پرسیارەکەی من ئەوەیە، ئەوان لەگەڵ بارزانیدا، لەسەر چی ڕێک کەوتبوون، وا لە ئێرانەوە بۆ ناو کوردستان گەڕانەوە؟ - ن)، لە ئێران ئەوان ڕێک کەوتن، کە بگەڕێنەوە و لەگەڵ مەلا مستەفا ڕێک بکەونەوە و ببینەوە بە پارتییەکەی جاران و هیچ جیاوازییەک نەمێنێ. بۆ ئەو مەبەستەش، خۆی نوێنەری نارد بوو، سێ کەس بوون، ساڵح یوسفی و نووری شاوەیس و نازانم کێی دیکەیان لەگەڵ بوو، لە نزیکی تەوەکەل یەکدیمان بینی، قسەمان کرد و ڕێک کەوتین، کە هەموو بگەڕێنەوە، هەر من نەگەڕێمەوە،(واتە ناکۆکییەکە لەگەڵ بەڕێزتاندا بووە؟ - ن) بەڵێ، ووتم بەسەر چاو من ناگەڕێمەوە، ئەوانی دیکە هاتنەوە، بەڵام هیچ ڕۆڵێکیان نەبوو، تا دوایی مام جەلال و ئەوان کە ڕایان کرد، لەبەر چی بوو؟ مام جەلال و ئەوان، لە دۆڵەڕەقە لە ماڵی هەباس ئاغا دەسبەسەر بوون، وەڵام لە مەلا مستەفاوە بۆ هەباس ئاغا دێ، کە بیاننێرێ لە بندەستی ئیدریسدا بن، یا لە ژێر چاودێری یەکێکدا بن، هەباس ئاغاش کە ئەم وەڵامەی بۆ دێ، نایەوێ لێپرسینەوەی مێژوویی هەڵگرێ، بە مام جەلال و حیلمی عەلی شەریف دەڵێ، ئەمە هەواڵەکەیە، بە دەست خۆتانە، دەچن بچن، ناچن دەبێ لێرە بڕۆن و نابێ لێرە بمێنن. ئەوان دەترسان لەوەی بیانکوژێ، بێگومان

دەکوژران، چونکە خەڵکی لەوان ئازیزتر کوژرا بوو، کە دەبینن چار نییە، لە شارەکاندا نایەڵن بژین، لە سولەیمانی ئەندامی پارتی کۆنیان دەکوشت، ئەوانیش ئەندامی پەلیتبیرۆ بوون و دەترسان، لەبەر ئەوە ئەوان ڕادەکەن و دەچن بۆ بەغدا، چاریان نەما، دەبوو لەگەڵ حوکومەت ڕێک بکەون. کە منیش گەڕامەوە، پێم چار نەکرا، چونکە بە هیچ شێوەیە ئامادە نەبوون، ڕێک بکەون، نازانم چییان دەویست.

پ11 : لەبەر ڕۆشنایی ئەو پرسیارەی پێشوودا، پرسیارێکی دیکە لە دایک دەبێ، ئایا کە زانیتان بە هیچ شێوەیە ناتوانن، زمانێکی هاوبەش لەگەڵ بارزانیدا بدۆزنەوە، بۆ ئەوەی لە شۆڕشەکەشدا وەکوو جاران بەشدار بن، چاکتر نەبوو، چەک فڕێ دەن و دەست بە خەباتی ڕامیاری بکەن، وەک لەوەی لەگەڵ دەوڵەتی عێراقدا ڕێک بکەون و چەک دژی بارزانی هەڵبگرن؟

و11 : ئەو حوکومەتانەی هەبوون، ئیمکان نەبوو ڕێگەی ئەوەت بدەنێ، بە سەربەستی کار بکەی، خۆ ئێمە خەباتی ڕامیاریشمان پێ نەدەکرا، مافی ئەوەمان نەبوو، بە ڕەسمی ڕۆژنامەمان نەبوو، تا دەری بکەین و بڵاوی بکەینەوە، بە ئاشکرا پارتێکی ڕامیاریمان نەبوو، هەرچەندە حوکومەت خۆی دەیزانی، ئێمە پارتین، بەڵام دانی بەوەدا نەدەنا، کە ئێمە پارتێکی ڕامیارین، تا بارەگا بکەینەوە و لافیتە هەڵواسین، ئەو هەقەمان نەبوو، لەبەر ئەوە دەبوو بە حوکومەت بڵێین، لەگەڵ تۆم، دەبوو لەگەڵ ئەو کەسە بی، کە یارمەتیت دەدا، بەم شێوەیە بردمانە سەر، تا بەعس هات، ئەو کاتە هەندێ شت گۆڕا. پاشان مەلا مستەفا دەیکوشتین، ئەگەر ئەو نەمکوژێ، من دەچمەوە لە شارەکەی خۆم دادەنیشم، بۆ لە بەغدا دادەنیشم؟ کوردایەتی لە بەغدا ناکرێ،(بەڵێ، من مەبەستم ئەوە نییە، بۆ نموونە سەرکردایەتی دەیتوانی لە نێو شۆڕشدا بمێنێتەوە، یا لە شوێنێکدا دابنیشێ، یا کوردستان بەجێ بهێڵێ و بڕوا بۆ دەرەوەی وڵات، بەڵام ڕێکخستنی پارتی، لە نێو شارەکاندا بە نهێنی هەر بەردەوام بوایە ـ ن)، بە هیچ شێوەیە نەدەکرا، دەبوو لەگەڵیان بی، چونکە ئەندامانی پارتی دیموکراتی کوردستانی ئێرانیان دەکوشت، لەبەر ئەوەی لەگەڵیان نەبوون.

پ12 : ئەو ماوەیەی نێوان ساڵانی ١٩٦٦ ـ ١٩٧٠، چۆن هەڵدەسەنگێنن؟ پەند و ئامۆژگارییەکانی لای بەڕێزتان چین؟

و12 : وەڵلا من بۆ بەدبەختی زۆر بڕوام بە پەند نییە، یەکێ لە هۆی دواخستنی نووسینی بیرەوەرییەکانم ئەوەیە. بڕوام بەوە نییە مرۆڤ پەند وەربگرێ، مرۆڤ پەند وەرناگرێ. جارێ لە دانیشتنێکدا، دەربارەی کۆماری مهاباد قسەمان دەکرد، منیان بانگ کرد بوو بیروڕای خۆم دەرببڕم، جار جار خەڵکی گێرەشێوێن دێنە ئەو کۆبوونەوانە و دەیانەوێ تێکی بدەن. من و کاک حەمە ڕەسوڵ قسەمان دەکرد، کاک حەمە هۆنراوەیەکی خوێندەوە. پاشان من قسەم کرد، یەکێ هەستا و مژێکی لە جگەرەکەی دا و ووتی، بێقەزا بی ئەوەی تۆ فەرمووت، هەمووی لە پەرتوک و مێژوودا هەیە، ئێمە شتێکمان دەوێ مرۆڤ پەندی لێ وەربگرێ، تۆ لەو شتانەمان بۆ باس بکە. ووتم چیت بۆ باس بکەم؟ تۆ چیت دەوێ؟ خەڵکەکە داوایان کرد وەڵامی بدەمەوە و بێدەنگی بکەم، منیش چاوم گێڕا، نازانم وەکوو شتێ چی بە مێشکمدا هێنای، ووتم من بڕوام بەوە نییە، مرۆڤ پەند لە شت وەربگرێ، قاقا دەستی کرد بە پێکەنین، زۆر کەسی دیکەش لە پێکەنینەکەدا بوون بە هاوبەشی، ووتیان چۆن وا دەڵێی؟ مرۆڤ چۆن پەند وەرناگرێ؟ ووتم وەڵلا ئەوە بڕوای منە. دیسانەوە خەڵکەکە پێکەنین. ووتم کاکە پێکەنینی ناوێ، ئەوە لەو دیوارە نووسراوە، No Smoking، جا لەو کاتەدا کە من ئەو قسەیەم دەکرد، سەیری منی دەکرد و مژی لە جگەرەکەی دەدا و پێدەکەنی، ووتم، لە جگەرەکەی خۆشت نووسراوە، تووشی شێرپەنجەت دەکا و دەتکوژێ، کەچی پەند لەمە وەرناگری، ئێستا دەتەوێ لە قسەکانی من پەند وەربگری، کە باسی ڕووداوەکانی ٣٠ ـ ٤٠ ساڵ لەمەو پێشت بۆ دەکەم، ئەو ڕووداوانەش بە بیستن بیستوومە، یا خوێندومەتەوە، ئەمڕۆ جیهان گۆڕاوە، دەوڵەتەکان گۆڕاون، بیروڕا گۆڕاوە، هەموو مرۆڤەکانیش گۆڕاون، ئەم پەندە گران و بەنرخەی بەڕێزتان دەتانەوێ وەری بگرن چییە؟ وەڵلا کاتێکمان زانی، کابرا وون بوو، خەڵکەکە کەوتنە چەپڵەلێدان. بڕوا بفەرموو، ئەگەر کورد پەندی لە یەک ڕۆژی ئەو سی

ساڵەی نێوان ساڵانی ١٩٦٤ ـ ١٩٩٤ وەربگرتایە، ئەم ڕۆژەمان بە چاوی خۆمان نەدەدی، بە تایبەتی سەرکردەکانمان ڕۆحیان لە شەڕ دەچێ. ئەو مام جەلالە کاتێ سەرکردەی لەشکرەکەمان بوو، زراوی لە شەڕکردن چوو بوو، بۆ؟ چونکە دیویەتی، ئەو شەڕی براکوژییە چی بەسەر کورد دەهێنێ، ئەوڕۆش هەر هەمان کارەسات دووبارە دەبێتەوە، کە لە شەڕەکانی ئێمەدا ڕووی دا، لە شەڕەکانی پێشووی ئێمەدا شەڕکەر دەکوژرا، لە هەموو ئەو شەڕانەدا ڕەنگە سەد کەسی بێگوناح نەکوژرا بێ.(مەبەستت لە بێگوناح چییە؟ ـ ن) بێگوناح واتە شەڕنەکەر، ئەوانەی کوژران هەموو چەکهەڵگر بوون، هەموو لە کۆڕی خەباتدا کوژران، هەموویان خۆیان ئەو ڕێگەیەیان هەڵبژارد بوو، بە پێچەوانەوە ئێستا شەرمەزاریشمان بەسەردا دێ، لەگەڵ ئەوەشدا ئێستا پەندی لێ وەرناگرین،(بەڵێ ڕاستە، بە داخەوە نەتەوەی کورد پەند لە مێژوو وەرناگرێ، بەڵام گەلانی دیکە پەندیان لە مێژووی خۆیان وەرگرتووە، ئەگینا چ پێویست دەکا، مێژوو تۆمار بکرێ؟ ئێمە لێرەدا نامانەوێ، پەل بۆ نێو زەریای ئەو باسە بهاوێژین، بەڵام من مەبەستم ئەوە بوو، ئەو سەردەمەی ١٩٦٦ کە ناکۆکییەکە لە نێوان باڵەکەی پەلیتبیرۆ و بارزانیدا، زیاتر قووڵ بۆوە، چۆن هەڵیدەسەنگێنن، بە چاک یا بە خراپ؟ لەو ماوەیە پەشیمانن، یا پەشیمان نین؟ بە تایبەتی کە ئێوە لە جێیەکی دیکەدا بوون؟ ـ ن) من دەڵێم، لەو ڕۆژەوە دەستم بە کاری ڕامیاری کردووە، پەشیمانم. دەمتوانی نووسەر بم، دەمتوانی هۆنراوە بڵێم، دەمتوانی شتێ بکەم، بەرێکی هەبێ، ئەنجامێکی هەبێ، بەڵام نەء، ئەگەر ژیان بۆ دواوە بگەڕێتەوە، هەرگیز بە هیچیدا ناڕۆمەوە.

پ13 : ڕاتان بەرامبەر ڕێککەوتننامەکەی ١١/ مارسی/ ١٩٧٠ چییە؟ کاتی خۆی ئەو سەرکەوتنە مەزنەتان چۆن هەڵسەنگاند؟

و13 : بۆ ئەوەی ئەوەت باشتر بۆ ڕوون بکەمەوە، چۆنمان هەڵسەنگاند، لەو کاتەی ڕێککەوتننامەکەی تێدا بلاوکرایەوە، من لە لەندەن بووم، تووشی نەخۆشییەکی زۆر خراپ بوو بووم، یەکێ دەیووت دڵە، یەکێکی دیکە دەیووت، شێرپەنجەیە، لەسەر حیسابی

حوکومەتی عێراق هاتم بۆ لەندەن بۆ چارەسەرکردنی نەخۆشییەکەم. خانوویان لای باڵوێزانەی عێراقەوە بۆ گرتبووین، هەموو ڕۆژێ دەعوەتیان دەکردین و هەواڵیان پێ ڕادەگەیاین. بە هۆی باڵوێزخانەوە بیستم، گفتوگۆ هەیە، ئەوە بوو وتووێژ کرا و سەری گرت. هەمووی مانگێکی پێ نەچوو بوو، پەژمان (عیسا پەژمان؟ - ن)، بەڵێ، لە ئێرانەوە هات بۆ لام بۆ لەندەن، چۆن منی دۆزییەوە؟ زۆر ئاسان بوو، چونکە هەموو ئێرانییەکان دەیانزانی من لە کوێم، چۆن دەیانزانی؟ بەوەی کە موحسین حەکیمیشیان بۆ ئەو جێیە هێنا بوو، کە منی لێ بووم، ئەویش نەخۆش بوو، بێگومان هەرچی شیعە هەبوو، دەهاتن بۆ بینینی، دەیانپرسی کێ لە ئوتێلەکەیە؟ شوێنی باشە، یا نا؟ جێگەکەی مەترسی لێ دەکرێ، یا نا؟ لەبەر ئەو هۆیانە پرسیاریان دەکرد. پەژمان پێی ووتم، حوکومەتی ئێران زۆر پەشیمانە، لەوەی لە ١٩٦٤دا لایەنی ئێوەی نەگرت، لایەنی مەلا مستەفای گرت، ئێستاش دەیەوێ جارێکی دیکە پەشیمانی خۆیتان بۆ دووپات بکاتەوە، سزای خۆشی لەو پەشیمانییە وەرگرت، لەبەر ئەوەی ئێوە کوردایەتی دەکەن و دەتوانن ڕۆڵێکی گەورە ببینن، ئەگەر ئێوە لەسەر خەباتی خۆتان ئامادە بن، شای ئێران ئامادەیە، هەموو شتێکتان بۆ بکا. ووتم، هیچ شتێکت پێیە وەڵامەکەی من بنووسی. ئەگەر ڕاست بکا ووتی، وەڵلاٰ ناوێرم قسەکانی تۆ بنووسم، چونکە دەترسم لێم وەرگرن و گوێی لێ ڕابگرن، ئیشەکەمان لێ تێک بچێ و منیش هەڵواسن ، تۆش ژیانت خراپ ببێ، لەبەر ئەوە قەڵەم و شتەکانی دیکەشم لەگەڵ خۆم نەهێناوە. ووتم، هیچی دیکەت پێ نییە؟ ووتی، نەء. ووتم، باشە بە دەمی پێیان ڕابگەیەنە، بچۆرەوە بە شا بڵێ، ئەو مافەی ئەمڕۆ کورد لە عێراقا دەستی کەوتووە، دەتوانێ ئەو بە کوردەکانی ئێرانی بدا؟ ووتم، ئێمە لە ١٩٦٤دا داوامان کرد، کوردی ئێران ئەو مافەی بدرێتێ، کە کوردی عێراق لە سەردەمی پاشایەتیدا بوویەتی، شا ئەوەی بە دەسخستنە نێو کاروباری ئێران حسێب کرد و ووتی، برایم ئەحمەد و جەلال تاڵەبانی و عومەر دەبابە، لە پارتیدا چییان بە دەستە، زۆر دوور نەڕۆین، سبەینێ پارتی کۆدەبێتەوە و دەڵێن، ئەمانە ناپاک بوون، دەریان کەن پیاوی شان

و هیچیان نامێنن، بەڵام مەلا مستەفا هەموو ڕۆژێ دەتوانێ، سێ هەزار پیاوی چەکدار لە دەوری خۆی کۆبکاتەوە، هیچیشی لە من داوا نەکردووە، جگە لەوەی دەڵێ، مەیەڵە برایم ئەحمەد و ئەوان بگەڕێنەوە بۆ عێراق، یا بچنە دەرەوە و پڕوپاگەندەی خراپ بکەن، هەموو داواکارییەکەی ئەوە بوو، کەچی هێشتا ئێوە هیچتان بە دەست نییە، ئەمەم لێ داوا دەکەن. لەبەر ئەوە یارمەتی ئێمەی نەدا و هیچی لێ قەبوڵ نەکردین و ڕەتی کردەوە. جا ئەگەر ئێستا ئەمە دەکا، با بیکا. ووتی، ماڵت کاول بێ، کێ دەوێرێ ئەو قسەیەی پێ بڵێ. ووتم، باشە با شا ببێ بە شاهەنشا. ووتی، ئەی شاهەنشا نییە، چییە؟ ووتم شاهەنشا نییە، تەنیا شایە، چونکە شاهەنشا ئەوەیە، شای شاهان بێ، دەبا شا بە دەستی خۆی، لە بلوجستان، لە ئازربایجان، لە خوزستان، لە کوردستان شا دابنێ، تەنانەت خۆشی دیاریان بکا، نەختێ مافی ئەو گەلانەش بدا، کاروباری نێوخۆ بە خۆیان بسپێرێ، هەر بە پەنجە خەڵک خۆی دەژێنێ. ووتم، لەبەر ئەوە بە لای منەوە، ئەو کوردەی لایەنگیری ئێوە دەکا، بەو شێوەیەی ئێوە دەتانەوێ، ناپاکە. ئێمە ڕێک دەڕۆینەوە، چیمان داوا لێ بکەن، ئەوە دەکەین، چونکە ئەوەی درا بوو، ئەگەر ژیرانە بەکار بهێندرایە، دوژمن کاری تێ نەکردایە، کەڵکی لێ وەردەگیرا. با نموونەیەکت بۆ بهێنمەوە، چۆن دوژمن کاری خۆی کرد، لە پاش مردن ڕەحمەت باشە، دوکتۆر کامەران بەدرخان، ئەو پیاوەی بە منی ووت، بچۆ بۆ ئەمەریکا و هەموو نامە و شتەکانی دامێ. ئەم پیاوە بۆ پیرۆزبایی پەیماننامەی ١١/مارس، لە بەغدا میوان بوو، لەسەر حیسابی حوکومەت لە ئوتێلێ دابەزی بوو. ویستی لە بەغداوە بچێ بۆ لای مەلا مستەفا، ناردیان بۆ کوردستان، لەوێ لەگەڵ مەلا مستەفادا، پێکەوە لە قەسری سەلام دانیشتن، هەتا مەلا مستەفا داواکارییەکی زۆر جوان و ژیرانەی لێ کرد بوو، کە قەسری سەلام بکرێ بە زانکۆ و ئەو لەوێ زمانی کوردی بڵێتەوە و سەرۆکی زانکۆش بێ. ئەم پیاوە داوای کرد، بگەڕێتەوە، لە کوێوە گەڕابێتەوە باشە؟ لە ڕێی ئێرانەوە. ئەمە ئەوە دەگەیەنێ، لە سەرەتاوە ئەوانەی پەیوەندییان هەبووە، بەرژەوەندی خۆیان لە بەرژەوەندی گەل لا مەبەستر بووە، هەوڵی ئەوەیان داوە، بۆ

حوکومەتی عێراقی بسەلمێنن، کە کورد لەگەڵیان ڕاست ناکا، لەگەڵیان ساغ نییە، لە لایەکی دیکەشەوە هەوڵیان داوە، من ڕابکێشن. لەبەر ئەوە ئەو گێرەشێوێنانە هەبوون، جا ئەمە نموونەیەکە ڕەمبێ کاری زۆر کەمی کرد بێ، بەڵام کاری خۆی هەر کردووە.(بەڵێ، بەڵام ئایا ئێوە ڕاتان بەرامبەر ڕێککەوتننامەکەی نێوان بەعس و بارزانی لە ساڵی ۱۹۷۰دا، باش بوو؟ - ن)، بەڵێ، ئێمە ڕامان زۆر باش بوو، ئێمە ناوی خۆمان گۆڕی، ناوی تازەمان بۆ خۆمان دانا، دوایی خۆمان هەڵوەشاندەوە، ئامادە بووین، مەلا مستەفا چی دەڵێ، بە سەرکردایەتی ئەو بیکەین، هەر چۆنی بێ قبوڵمان بکەنەوە، وەکوو ئەوەی ئەندام بین لە پارتیدا، یا وەکوو ڕێکخراوێکی نوێ، پێکەوە لە بەرەیەکی کوردستانیدا، بە سەرکردایەتی بارزانی خەبات بکەین، هەر ڕازی بووین.(بەڵام هیچ هەڵسەنگاندنێکتان بۆ ڕێککەوتننامەی ۱۱/مارس نەبوو، وەکوو نووسەر، وەکوو پیاوێکی ڕامیاری، دەسنیشانی کەموکوڕییەکانیتان نەکرد - ن)، هیچ پێویستی بەوە نەدەکرد، کەموکوڕییەکانی پەیماننامەی ۱۱/مارس دەسنیشان بکرێ. ڕێککەوتننامەی ۱۱/مارس، سەددام حوسێن کەموموڕی تێدا نەهێشتبۆوە، مەلا مستەفا بە خۆمی وتووە، بە زۆر کەسی دیکەشی وتووە، دەیووت، سەرم سوڕماوە، ئەم پیاوە هەرچی لێ داوا دەکەی، زیاترت دەداتێ، تەنانەت من شتێکیشم بیست، بەڵام بڕوام نەکرد، تا جارێکی دیکەش بیستمەوە، کە ڕێککەوتننامەی مارس لە چەند لاپەڕەیەکدا نووسراوە، گوایە دوا لاپەڕەی هەمووی لە چەند دێڕێ پێک هاتووە، ئەوی دیکەی بە سپێتی ماوەتەوە و سەددام لە دامێنی خوارەوەی لاپەڕەکە پەنجەمۆری کردووە، سەددام بە مەلا مستەفای وتووە، ئەمەم بۆیە بە سپێتی بەجێ هێشتووە، تا هەرچی کەموکوڕییەک لە پەیماننامەکەدا دەبینن، چ جۆرە داخوازییەکی دیکەتان هەیە، بینووسن من ڕازیم. جا ئەمە زۆڵێتی ئەو کابرایە بوو، بۆیە لەگەڵ کورد و دەوڵەتانیشدا بەو شێوەیە کاری کردووە، ئێستاش پێی دەڵێن، خلەفاوە و شێت بووە! ئینجا ئەمە لەبەر ئەوە نەبێ، لێرەدا تانە لە ڕێککەوتنەکە بدەین، بڵێین ناتەواوە، ئەگینا ناتەواوییەکانی شانی خۆمانی دەگرتەوە، منیش لەبەر دەستی مەلا

مستەفادا دانیشتبووم، نەمدەوێرا دەم بکەمەوە، چۆن دەوێری پێی بڵێی ڕێککەوتننامەکەتان ناتەواوە.(ببورە، من مەبەستم لە هەڵسەنگاندنی ڕێککەوتننامەکەیە، لەو سەردەمەدا، تاکە ڕێکخراوی کوردی، کە پەنجەیان بۆ کەموکوڕییەکانی ئەو پەیماننامەیە ڕاکێشا بێ، کاژیک بوو. لەگەڵ ئەوەشدا پشگیری ڕێککەوتنەکەی نێوان بارزانی و بەعسیان کردووە، دوو بڵاوکراوەشیان لەسەر ڕێککەوتننامەکە لە ماوەی دوو مانگی مارس و ئەپریلدا دەرکرد، ئایا ئێوە لەو بارەیەوە هیچتان هەبوو؟ - ن) من هەرگیز هەڵوێستی کاژیکم بە دڵ نەبووە، ئەگەر کاژیک ڕێکخراوێکی ڕاستەقینە بووایە، هەر کە لە سەرەتاوە ڕۆژنامەکەیانم بۆ دەهات، تێیدا دەبووم بە ئەندام، تەنیا بە ئەندام، بە هیچ شتێکی دیکە نەدەبووم، چونکە پڕۆگرامەکەیان کوردستانی بوو. بەڵام لە دووبەرەکییەکەی ١٩٦٤دا، پشتی مەلا مستەفایان گرت، بڵاوکراوەیان بۆ پشگیری ڕێککەوتنەکەی نێوان بارزانی و عەبدولسەلام عارف هەیە، واتا هەڵوێستێکی ڕاست و ڕەوانیان نەبووە،(مەبەستت ئەوەیە، لە ناکۆکییەکەی ١٩٦٤دا، دژی باڵەکەی پەلیتبیرۆ، پشگیری بارزانیان کرد؟ - ن) بەڵێ، پشگیری بارزانیان کرد، ئەو بڵاوکراوەیەشیان دەرکرد، کە نە پشگیری دەهێنا و نە هیچ، قەیناکە خەڵک پشگیری ڕێککەوتننامەی مارس بکا و ڕەخنەشی لێ بگرێ، هەردووکی ئەو کارە دەهێنێ.

پ14 : ڕاتان بەرامبەر بارزانی چییە؟ چۆن کەسایەتی بارزانی بە کورد دەناسێنن؟ بارزانی وەکوو قارەمانی ساڵەکانی ١٩٣١، ١٩٤٣ و ١٩٤٦ی سەردەمی کۆماری مهاباد، بارزانی وەکوو سەرۆک هۆزی بارزان، بارزانی وەکوو سەرۆکی پارتی، بارزانی وەکوو ڕابەری شۆڕشی ١١/سەپتەمبەری/ ١٩٦١، بارزانی وەکوو سەرکردەیەکی میللی گەلی کورد، چۆن لەو ڕابردووەی دەڕوانن؟

و14 : هەموو کەسێ لەم جیهانەدا دەگۆڕێ، دەشتواندرێ بگۆڕێ و بگۆڕدرێ، نەک هەر قەت نەگۆڕێ، بۆ نموونە، عەبدولکەریم قاسم، من لە ڕۆژی ٢٧/ ئۆگەستی/١٩٥٨دا، نوێنەری ئەو خۆپیشاندانە کوردییە بووم، کە هەر لە زاخۆوە تا دەگاتە خانەقینی گرت

بۆوە، نوێنەر لە هەموو کوردستانەوە هاتبوو، من بە ناوی ئەوانەوە چوومە ژوورەوە، قسە بکەم. عەبدولکەریم هات قسەی کرد، وەڵامی قسەکانی منی دایەوە، لە چوار دێڕ زیاتر نەبوو. سەدیق شەنشل پێی وتم، من ئەو چوار دێڕەشم بۆ نووسیووە، هەمان قسەی منیشی دووبارە کردەوە، بژی کۆماری عەرەب و کورد. پاشان ئەم عەبدولکەریم قاسمە وای لێ هات، کە دەمی دەکردەوە، دوو کاتژمێری دەویست، تا بێدەنگ بکرێ. ئێمە و کۆمۆنیستەکان ئەوەندە چەپڵەمان بۆ لێ دا، ئەوەندەمان پێدا هەڵدا، ئەوان بە شان و باهوياندا هەڵدەدا، ئێمە بە چاو و برۆیدا هەڵماندەدا، کردمان بە فریشتە، بە ئەندازەیە ئەو سەدیق شەنشلە لە دانیشتنێکدا، بە کۆمۆنیستەکانی وت، تکاتان لێ دەکەم، ئەم هەموو مەتحەی مەکەن، ئەم هەموو هاوار هاوارە مەکەن و بەس بڵێن، آعدم، آعدم ، وەڵلاهی ئەم پیاوەتان وا لێ کردووە، ڕۆژێ بە سەریا بێ، هەموومان هەڵدەواسێ، عەبدولکەریمیان کرد بە خوا. مەلا مستەفا خۆی لێ تێکچوو بوو،(مەبەستت ئەوەیە مەلا مستەفا خۆی لێ گۆڕا بوو؟ - ن) بەڵێ، ئەگەر وەکوو سەرکردەیەکی خێڵەکەی خۆی، وەکوو پیاوێکی ڕامیاری سەیری بکەین، لە گەلێ گەلێ لەو کەسانەی من دیومن و ناسیومن، زیرەکتر و ژیرتر بوو، بەڵام لەگەڵ باری زەمانەدا نەدەسوڕا، لەگەڵ سەردەمەکەدا نەدەگونجا، مرۆڤ ناتوانێ، مێشک بشواتەوە، بە لای منەوە مێشک شوشتنەوە، هەر ناشێ، مێشک شتێ نییە بشۆرێتەوە، بێبڕواترین کەس باسی خوا دەکا، ناوی خوا دەهێنێ، کە لێی قەوما هاوار بۆ خـوا دەکـا، بە لای منەوە ئەوە ناگـۆڕێ، کـاریگەرێتی پێـشکەوتن و شارستانییەتەکە، ناتوانێ جێگەی هەمووی بگرێتەوە. مەلا مستەفا سەرۆکێکی کورد بوو، بەڵام ئەو کەسایەتییەی بۆی دروست کرا، لە ڕاستیدا ئەوە نەبوو، ئەو کەسایەتییە نەبوو، نووری سەعید بە سەلاح سالم بڵێ، بە جەمال عەبدولناسر ڕابگەیەنە، ئێمە چارمان نییە، دەبێ لە نێو پەیمانی بەغدادا بین، مۆری بکەین، چونکە ژەنەراڵ بارزانی بە دوورایی ۲۰۰کم لە سنوورەکانمانەوە، بە ۱۲ تیپ سەربازەوە وەستاوە، شەش تیپی لە کوردەکانی عێراق و شەش تیپەکەی دیکەشی لە کوردەکانی ڕووسیا پێکهاتوون، هەر ساتێ پەلاماری

دا، پەلامار دەدا. لەو کاتەدا خوا دەیزانیّ، مەلا مستەفا لە کازاخستان یا لە تورکمینستان، شاگرد گۆشتفرۆش بووە، یا چی دیکە بووە. لەو کاتانەدا، لە گۆڤاری Timeی ئەمەریکیدا، لە بەرگەکەیدا، لە ناو چەکوش و داسێکدا، وێنەیەکی مەلا مستەفایان بڵاوکردۆتەوە، لە ژێریا نووسی بوویان، The Red Mulla ، مەلای سوور، ئەو کاتەی ئەو قورپەسەرە، سواڵیشی دەست نەدەکەوت، ناوی لەسەر عەرزا نەبوو، لە ڕووسیادا کورد ناوی نەبوو، ئا لەو کاتانەدا، ئەم پیاوە وای لیّ کرا،(مەبەستت ئەوەیە پارتی مەلا مستەفای دروست کرد؟ ـ ن) نەء، پارتی نا، بە پێچەوانەوە دەڵێم، پارتی مەلا مستەفای دروست نەکرد، زۆر کەس ئێمە تاوانبار دەکەن، دەڵێن ئێوە دروستان کرد، دەنگی ئێمە لە دروسکردنیدا نێوخۆیی بوو، نێوخۆییەکی زۆر دیاریکراویش بوو، من لەگەڵ ئەو عەلی حەمدییە قورپەسەرەی ئەو کوشتی، ناکۆکییەکەم ئەوە بوو، هەموو جاریّ لە کۆتایی بڵاوکراوەکانماندا دەینووسی، ئیتر بۆ پێشەوە، بە سەرکردایەتی سەرۆکی ڕزگاریخوازی کوردستان، ژەنەراڵ بارزانی. من ئەوەم دەکوژاندەوە. دەیووت بۆ؟ دەمووت، لەوانەیە حوکومەتی ڕووس پێی ناخۆش بیّ. ئەم پیاوە، ئەو پیاوە نەبوو کە ئاوا دابنریّ، ئینجا هەندیّ جار کە خەڵکەکە هەڵیان دەدا، لێی تێکدەچوو، ئەگینا فەقیرە خۆی کە هاتەوە، چەپڵەیان بۆ لیّ دەدا، زۆری هاوار کرد و دەیووت، چەپڵە بۆ من لیّ مەدەن، عەبولکەریم پێی ناخۆشە. بەڵام هەموو لایەک کە سەردانیان دەکرد، وایان حیساب دەکرد، کە ئەو هەموو شتێکە، ئیدی ئەوە وای لیّ کرد، لە خۆی بگوڕیّ، واتە ئەگەر لە خۆی نەگۆڕایە، بە شێوەیەکی دیکە بجولایەتەوە، زۆر شت دەگۆڕا. بۆ نموونە، ئەوەی بە منی دەووت، خۆی جێبەجێی نەدەکرد، لە سەرەتادا بە منی ووت، ئێوە شەڕ لەگەڵ حوکومەت مەکەن، منیش شەڕ ناکەم، کەچی خۆی شەڕی کرد. نامەی بۆ مام جەلال دەنووسی، وامەکەن و وا بکەن، لە هەمان کاتدا نامەی بۆ یەکێکی دیکەش دەنووسی، شتێکی دیکەی ڕادەسپاردن. لەگەڵ ئێمە ڕێک دەکەویّ، کۆنگرێس بگرین، ئەندامانی کۆنگرە چییان بڕیار دا، با بیدەن، لە پارتی دەرمان دەکەن، ئەو دەهێڵنەوە، کیّ

دەردەکەن، دەری بکەن و ببڕێتەوە، کەچی لە بنەوە نامەی بۆ دۆستەکانی خۆی دەنووسی، دەیگووت، ئێمە کۆنگرێسی خۆمان دەگرین و ئەوان دەردەکەین. ئیشەکانی زۆر سەیر بوو، تەنانەت کەسی دڵسۆزی خۆی هەبوو، پیاوێکی وەکوو میر حاج ئەحمەد، کەم کەسم دیووە، وەکوو ئەو پیاوە دڵسۆز بێ، میر حاج ڕازی نەبوو، مەلا مستەفا بیکا بە ئەندامی پەلیتبیرۆی پارتی، ووتی نایکەم، بۆ؟(لەبەر ئەوەی دەیزانی بارزانی بڕوای بە پارتایەتی نییە؟ ـ ن) بەڵێ، بڕوای بە پارتایەتی نەبوو، لە پاشا ئەو ڕێیەی مەلا مستەفا دەیگرت، ئەو لەگەڵی نەبوو، دەیزانی مەلا مستەفا دەیەوێ، لایەنی ئەمەریکا بگرێ، ئەویش ئەو بیروڕایەی ئەوی بە دڵ نەبوو،(باشە مامۆستا، وەکوو میر حاج بەوە ڕازی نەبوو، ئەدی ئێوە بۆچی پەسەندتان کرد؟ ـ ن) ئێمە کێین؟(هەموو ئەو ئەندامانەی پەلیتبیرۆ، کە لەگەڵ بارزانی مانەوە و بڕیاری کارکردنتان دا ـ ن) بۆ کێ لە پەلیتبیرۆی پارتیدا هەبوو، بوێرێ مەلا مستەفا قبوڵ نەکا؟ بە سەدان کەسی خوێندەوار هەر لە سولەیمانیدا هەبوون، دەیانگووت، ئەگەر مەلا مستەفا لە ڕووسیا هاتەوە، ئێمە دەبێ بە پارتی، من ناڵێم هەڵی کوتایە سەر بارەگای پارتی لە بەغدا و ئەندامانی پەلیتبیرۆی بە شەق کردە دەرەوە، ئەو پەلیبیرۆیەی خۆی دایناوبوو، نەک ئێمە هەڵمانبژارد بێ، بە زەبری تفەنگ هەموویانی دەرکردە دەرەوە، تەنانەت نەیانوێرا، دژی مەلا مستەفا ناڕەزایی دەرببڕن، لە نێو ئێمەشدا کەس نەیدەتوانی، بەربەرەکانی مەلا مستەفا بکا، هەموو ناکۆکییەکەشی لەگەڵ من، کە منی بە گوناحبار دەزانی، هەر لەسەر ئەوە بوو. لە ١٩٦٤دا، ئەوانەی لەگەڵ ئێمە هاتن، دژی گفتوگۆکەی بارزانی و عەبدولسەلام بڵاوکراوەکەیان دەرکرد، ئەوانە خۆیان زۆربەیان، لەگەڵ مەلا مستەفادا لە ئیشەکەدا بوون، بۆیە مەلا مستەفا پرسیاری لێ دەکردن و دەیووت، بۆچی ئێوە ئەوسا لەگەڵمدا بوون و ئێستاش لەگەڵم نین؟ بۆچی ڕاتان گۆڕیوە؟ بۆیە مەلا مستەفا دەیووت، دیارە خەتای برایم ئەحمەدە. من پێم دەووت، وەڵڵاهی مەلا مستەفا، من دەزانم ئەم تاقمەی دەور و پشتت وات لێ دەکەن، بەڵام ئەم تاقمە خۆت هەڵبژاردوون، تۆ هێشتا نەگەیشتویتە ئەو پلەیەی خەڵک هەڵبژێری، تۆ ڕەنگە

وا بزانی، من نازانم مەرایت بۆ بکەم، من پارێزەر بووم، پیاوکوژم ڕزگار کردووە، بێگومان دەبێ بە درۆ پینەوپەڕۆی کەی، وا نییە؟ پارێزەری پیاوکوژ ڕزگار بکا، هەر دەبێ درۆی بۆ هەڵبەستێ، وا نییە؟ دەبێ بەهانە بۆ ڕزگاربوونی بدۆزیتەوە، ووتم، دەمتوانی لەوان زیاتر و زۆر جوانتریش، قسەی قەبە قەبە بکەم و مەرایی و ڕیایی بکەم، بەڵام من بۆ هەردووکمان بە شەرمی دەزانم، دوا جار ئەم قسانەم هەمووی ساڵی ١٩٧٠ پێ ووتووە. بە برادەرانی پەلیتبیرۆی ووتبوو، برایم ئەحمەد لە ئەورووپا بێ، من لەگەڵ ئێوەدا ڕێک ناکەوم، دەبێ بێتەوە، چونکە لەوێ خەریکی کارکردنە. ئەو وای دەزانی من هەموو شتێکم، من بە زۆری ئەو هاتمەوە، هێشتا بە تەواوی چارەسەری نەخۆشییەکەم نەکرد بوو. ئەوەبوو لە ترسی ئەوەی نەوەکوو ئێران، ئەو هەواڵە بڵاوبکەنەوە، گوایە خەریکن لەگەڵ مندا ڕێک دەکەون، یەکسەر ڕام کرد بۆ لای مەلا مستەفا و هەموویم بۆ گێڕایەوە. لە دانیشتنێکدا، کە ئەندامانی پەلیتبیرۆی خۆی وایان نیشان دا، گوایە ئەوان بەو جۆرە ڕازی نین لەگەڵ ئەو کۆمەڵەدا ڕێک بکەونەوە، ڕووی دەمی تێکردن و ووتی، ئێوە چۆن ڕازی نابن؟ پارەم دانێ، لەنێویان بەرن، چەکم دانێ، بیانکوژن، بەڵام هیچتان پێ نەکرا. ئەوەتا ماوەتەوە سەر ئەو لایەی بڕیاری بە دەستە، داوایان لە من کردووە، لەگەڵیاندا ڕێک بکەوم. مەلا مستەفا لای وابوو، تۆفیق وەهبی پیاوی ئینگلیزە، چونکە لە لەندەنەوە نامەی بۆ نووسی بوو، هەروەها حوکومەتی ئێرانیش لەو لاوە پێیان ووتبوو، بۆ خۆتان ڕێک بکەون، وایانزانی بوو، ئەگەر ڕێککەوتن ببێ، مەلا مستەفا ئەو دەسەڵاتەی نامێنێ، ئەو ڕێککەوتنەی نێوان حوکومەت و شۆڕش تێک دەچێتەوە، خۆ ناشێ نیازیان پاراستنی بەرژەوەندی ئێمە بوو بێ!!! لەبەر ئەوە مەلا مستەفا وایزانی بوو، من پیاوی ئەو دوو لایەم. ئینجا کە پێی ووتم، دەبێ پێکەوە دابنیشین، من ئەو قسانەم هەموو پێ ووت. ووتم، من دەمتوانی ئەم درۆیانە هەمووی بۆ تۆ بکەم، من ئەم قسانەم بە پاکڕەوان ووتووە، کاتێ کە تۆ منت نارد شا ببینم، تا بۆی بسەلمێنم کە کۆمۆنیست نیم، دۆسییەکی گەورەی لەسەر چالاکی کوردی عێراق، لەبەر دەمدا بوو، پاکڕەوان پێی ووتم، ئەگەر چووین و

شامان بینی و لەگەڵی دانیشتین، لێی پرسیت، ئەم ووتارانەی لە خەباتدا دژی حوکومەتی ئێران و شا بە تایبەتی نووسراون، لە وەڵامدا دەڵێی کێ نووسیویەتی؟ ووتم، دەڵێم من نووسیومە. ووتی، کەواتە هیچ ئیشکەمان سەرناگرێ. ووتم، سەردەگرێ. ووتی چۆن؟ ووتم، من نازانم چۆن، بەڵام سەرگوزشتەیەک هەیە لای خۆتان دەیگێرنەوە، دەڵێن گوایە لە کاتی خۆیدا، بۆ وەزیر هەڵبژاردن دەبوایە، یەکێکیان هەڵبژاردایە، وەڵامی سەد و یەک پرسیاری بدایەتەوە، هەمووی ڕاست بووایە، ئینجا دەیانکرد بە وەزیر. یەکێ هەڵبژێردراوە، سەد پرسیاری وەڵام داوەتەوە، پرسیاری سەد و یەکەم دەبوایە شا خۆی لێی بکردایە. شا پێی ووتووە، حەز دەکەم تۆ ببی بە وەزیر، چونکە تۆ پیاوێکی زیرەکی، بەڵام پرسیارەکەی من ئەمەیە، مرۆڤ چۆن بەختیار دەبێ؟ ئەویش دەڵێ، پارچەیە کاغەزم بدەرێ، تا لەسەری بنووسم. شا دەڵێ، پێویست ناکا بە دەمی بیڵێ، بۆچی لەسەر کاغەز دەینووسی؟ پیاوەکە دەڵێ، نا یارمەتیم بدە، دەبێ بینووسم. پارچەیە کاغەزی دەدەنێ، شتێکی لەسەر دەنووسێ و دەیخاتە گیرفانی. پاشان دەڵێ، قوربان مرۆڤ بەوە بەختیار دەبێ، هەموو ژیانی بە سەربەرزی و خۆشی ڕابوێرێ، کە مردیش کوڕێکی هەبێ، بتوانێ جێگە و ڕێگەی باوکی بگرێتەوە. شا دەڵێ، داخم ناچێ سەر نەکەوتی. دەڵێ، بۆ قوربان؟ دەڵێ، چونکە مرۆڤ ئەو کاتە بەختیارترین کەس دەبوو، کە مردن نەبووایە. دەڵێ، قوربان خۆ من لە کاغەزەکەدا وام نووسیووە. شا سەیری کاغەزەکە دەکا، ڕاستە وای نووسیووە. لێی دەپرسێ، ئەدی بۆچی وات نەووت؟ دەڵێ، قوربان لەبەر خاتری تۆ، ئەگەر مردن نەبووایە، سەرەی شاهەنشایی نەدەگەیشتە سەر تۆ. منیش ووتم، لەبەر خاتری ئێوە، لەبەر خاتری ئەم دانیشتنەمان، نامەوێ بە شا بڵێم، من ئەمەم نووسیووە، نامەوێ درۆزن بم، ناشمەوێ لەگەڵ مرۆڤێکی درۆزندا سەوداکاری بکەم، ئەگەر وەکوو کورد، هەڵسوکەوتمان لەگەڵ دەکەن، وەکوو گەلێکی دۆست، وەکوو برایەک یارمەتیمان دەدەن، تا بە مافی خۆمان بگەین.، ئەوا باشە. ئێمە ئەو کاتە جنێومان داوە، چونکە ئێوە لای ئێمە لایەق بە جنێو بوون، کوردتان کوشتووە، کوردتان لە سێدارە داوە، ئێستا یارمەتی کورد دەدەن،

لایەقی پێدا هەڵدانن، لەبەر ئەوە نە بۆ خۆم و نە بۆ ئێوەش بە ڕەوای نابینم، لەگەڵ ساختەچیدا پەیوەندی و هەڵسوکەوت بکەم. دەستی کردە ملم و ووتی، ئێستا تۆ لای من لە جاران خۆشەویستری. ووتم، مەلا مستەفا ئەمەم بە پاکڕەوان ووتووە، بە تۆش هەروا دەڵێم، من ئەگەر بمویستایە درۆت لەگەڵ بکەم، دەمتوانی درۆ بکەم، بۆچی تۆ وا دەزانی، هەموو کەسێ وەکوو یەک وایە؟ مەلا مستەفا وای دەزانی، من بەربەرەکانی ئەو دەکەم، دەمەوێ جێگەی پێ لێژ بکەم. ووتم، وەڵڵاهی بە گەڕەکێکی سولەیمانیدا بڕۆم، تەنانەت ئەگەر گەڕەکی خۆشمان بێ، بیست کەس نامناسێتەوە، چونکە من نیوەی ژیانی خۆم لە ژێر زەمینیدا بەسەر بردووە، یا لە دەرەوەی شار بووم، من زۆر لە سولەیمانی نەبووم، هەمووی پێکەوە بیخەیتە سەر یەک، ١٣ ـ ١٤ ساڵ زیاتر لە سولەیمانی نەبووم، تا پانزە ساڵی لە سولەیمانی ژیاوم، ئەویش منداڵ بووم، منداڵ چۆن دەناسرێ؟ کەس نایناسێ، ڕەنگە خەڵک بە ناو بمناسن، بەڵام بە بینینی سەر و چاوم ناناسنەوە، تۆ پیاوێکی لە هەموو جیهاندا ناوت هەیە، لە هەر کوێ بتبینن، دەتناسنەوە، من چۆن دەتوانم، جێگەی تۆ بگرمەوە؟ بۆ نموونە، یەکێکی وەکوو شا پێی دەڵێ، وا بکە، یا فلانە کەس کۆمۆنیستە، گوێی لێ دەگرێ، لەوانەیە یەکێکی دیکەش شتێکی دیکەی پێ بڵێ، بە قسەی ئەویش بکا. تۆ پەرتوکەکەی کابرات خوێندۆتەوە؟ ئەوەی پێشتر ناوت برد،(دانا ئادەم شمیدت، ناوی پەرتوکەکەشی « گەشتێ بە نێو پیاوە ئازاکاندا » یە ـ ن) ئادەم شمیدت پێی دەڵێ چی؟ هەر وای پێ دەڵێ، کاتێ مەلا مستەفا باسی ئەوەی بۆ دەکا، گوایە عەبدولکەریم بە زۆر هێناویەتییە پارتییەوە، دەڵێ، من پارتی نیم و پارتیشم ناوێ، ئەویش پێی دەڵێ، کەواتە تۆ هەموو ئیشەکە بۆ برایم ئەحمەد و ئەوان بەجێ دەهێڵی، خۆشت وەکوو لە دێیەک لێی دانیشتبی و ئاغا دێ بی.(مامۆستا وەکوو دۆستایەتی و برادەرایەتی، بەڕێزتان تا چەند لە بارزانییەوە نزیک بوون؟ ـ ن) من یەکەم جار مەلا مستەفام لە سولەیمانی ناسیووە، ئەوەندەی لە دەستم هاتبێ، زۆر یارمەتیم داوە.(ساڵی چەند؟ ـ ن) ئەو ساڵانەی ئەو بۆ سولەیمانی دوور خرابۆوە، پێش ساڵی ١٩٤٠ بوو. بەڵام

ئێمە نەماندەتوانی یەکدی ببینین، لای دەرمانخانەی ئەسکەندەری ئەجزاچی یەکدیمان دەبینی، چونکە دەرمانخانە جێیەکە، هەموو کەس مافی ئەوەی هەیە، بچێ، لە دوایدا ئەو ئەسکەندەرە، یەکێ لەو کەسانە بوو، لە گفتوگۆکەی ١٩٦٤دا کاری دەکرد. من ناسیاوییەکی ئەوتۆم لەگەڵ مەلا مستەفادا نەبوو، بەڵام یارمەتیمان دەدان. ئەوان لە کاتێکدا لە ئێران بوون، لە برسا دەمردن، نەخۆش بوون، من وەکوو سکرتێری لقی ژ.ک. لە کوردستاندا، بە خێری پارەمان بۆ کۆدەکردنەوە، سێ جار پارەمان بۆ کۆکردنەوە، چونکە لە سەرەتادا، قازی محەمەد یارمەتی نەدەدان، وەکوو سیخوڕی ئینگلیز سەیری دەکردن، هێشتا ڕێکەوتن لە نێوانیاندا نەبوو، لە گوندێکی ئێران دایان نابوون، تووشی تیفۆس بوو بوون، زۆریان لێ مردن.

پ15 : بەڕێزتان دەزانن، ئەوڕۆ شەڕێکی زۆر سەخت و بێبەزەییانە و ماڵوێرانکەرانە لە کوردستاندا، لە ١/ ٥/ ١٩٩٤ەوە لە نێوان پارتی و یەکێتیدا دەستی پێ کردووە و تاکوو ئێستاش هەر بەردەوامە، ئایا لەو بڕوایەدا نین، ئەو شەڕەی ئەوڕۆ لە کوردستاندا هەیە، هەر بەردەوامی ئەو شەڕە چەپەڵە بێ، کە لە نێوان بارزانی و باڵەکەی پەلیتبیرۆدا، لە ساڵی ١٩٦٤دا دەستی پێ کرد؟

و15 : دیارە ناتوانی بە هەمان بەردەوامی بزانی، نە سەردەمەکە ئەو سەردەمەیە، نە خەڵکەکە ئەو خەڵکەیە، دونیاش ئەو دونیایە نییە، هەموو شتێ گۆڕاوە، بەڵام لە فاکتەرە سەرەکییەکانی ئەو شەڕە کۆنەی تێدا ماوە، دەستی بێگانە، خۆپەرستی و دەسکەوتپەرستی خۆمان.(لەو بڕوایەدا نین، ئەم شەڕە لە کوردستاندا، لە نێوان مەسعوود بارزانی و جەلال تاڵەبانیدا، شەڕی ڕابەرایەتییە؟ - ن) دەتوانم بڵێم، موسوڵمانەکانی یۆگۆسلافیای کۆن، شەڕ بۆ سەربەخۆیی و دامەزراندنی دەوڵەت دەکەن. شەڕ لە سۆماڵ و سۆدان دەکرێ، بۆ ئەوەیە لایەکیان دەسەڵاتدار بن. شەڕ لە جەزایر لە نێوان موسوڵمانەکان و پارتە عیلمانییەکانی دیکەدا، لەسەر فەرمانڕەوایی دەکرێ. بەڵام من لەو بڕوایەدا نیم، لە کوردستاندا شەڕ لەسەر دەسەڵات و فەرمانڕەوایی بێ. کوا دەسەڵاتی ڕامیاری؟ کێ

دەست بەسەر فەرمانڕەواییدا دەگریٚ؟ لەوانەیە بیانوویەکی بۆ بدۆزریٚتەوە. لەبەر ئەوە هەر شەڕیٚ لە کوردستاندا ڕوو بدا، ئەو کەسەی دەیەویٚ دریٚژە بە شەڕکردن بدا، بە هەر نیازیٚ بیٚ، دوور لە ڕووتان، ئەو کەسە یا کەرە یا ناپاکە، کەس ناتوانیٚ هیچ جۆرە شتیٚکی دیکەی بۆ بدۆزیٚتەوە. بەڵیٚ گیرەشیٚویٚن زۆرە، دوژمن زۆرە، پیاوخراپ زۆرە، هەموو ئەمانە دەستیان لە هەڵگیرساندنی شەڕەکەدا هەیە، بەڵام گەورەکانیش، سەرکردەکانیش، نەک هەر سەرکردەکانی ئەو دوو لا شەڕکەرە، هەموو سەرکردەکانی دیکەش، گەلیٚ گەلیٚ لە ناودارەکانیان لە شەڕەکە دان و سەرکردایەتی دەکەن، ئەو ئەرکەیان لەسەر شانە، ڕۆڵی گرنگی خۆیان دژی شەڕ پیشان بدەن. ئەگەر خەڵکەکە بە قسەیان ناکەن، چەکدارەکان بە قسەیان ناکەن، یا خۆیان وایان دەویٚ، بۆ ئەوەی بیسەلمیٚنن، بە ڕاستی ئاشتییان دەویٚ، یا هەر درۆ دەکەن، ئەگەر درۆ دەکەن ئەو خەڵکە بۆ تەفرە دەدەن، بۆ خۆیان بەدناو دەکەن، ئەگەر ڕاستیش دەکەن، بۆ جیٚبەجیٚی ناکەن، ئەگەر پیٚیان جیٚبەجیٚ ناکریٚ، بۆ لەسەر ڕادیۆ و تەلەفیزیۆن و لە ڕۆژنامەکاندا، چاوپیٚکەوتن ناکەن، باسی بکەن و بڵیٚن، ئیٚمە ئەمەمان دەویٚ، کیٚ لەگەڵ ئیٚمەیە و دژی شەڕە، بیٚتە لای ئیٚمە، کیٚ لەگەڵ پیاوکوژی و کوردکوژی و براکوژی و شەڕکردنە، بچیٚتە ئەو لایە. کەم کەس بە قەدەر من، دەردی شەڕی براکوژی لە دڵدا ماوە، ئیدی ئەوانەی دیکە، یا مردون یا ماون و تیٚیدا نەبوون، کە ئەو دەردە بچیٚژن. من تاقەتم نییە، ئەوەندە لەسەر هۆنراوە بەردەوام بم، جار و بار هۆنراوەم دەنووسی، لەسەر ئەو شەڕە نالەبارە هۆنراوەیەکم هەبوو، چیم ووتبوو توخوا، ئەگەر لە بیرم مابیٚ، ئا

برای پیٚشمەرگە زۆر چاک بیزانە — ئەو سەرکردەیەی کەوا پیٚت دەڵیٚ
تفەنگ بگریتە برای کوردی خۆت — ئەوە دوژمن و ئەوە خویٚنە خویٚت
دوژمنی کورد هەر داگیرکەرە — گەر هیوا و بەو بیٚ، ڕەنجت بیٚ بەرە
هەر بە تەبایی و یەکیٚتی و خەبات — گەلانی دونیا گەیونە ئاوات
تەباییت نەبیٚ، چیت لەوان کەمە — هەر ناتەباییت سەرچاوەی خەمە

(بەڵێ، بەڵام مەبەستی پرسیارەکەی من ئەوە نییە، لە باشووری کوردستاندا ئەورۆ دەوڵەتێکی سەربەخۆ نییە، ئەو گەلانەی بەڕێزتان ناوتان بردن، هەموویان خاوەنی دەوڵەتی ناسیۆنالی تایبەتی خۆیانن، مەبەستم ئەوەیە شەڕەکە لە نێوان پارتی و یەکێتیدا، لەسەر دابەشکردنی جەماوەرە، هەردوو لایان دەیانەوێ، زۆربەی زۆری جەماوەر بەلای خۆیاندا رابکێشن، شەڕەکە لەسەر کۆنترۆڵکردنی نێوچە جیاجیاکانی کوردستانە، لەسەر دەسەڵاتی رامیاریی و سەربازیی و ئەو فیدراڵییەیە، کە ئەورۆ لەو بستۆکە رزگارکراوەی باشووری کوردستاندا دامەزراوە، شەڕەکە لە نێوان جەلال تاڵەبانی و مەسعوود بارزانی دایە، لەسەر ئەوەی کامیان بە رابەری کورد دابنرێن، رای بەڕێزتان لەو بارەیەوە چییە؟ - ن) من شتێکت پێ دەڵێم، تا ماوەیە لەمەو پێش بیروڕای منیش وابوو، بەڵام ئێستا من لەو بڕوایەدا نیم، بۆ؟ چونکە دە جار زیاتر بیستومە و خوێندومەتەوە، جەلال تاڵەبانی بە مەسعوود بارزانی وتووە، دەتەوێ سەرۆکی پەرلەمان بی، فەرموو سەرۆک بە، دەتەوێ سەرۆک وەزیران بی، فەرموو وەرە پێشەوە، چی تۆ هەڵیدەبژێری، چی بۆ من دیاری دەکەی، من دژ نابم و ئەوەم دەوێ، بەڵام تەنیا جارێ ئەمە لە دەمی مەسعوودەوە دەرنەپەڕیووە، ئەمە دەمخاتە گومانێکەوە، کە هەردووکیان وەکوو یەک بیر لەو کێشەیە ناکەنەوە.(کەواتە هۆی ئەم شەڕە چییە؟ - ن) بە بڕوای من هۆی ئەم شەڕە پارەیە. (بە تەنیا پارە؟ - ن) دەسەڵاتە. ئێستا برادەرێ تەلەفونی بۆ کردم، ووتی، مەسعوود دەڵێ وەستاندنی شەڕەکە بە دەست من نییە، بەڵگەشی هێنایەوە کە بە دەست ئەو نییە. ووتم، بەڵام لێرەدا یەک شت هەیە، با بیسەلمێنێ کە بە دەست ئەو نییە. ووتی، چۆن؟ ووتم، با بچێتە سەر تەلەفیزیۆن و بڵێ، من ئەمەم دەوێ، کێ لەگەڵ منە با هەڵوێستی خۆی روون بکاتەوە، کێ لەگەڵ ئەو کەسانەیە داوای شەڕ دەکەن، با بچن لەگەڵ ئەوان بن، تەنیا ئەوەندە بڵێ بەسە، کە ئەمە ناڵێ، مانای وایە درۆ دەکا. مەسعوود بۆ پەرلەمانەکە ناگرێتە دەست خۆی، پێیان ووتوون، پەرلەمانەکە وەرگرن و پارەکەی برایم خەلیل بێنن، لە حوکومەتەکەدا خەرجی کەن، بۆ قبوڵی ناکا، ببێ بە سەرۆکی وەزیران، ببێ بە

سەرۆکی پەرلەمان؟ بۆ دەبێ هەر سەرۆکی پارتی بێ؟ لەبەر ئەوە بڕوام بەوە نییە، لەسەر ئەوە بێ، ئەمە لەسەر خزمەتکاریی بێگانەیە، لە بەرژەوەندی بێگانە زیاتریش، هیچ جورە بەرژەوەندییەکی دیکەی تێدا نییە و هیچ شتێکی دیکەش بۆ کورد مسۆگەر ناکا، بڵێین ئێستا یەکێتی سەردەکەوێ، بە لای منەوە بە هیچ جۆرێ بە سەرکەوتن دانانرێ، بەڵکوو مردنە.

پ16 : کەواتە پێشنیازی بەڕێزتان، بۆ چارەسەرکردنی ئەم شەڕە خۆکوژییەی نێوخۆی کوردستان چییە؟

و16 : پێشنیازم بۆ چارەسەرکردنی ئەم شەڕە، ئەوەیە، حوکومەتێکی کاتی دروست بکرێ،(کوردستانی یا عێراقی؟ - ن) عێراقی دروست بکەن چاکترە، حاجی قادری کۆیی ووتوویەتی،(بێگانە چاکە دوژمن نە دوژمنێ لە خۆمان) گەر بە دوژمنیشیان بزانین، هیچ نەبێ، با ئەرک و عەزێتەکە لەسەر ئەوان بێ. لە پاشان شتێکی دیکە هەیە، شەڕ بوەستێندرێ، هەردوو لا بگەڕێنەوە بۆ شوێنی پێشووی خویان، بە دەیان لیژنەیان لە هەموو لایەک، بۆ شەڕ وەستاندن داناوە، ئەم لیژنانە بخەنە کار، ئەو کەسانەی تاوانبارن و شەڕیان هەڵگیرساندووە، ئاگرەکەیان کردۆتەوە، ئەوانە سزا بدرێن، بگیرێن، نەک وەکوو ئیشەکەی جارانی پێشووی ئێمەی لێ بێتەوە، پیاوکوژێ لای مەلا مستەفا ڕای دەکرد، ئێمە دەمانکرد بە فەرماندە و لەسەر سەرمان دادەنا، یەکێ لای ئێمەوە بە خۆی و بیست تفەنگەوە ڕای دەکرد و پەنای بۆ بەر مەلا مستەفا دەبرد، ئەوان یەکسەر دەیانکرد بە لیپرسراوێکی گەورە، ئەگەر ڕاست دەکەن، ئەگەر دڵسۆزن، ئەگەر پاکن، پێویستە ئەمە واز لێ بهێنن، ئەگەر درۆش دەکەن، ئەوا پێویست ناکا، باسی هیچ بکەین. بەم ڕۆژگارە خەڵکی تەلەفون دەکەن و دەڵێن، دەچین بۆ کوردستان و ناوبژی دەکەین. منیش پێیان دەڵێم، بە دوو کەس و سێ کەس هیچ ناکرێ، دەچن چی دەکەن؟ ئەو پەیمانەی ئەوان لە ڕێککەوتننامەکەی ڕۆژی ٢١ی مانگدا داویانە، ئەو قسانەی ئەوان بە خۆیان ووتووە، بە شەڕکەرەکانیان ووتووە، کەس ناتوانێ لەوە زیاتریان پێ بڵێ.

پ17 : ئایا تاکوو ئێستا هیچ هەوڵێکتان لەگەڵ ئەو دوو لا شەڕکەرەدا (پارتی و یەکێتی) داوە، بۆ ئەوەی ئەو شەڕە بوەستێ، یا ئەو ناکۆکییانەی نێوانیان بنەبڕ بکرێ؟

و17 : نەخێر، من وەکوو خۆم هیچ هەنگاوێکم نەناوە، وەکوو کۆمەڵیش لێرە هیچمان نەکردووە، جگە لەو کۆبوونەوەیەی ئەو ڕۆژە لە مەڵبەندی ڕۆشنبیریی کوردی کرا، ئەویش خۆتی تێدا بووی، لە کۆتایدا بڕیار لەسەر ئەوە درا، نامەیەکیان بۆ بنووسرێ. بەڵام خەڵکەکە پەیتا پەیتا تەلەفون دەکەن، تا نوێنەر لێرەوە بۆ کوردستان بچێ و لەگەڵیان هەوڵ بدەن. نازانم، من خۆم لەگەڵ ئەوەدا نیم، چونکە تا خۆیان ئارەزووی شەڕ وەستاندنیان نەبێ، ئێمە هیچ کارێکمان پێ ناکرێ.(واتە هیچ پەیوەندییەکت بە هیچ لایەکیانەوە نییە؟ - ن) نەوەڵڵا لە ڕقا پەیوەندیم نییە.

پ18 : دوای ئەوەی لە بەهاری ١٩٧٥دا، شۆڕشی چواردە ساڵەی گەلەکەمان لە باشووری کوردستاندا، تووشی نوچدان و تێکشکان و هەرەس بوو، بارزانی وازی لە خەباتی چەکداری هێنا، بەڕێزتان لە کوردستان بوون، زۆربەی کادێرە ڕامیاری و سەربازییە کۆنەکانی خۆتان، وەکوو پارتی شۆڕشگێڕانی کوردستان لە شۆڕشدا بوون، بۆچی لەو ڕۆژە ڕەشەدا، درێژەتان بە خەباتی خۆتان نەدا، تا بتوانن بۆ نەتەوەی کورد و گەلانی سەر ڕووی زەمینیشی بسەلمێنن، کە دید و بۆچوونەکانی ئێوە، لەگەڵ دید و بۆچوونەکانی بارزانیدا جیاوازییان هەبووە، بە تایبەتی لەو ڕۆژە شومەی گەلی کوردی پێدا تێدەپەڕی؟

و18 : قوربان، ئێمە پەرشوبڵاو بووین، پێنج کەسی چەکدارمان نەبوو، هەموو لەشکرەکە بەدەست خۆیانەوە بوو، کادێرەکانیشمان هەموو پەرشوبڵاو کرابوونەوە، هەر کەسە بە لایەکدا هەڵدرا بوو، هەر یەکەی بە کارێکی سەیرەوە خەریک کرا بوو. لەوانەی پەلیتبیرۆش شتێکمان نەبوو، نە ڕێکخراوێکی ڕامیاریمان هەبوو، نە پەلیتبیرۆشمان هەبوو، ئێمەش لەگەڵ کۆمەڵەکەی دەوروپشتی مەلا مستەفا خەریک بووین، هەرچیشمان بکردایە، هیچ سوودێکی نەدەبوو. لەو کاتەدا مام جەلال لەگەڵ قەزافیدا، خەریکی پەیوەندیکردن بوو، نامەیەکی بە هێرۆی کچمدا نارد بوو، ئێستاش لام ماوە، و [illegible]

له ئێران هێرۆ بگرن، چونکه به قاچاغی هاتبوو. نامەکەم برد بۆ مەلا مستەفا و پێم ووت، ئەم نامەیە بۆ تۆ هاتووە، له نامەکەدا نووسرا بوو، ئەگەر تەنیا مانگێ بمێننەوە و خۆتان به دەستەوە نەدەن، بەرگری له خۆتان و شۆڕشەکە بکەن، دەتوانم ئەوەندەی ئێران به پارە یارمەتی داون، ئێمە دوو ئەوەندە یارمەتیتان بدەین. واته مام جەلال بەڵێنی وەرگرت بوو. ئەمە وا، ئێ خۆ چەکیش به پارە دەکرێ، له هەموو بازاڕەکانی جیهاندا، دەتوانی چەک بکڕی. له جەنگی یەکەمی جیهانیدا، ئەڵمان و فەرەنسە چەکیان له یەکدی دەکڕی. ٦/مارس که شای ئێران سەددامی ماچ کرد، من له تاران بووم، به تەلەفیزیۆن بینیم، بۆ تاران به ئیشی شۆڕش چووبووم. له دوایدا نەسیری پێی ووتم، بۆیە منیان نارد بوو بۆ تاران، نەوەکوو بگەڕێمەوە باوەشی حوکومەتی عێراقی، من و فووااد عارفیان نارد بوو بۆ ئێران، مەلا مستەفاش پێی ووتبوون، به ڕێزەوە بمانبەن بۆ ئەوێ، لەبەر ئەوە لەو کاتەدا، من به ماڵ و منداڵەوە له تـــــاران بووم،(واته دوای هەرەسەکە هیچ نەدەکرا؟ - ن) دوای ئەوەی گوێم لێ بوو، له ٦ی مانگدا گەڕامەوە بۆ کوردستان. شەمسەدین موفتی به ئۆتۆمبیلەکەی لەگەڵ خۆی بردمیەوە، ئەگینا نەمدەتوانی بگەڕێمەوە، چونکه هیچ جۆرە ڕێیە نەبوو. کاتێ من دەگەڕامەوە، مەلا مستەفا له ئێران بوو. لەو کاتەوە ئێمە چوو بووینە بانە و چادرەکانی خەڵکی دەربەدەرم دەبینی، هەر لەوێوە خەڵک به شیوەن و گریان دەهاتن، تا دەگەیشتنە حاجی هۆمەران و ناوپردان، ئەو خەڵکە به تەواوی ماتی دایگرت بوون، پرسەیان دانا بوو، هی وا هەبوو، بۆ کوڕەکەی دەگریا، که پێش پێنج ساڵ کوژرا بوو، هی وا هەبوو بۆ مێردەکەی دەگریا، که ده ساڵ لەوە پێشتر کوژرا بوو، هەندێ کەسم بینی، جنێویان به ئێمە دەدا، وایاندەزانی که لەو ئۆتۆمبیلەدا بووین، ئێمەش لەوانێن، ناچار بووین، دابەزین و خۆمان بشارینەوە. له پاشا له ڕێگا خۆپیشاندانی خەڵکم دەبینی، چونکه سەرکردایەتی پارتی بڵاوکراوەیەکی دەرکرد بوو، تێیدا نووسی بوویان، تەنیا دوو ڕێ هەیە، ڕێیەکی ڕێی بەغدایە، که بچنەوە و خۆتان به دەستەوە بدەن، ڕێیەکەی دیکەش ڕێی ئێرانە، که بچن و داوای پەنابەری بکەن، خەڵکەکە هاواریان دەکرد و دەیانووت، تەنیا

دوو ڕێ نییە، بەڵکوو سێ ڕێ هەیە، لە مەندەلییەوە بۆ زاخۆ، ڕێی خەبات هـــەیە (مامۆستا ببوەرە، ئەو کاتەی بەڕێزتان باسی دەکەن، خۆشم لە نێو کارەساتەکەدا بووم، ئەو شتانە لای زۆربەی زۆری ڕۆڵەکانی گەلەکەمان ڕوون و ئاشکران، بەڵام من مەبەستم لە ڕۆڵی ئێوەیە، ئێوە چیتان کرد؟ - ن) ئا ڕۆڵی ئێمە، ئەوەی بە من کرا بێ، هاتمەوە بۆ ئەوەی مەلا مستەفا ببینم، کە چووم ئیدریس و مەسعوودم بینی، کوڕێ هەبوو کوژرا، لێپرسراوێکی گەورە بوو،(دارا تۆفیق - ن) بەڵێ، (ڕاستە، ئەو کاتە وەزیری ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن و ئەندامی کۆمیتەی ناوەندیش بوو، بەڵام لە بارزانییەوە زۆر نزیک بوو - ن) ووتیان، ڕای تۆ چییە؟ ووتم، بە ڕای من قەت کورد ڕۆژی وەکوو ئەوڕۆی دەست نەکەوتووە، دەبێ خەبات بکەین، پێویستە لەسەر تێکۆشان بەردەوام بین. ڕاستە ئێران یارمەتیمان نادا، بەڵام چەکە قورسەکانیان هێشتا لێرەیە، چەکێکی زۆرمان هەیە، پارەمان هەیە، من دەمزانی شۆڕش نزیکەی سی ملیۆن دۆلاری هەبوو،(دۆلار یا دینار؟ - ن) دۆلار، دۆلار، نزیکەی ۲۰.. - ۳۰.. هەزار چەکدارمـــان هەبوو، بە ملیۆنەها فیشەکمان هەبوو، هێشتا هیچی نەبرابۆوە، هەمووی لەوێ مابوو، تا لە نۆزدەی مانگدا بردیانەوە، کاتی خۆبەدەستەوەدانیش ۱۳ی مانگ بوو، کە شۆڕش بڵاوەی لێ بکا و کورد چەک دابنێ. ئەگەر قەبوڵیان بکردایە و شەڕیان دەست پێ بکردایە، زۆر کارێکی چاک بوو. ووتم، شەڕ بکەن، پێویستە هەر لە ئێستاوە خۆمان بۆ هەموو شتێ ئامادە بکەین. دارا تۆفیق ووتی، ئاخر چۆن شەڕ بکەین، جەنابی مەلا مستەفا وا لە ئێران؟ ئەگەر بۆ مێژوو شایەدی بدەم، ئیدریس ووتی، مەلا مستەفایەک ئامادە بوو بێ، ئەو هەموو ساڵە خەبات بۆ میللەتی خۆی بکا، ئەو هەموو کوردەش لەم شۆڕشەدا کوژرا بێ، هەر لەبەر ئەوەی گیانی باوکم دەکەوێتە مەترسییەوە، ئەو خەباتەی ئەو دەستی پێ کـردووە، وازی لێ بهێنین و لەسەری نەڕۆین؟ من ئەمـەم لا سـەیر بوو! ئەویش و مەسعوودیش، هەردووکیان ئاو بە چاویاندا دەهاتە خوارەوە، بەڵام کاکە دارامان ئەوە نەبوو. بۆ ئاگاداریت، کاکە دارا و ساڵح یوسفی قەهرەمان، ئەندامی پەلیتبیرۆ و کۆنە

وەزیری شۆڕشی کورد، کە لەگەڵ جەمال جەلال ناوێکدا هاتبوو، یەکەم سێ کەسی سەرکردایەتی پارتی و شۆڕش بوون، پێش ئەوەی بە تەواوی بڕیاری خۆبەدەستەوەدانی گشتیش بدرێ، ڕایان کردەوە بۆ بەغدا. ووتم، هەرچۆنێ بێ، ئیشەکە بێ مەلا مستەفا ناکرێ، با ڕاوەستین تا مەلا مستەفا دێتەوە. خۆی دەبوایە مەلا مستەفا پێش ۱۳ی مانگ بگەڕایەتەوە. پاشان مەلا مستەفا هاتەوە، من ویستم ببینم، لای جەرجیس فەتحوڵڵا دانیشتبووم، کاتیان بۆ دانا بووم مەلا مستەفا ببینم، چاوەڕوانم دەکرد. ئەوەندەی پێ نەچوو، فوواد عارف هات، ووتی، ها بلە ئەوە چی دەکەی؟ ووتم، وەڵڵا چاوەڕوانم وەڵامم بۆ بێ، بچم بۆ لای مەلا مستەفا ببینم. ووتی، مەچۆ. ووتم، بۆ؟ ووتی، دوو پیاوی ئەمەریکی و ئێرانی هاتوون، لێرە مەلا مستەفایان دیوە، مەلا مستەفا بە خەڵکەکەی ووتووە، هەموو شتێ بڕایەوە. شای دیووە، شا پێی ووتووە، دەبێ خۆ بە دەستەوە بدەن و چەک دابنێن، لەبەر ئەوە مەچۆ، پێویست ناکا. پاشان هەواڵم بۆ هات، کە مەلا مستەفا نابینم. منیش هەستام و گەڕامەوە، کە بانگم نەکا، چی بکەم؟ ڕۆژی ۱۹ی مانگ بوو، زۆر چاکم بیرە، جارێ سەرێکم لە پەلیتبیرۆ دا، ئەندامانی پەلیتبیرۆ هەموویان لەوێ بوون. دکتۆر مەحموود و ئەوان گاڵتەیان بەو ڕایەی من دەهات، کە دەمگووت دەبێ شەڕ بکەین. د. مەحموود تا ئەندازەیە، دەیویست هەر یەکە ڕای خۆی بڵێ، تەنیا بۆ مێژوو نەک بۆ کارکردن. ووتی، با هەر کەسێ ڕای خۆی دەربڕێ. ووتمان باشە. لە دوای ئەوەی یەک کاتژمێر قسەم بۆ کردوون، حەبیب محەمەد کەریم هەستا و ووتی، (السکرتیر السابق یودع السکرتیر الاسبق) ئەو کاتە لە ئەشکەوتەکەی ناوپردان بووین، هەستا تەوقەی لەگەڵ کردم و ووتی من خوا حافیز. مامەوە لەوێ، هەر خەریکی هەوڵدان بووم. وا دیارە مەلا مستەفا لە ڕێی هەندێ کەسەوە بیستبووی، من لەم لاو لەو لا، خەریکی قسە و قسەلۆکم، بۆیە وەڵامی بۆ ناردم، کە ڕۆژی ۱۹ی مانگ ببینم. چووم، دانیشتین. مەلا مستەفا هەموویانی کۆکردبۆوە. مەلا مستەفا پێش ئەوەی ئەو دانیشتنە بکا، خۆی کۆکردبۆوە، دەستی بە ووردە جوڵانەوەیەک کرد بوو، ئیدریس و مەسعوودیش قسەیان

لەگەڵ کرد بوو.(واتە پێش ئەوەی ئەمەریکی و ئێرانییەکان ببینێ، بڕیاری بەرگریکردنی دابوو؟ ـ ن) بەڵێ، ویست بووی بەرگری بکا. لە دانیشتنەکەدا ووتم، دەبێ ئێمە بەرگری بکەین. مەلا مستەفا لەگەڵ ئەو ڕایەدا نەبوو. ووتم، باشە با لیژنەیەک دروست بکەین، ئێمە خۆمان هیچ ناکەین، با کۆمەڵێکی تازە ئەو کارە لە ئەستۆی خۆیان بگرن، خۆ هەر ئێمە میللەتی کورد نین، ئەوانەی دەیانەوێ خەبات بکەن، چەکەکانیان دەدەینێ، با خەباتی خۆیان بکەن. تا ئەندازەیە مەلا مستەفا جوڵا بوو. بەڵام کۆمەڵەکەی دەورووپشتی دوو دڵ بوون، بیریان خستەوە کە ئەو کۆبوونەوەی کردووە و بڕیاری داوە چەک دانێ، تازە ناتوانێ پەشیمان ببێتەوە، هەر بە تایبەتیش بیریان خستەوە، کە نابێ و کەس ڕازی نییە و کەسمان لەگەڵ نییە، ڕای هەموو لایەکیش دەزانین چییە و هەموو ئەوانەیان تێگەیاند. ئیدی مەلا مستەفا پیشانی دا، کە ناتوانین شەڕ بکەین و هیچمان پێ ناکرێ. من پێم ووت، ئێوە لە ١٣ی مانگەوە بڕیارتان داوە، شەڕ نەکەن، تاکوو ئێستا شەش ڕۆژ دەکا، ئەوڕۆ ئێرانییەکان خەریکن تۆپەکان دەگوێزنەوە، هێشتا لێرەیە و بە تەواوی نەیانگواستۆتەوە، چەک و جبەخانەیەکی زۆرە، دوو پێشمەرگە لە سەر سنوور دابنێن، بڵێن نایەڵین بڕۆن، چونکە ئێران لەوە دڵنیا نییە، کە سەددام مەرجەکانی خۆی بەجێ دەهێنێ، لەبەر ئەوە وەکوو تاکتیکێ، دەیویست کەمێ دوودڵی لە نێو کوردا پەیدا بکا، تا سوود لەو هەرا و بەزمە ببینێ و سەددامیش ناچار بکا، هەموو مەرجەکانی ئێران جێبەجێ بکا، واتە کورد بە تەواوی نەوەستێ و چەک فڕێ نەدا. تەنانەت د. مەحموود گێڕایەوە، ووتی، نەسیری پێی ووتین، بۆ لە خۆتانەوە و لێرەوە دەیبڕنەوە، بچن لەوێ کۆ ببنەوە و بڕیاری خۆتان بدەن، بۆچی لە خزمەت شادا دەڵێن، هەرچی تۆ بفەرمووی ڕاستە و بە قسەت دەکەین. بە کورتییەکەی مەلا مستەفا لە وەڵامدا پێی ووتم، ئەگەر شەڕ بکەین، تۆ دەتوانی لەم شەڕەدا چی بکەی؟ ووتم، من نازانم تەقە بکەم، ئەگەرچی ٣ ـ ٤ مانگ مەشقی سەربازیم کردووە، کاتێ خوێندنم تەواو کرد و ئەفسەری ئیحتیات بووم، بەڵام نیشان ناپێکم، واتە ئەگەر ١٠٠ گوللە بتەقێنم، لەوانەیە یەکێکی بەر نیشان

بکەویٚ، لەبەر ئەوە من لای تۆوە دادەنیشم، مەخزەنت بۆ پڕ دەکەمەوە، بڕوا بکە، وا زوو دوژمن ناگاتە لای تۆ، مەگەر بەسەر لاشەی دە هەزار پێشمەرگەدا هەنگاو هەڵێنیٚ. ووتی، برایم تازە لە دەستچوو، کەسمان لەگەڵ نییە، من ئومێدم نەماوە. ئەو قسانەی من بە مەلا مستەفام ووت، کاتی خۆی ڕۆژنامەیەکی هۆڵەندی بوو، یا دانمارکی بوو، هەمووی نووسی و بڵاوی کردەوە، بیرم نەماوە لە چ جێیەکدا بوو. ئیدی لەو ڕۆژەوە لەگەڵ مەلا مستەفادا پێک هاتینەوە، هەرچی ووتووە، چ فەرمانێکی پیٚ کردووین، هەر ئەوەمان کردووە، هیچ شتێکی دیکەی بیٚ فەرمانی ئەومان نەکردووە.(بە قسەکانی بەڕێزتاندا وا دەردەکەویٚ، لەو ڕۆژە پڕ لە نائومێدییەدا، کەس نەیدەتوانی هیچ بکا - ن) نەخێر، کەس نەیدەتوانی هیچ بکا، چونکە مەلا مستەفا خۆی بە گژیدا دەهات.

پ19 : ئایا ئاگاداریتان لە دامەزراندنی یەکێتی نیشتمانی کوردستان هەیە؟

و19 : نەخێر، بەڵام ئاگادار کرام کە ڕێکخراوێکی نویٚ دروست دەبیٚ، کە دروستیش کرا، هەندیٚ برادەری وەکوو عومەر دەبابە، عەلی عەسکەری و د. خالد، داوایان لیٚ کردم، بچمەوە بۆ کوردستان، خەریک بوو بچمەوە، خۆشم ئامادە کرد بوو، لە پاشان وەڵامیان بۆ ناردم، گوایە لەبەر ئەوەی جێیان نییە، جاریٚ هەر لە لەندەن بمێنەرەوە، تا دوایی خۆیان وەڵامم لیٚ دەگێڕنەوە.(واتە بەڕێزتان دەستان لە دامەزراندنی یەکێتیدا نەبوو؟ - ن) نەخێر.

پ20 : ئایا لە کاتی دەسپێکردنەوەی شۆڕشی نوێی گەلەکەماندا، هیچ جۆرە پرس و ڕایەکیان بە بەڕێزتان کردووە؟ یا بە شێوەیەکی دیکە بڵێین، ئاگادار بوون لەوەی شۆڕشی چەکداری لە کوردستاندا، دەست پیٚ دەکاتەوە؟

و20 : من لەو بڕوایەدا بووم، کە دەبیٚ شۆڕش بکرێتەوە. پاشان کاک عومەر لێرە بوو، وەڵامیان بۆ نارد، بگەڕێتەوە، ئەویش گەڕایەوە، کاک عەلی و د.خالدیش لە بەغدا و ئەو ناوانە بوون، لەو کەسانە بوون کە گەڕانەوە. ئەوە بوو خەڵکی ڕایات و ئەو ناوانە، لە پێش کوردی نێوچەکانی دیکەدا دەستیان بە شۆڕش کردەوە. هەتا بیرمە یەکێکیان کوێخا بوو،

خۆی بۆی گێڕامەوە، ووتی پێم ووتوون، ئەگەر دێن لەگەڵمان دەبن، وەرەن، ئەگەر نایەن، ئەوا ئەگەر ئێمە گیراین، دەڵێین، ئەوانە هانیان داین، شەڕ بکەینەوە.(من پێم وایە، ئەگەر بە پێی خزمایەتیش بێ، بەگوێرەی پلە و پایەی ڕۆشنبیری و خەباتی کوردایەتی و تاقیکردنەوەی کەڵەکەبووی چەند ساڵەی تێکۆشانیش بوو بێ، هەر پەیوەندیت لەگەڵ برادەرە کۆنەکانی خۆتدا هەبووە، ئاگات لە هەڵگیرساندنی شۆڕشەکە هەبووە، بەڕێزتان لەو ڕووەوە دەڵێن چی؟ - ن) من نامەم بۆ هەردوو لایان وەکوو یەک دەنووسی، داوام لێ دەکردن، ڕێک بکەون و شەڕ بکەن، بۆ سەندنی مافەکانی گەلی کورد تێبکۆشن.

پ21 : هەڵوێستی بەڕێزتان بەرامبەر ئەم ڕووداوە گرنگانەی خوارەوە چی بووە؟ هەموو ئەو جەنگە نێوخۆییانەی یەکێتی نیشتمانی لەگەڵ لاکانی دیکەدا کردوویەتی، ئامۆژگاریتان بۆیان چی بووە؟

و21 : من نازانم شەڕی نێوخۆ لە کوێ و کوێ بووە.(وەکوو ئەو شەڕانەی نێوان یەکێتی و پارتی، یەکێتی و حسیک، یەکێتی و پاسۆک، یەکێتی و کۆمۆنیست - ن) منی تێدا نەبووم، ئاگام لێی نییە.(مەبەستم ئەوەیە، لێرەوە هەڵوێستتان چی بووە؟ - ن) لێرەشەوە هیچ شتێکم نەبووە، هەر ئەوەم ویستووە، لە نێو خۆیاندا شەڕ نەکەن. نەشمزانیووە کامیان ڕاست دەکەن و کامیان ڕاست ناکەن، بەڵام کە هاتۆتە سەر ئەوەی پارتی لەگەڵ دیموکراتی ئێران شەڕ بکا، دژی ئەو شەڕە بووم. کە یەکێتی ووتوویەتی، ئێمە شەڕ ناکەین، بە دەیان شەهیدیان داوە، بۆ ئەوەی شەڕی کورد لە ئێراندا ڕوو نەدا، شەڕەکە دژی ئێران بکرێ، ئەوەم بە چاک هەڵسەنگاندووە. پارتی و دیموکراتی ئێران لەگەڵ یەکدیدا شەڕیان کردووە، ئەوەم بە کارێکی خراپ زانیووە. هەر لایە شەڕی لەگەڵ P.K.K. کرد بێ، دژی بووم. من ئەو کاتە لە کوردستان بووم، جنێوم پێ دەدان، دەستیشم لەوەدا هەبوو، کە کارەکەیان بە سەرکەوتن کۆتایی پێ نەیە، تا نەڵێن کەس ژێر کەوتووە. بێگومان ئەگەر پیاوەکەی بەرامبەرم، خۆشی بیروڕای وا نەبوایە، بە قسەی نەدەکردم، بێگومان ڕای وا بووە، بەڵام من ئەوەندەم پێ ووتن، شەرمە بە هەر نرخێ بێ،

کورد نابێ شەڕی برای خۆی بکا، لەگەڵ خەباتکەرێکی دیکەی کوردا شەڕ بکا.
پ : هەڵوێستان بەرامبەر گفتوگۆکەی ساڵی ١٩٨٤ی (ی.ن.ک.) چی بوو؟
و : کابرایەکی پارتی دیموکراتی ئێران لای ئێمە کاری دەکرد، گوایە نوێنەری ئەوان بوو لای ئێمە. ئەم پیاوە کاتی خۆی لە سەردەمی قازی محەممەدا ڕۆیشت بوو، لە باکۆ خوێند بووی، لیمان دەپرسی لە باکۆ چییان پێ وتی، دەیگووت، وەڵڵا کورد کێشەکەی ئەوەندە بوغرنجە، سۆڤیەتیێکان بۆ خۆشیان لیی تیناگەن. کێشەی کورد، کێشەیەکی زۆر ئاڵۆزە، وەکوو کورد خۆشی دەڵێ، گوریس بە ڕاستی ناچێتە نێو هەمانەوە، ڕاستە کورد پێویستی بە چەک هەیە، ڕاستە دەبێ خەباتی چەکداری بکا، ڕاستە فیداکاری و خۆبەکوشتدانی دەوێ، بەڵام هەرچی هێزی کوردستان هەیە، هەموو هێزەکانی هەر چوار پارچەکەی کوردستان یەک بگرن، بە شەڕ دەرەقەتی یەکێ لە دوژمنەکانمان نایەن، لە هەمان کاتیشدا بەبێ شەڕکردن هیچ شتێکمان بۆ ناکرێ، بەڵام دیسانەوە، ئەگەر لەو شەڕەدا کە دەیکەین، دوژمن پێی وتین، با ڕێک بکەوین، دەبێ ئەگەر ئەو بستێ دەستی درێژ کرد، ئێمە مەترێ دەست درێژ بکەین، تا ڕێک بکەوین، بە مەرجێ مافی خۆمان بداتێ، مافی خۆشمان هەموو کاتێ دەوێ. ئەو پەندەی دەڵێ، کوێرە چیت دەوێ، دوو چاوی ساغ، قسەیەکی هیچ و پوچە، من دەڵێم، کوێرە چیت دەوێ، نەختێ تروسکایی. ئێستا ئەگەر بنکەیەکمان هەبێ، بناغەیەکمان هەبێ، جێ پێیەکمان هەبێ، خەباتی تێدا بکەین، بە هەر جۆرێ بێ، شتێ لە بارودۆخی کوردستان دەگۆڕێ، هەموو داواکارییەکانی خۆت بە جارێ دەست ناکەوێ، ئەوەتا هەتا دەڵێن، ئێستا .P.K.K هاتۆتە سەر ئەو بڕوایە، داوای ڕێککەوتن دەکا، بە تورکەکان دەڵێ، با ڕێک بکەوین، دەبێ هەرواش بڵێین، با ڕێکیش نەکەون. بەڵام ئێمە نابێ واز لە چەک بهێنین، چونکە هەر وازمان لە چەک هێنا، ئاشکرایە دوژمنەکانمان چیمان لێ دەکەن.(بەڵێ، ئەوانە هەمووی ڕاستن، بەڵام مەبەستی من لەو پرسیارە ئەوەیە، کاتێ هەلی مێژوویی بۆ کورد هەڵدەکەوێ، ئەگەر لەو کاتەدا ئەو هەلە نەقۆزرێتەوە، بۆ بەرژەوەندی ڕێکخراوەکەت، شۆڕشەکەت، گەلەکەت

سوودی لێ وەرنەگری، هەلەکەت لە کیس دەچێ، ئەوەشمان لە بیر نەچێ، دوژمنیش هەمیشە لە کاتی لاوازیدا، داوای گفتوگۆ دەکا، بە ڕای من، ئەو کاتەی گفتوگۆکەی تێدا کرا، لە کاتی جەنگی یەکەمی کەنداودا بوو، عێراق لە شەڕێکی قورسی بێ کۆتاییەوە، لەگەڵ ئێراندا تێوە گلابوو، یەکێتی یەکلایەنی گفتوگۆی لەگەڵ بەعسدا کرد، پارتە ڕامیارییەکانی دیکە لە شاخ بوون، هەلەکەش لەبار بوو، من لەو گۆشە نیگایەوە، داوای هەڵوێستان لێ دەکەم - ن) ئێ، حوکومەتی عێراق هیچی نەدا، ئەوەی نەدا کە داوای لێ کرا بوو، پاشان ڕێککەوتنەکە سەری نەگرت، گفتوگۆ جیایە، ڕێککەوتن جیایە.

پ : ڕاتان بەرامبەر گفتوگۆکەی ساڵی ۱۹۹۱ ی بەرەی کوردستانی چییە؟

و : بە لای منەوە باش نەبوو، ئەو گفتوگۆیەی ۱۹۹۱یان زۆر خراپ بوو، هەرچەندە خۆیان عوزری بۆ دەهێننەوە، کە چاریان نەبوو. ئەگەر لایەکیان بە تەنیا گفتوگۆی بکردایە، چاکتر بوو لەوەی هەموو پێکەوە بیکەن، چونکە هیچ نەبێ لاکەی دیکە، ترسێکی دەخستە نێو دڵی سەددامەوە، تا شتێ زیاتر بە کورد بدا.

پ22 : دوای ئەوەی هەردوو باڵەکەی پارتی، لە ساڵەکانی ۱۹٦٦ - ۱۹۷۰، واتە چوار ساڵ لە یەکدییان کوشت، جا شەڕی کوردکوژی ناو دەنێن، براکوژی ناو دەنێن، هەرچییەکی ناو دەنێن، گرنگ نییە، پەیماننامەی مارس کۆتایی بە هەموو شتێ هێنا و بارزانیش لێخۆشبوونێکی گشتی بڵاوکردەوە، هەردوو لای شەڕکەر تێکەڵاوبوونەوە، بۆ ئەو ڕۆژ و سەردەمە، تاقیکردنەوەیەکی گەلێ سەرکەوتوو بوو، چونکە ناکۆکی و شەڕی نێوخۆی نەهێشت، ڕاتان چییە، ئەگەر ئەوڕۆ بۆ بنەبڕکردنی هەموو ئەو ناکۆکییانەی نێوان پارتی و یەکێتی، دیسانەوە یەک بگرنەوە و پێکەوە پارتێکی کوردستانی دیموکراسیخواز دابمەزرێنن؟

و22 : ئەو کاتەش نەبوونەوە بە یەک پارت، ئەو کاتەش ئەوان قبوڵیان نەکرد، ئێمە بچینەوە و یەک بگرینەوە.(بەڵێ، دەزانم تێکەڵاوبوونەوە بوو - ن) وایە، تێکەڵاوبوونەوە بوو، بۆ ئەو کەسانەی ئەوان قبوڵیان بوو، ئەوەی ئەوانیش قبوڵیان نەبوو،

ڕەتیان دەکردنەوە. بۆ نموونە من، کاک عومەر هیچ نەبووین لە پارتیدا،(مەبەستم لە تێکەڵاوبوونەوە ئەوەیە، لە شانەیەکی خواری خوارەوە، تا کۆمیتەی ناوەندی دەگرتەوە، بۆ کۆمیتەی ناوەندیش بڕیار وابوو، لە کۆنگری داهاتووی پارتیدا باس بکری ـ ن) بەڵێ، کۆمیتەی ناوەندی تێدا نەبوو،(بەڵێ، منیش دەڵێم، تا کۆمیتەی ناوەندی، بەڵام ئەورۆ بە پێچەوانەوە، ئەگەر بێتو، هەردوو لا کۆنگرەیە بگرن و ڕێکخراوێکی دیموکراتیکی کوردستانی نوێ دروست بکەن، پێتان چۆنە؟ ـ ن) ئەم پرسیارەیان لە کاک نەوشیروان کردووە، ئەو دەڵێ، ناکرێ چونکە بیروباوەڕیان جیایە. بە لای منەوە، بیروباوەڕیان بۆ ئەورو نابێ، ئەوەندە جیا بێ، قەیناکە لە کوردستانی دوارۆژدا، کە میللەت بە مافی خۆی گەیشت، ناکۆکی لەسەر پارتایەتی و دەسەڵات دەست پێ بکا.، بەڵام ئێستا کاتی ئەوەمان نییە. بە لای منەوە، کاتی ئەوەیە یەک بگرین، واتە ئەگەر ئەو تەباییەش بەو یەکگرتنە پێک بێ، با ببێ. من خۆم لە کۆنگرەی پارتیدا بووم، کاتێ پارتی دیموکراتی کوردستان، بوو بە پارتی دیموکراتی کوردستانی یەکگرتوو. هەستام قسەشم کرد، پەسەندیشم کرد، ئاواتەخوازی ئەوەش بووم، چ لە ڕێکخراوێکی کوردستانی یەکگرتوودا، چ لە بەرەیەکی کوردستانی یەکگرتوودا، هەموو لایەک یەک بگرن، هیچ نەبێ بۆ ئەم کاتە ناسکە. بە لامەوە یەکگرتن هەنگاوێکی باشە، هیچ نەبێ، چارەسەری ئەم گیروگرفتانە دەکا.

پ23 : بەرژەوەندی نەتەوەی کورد لە چیدا دەبینێ؟

و23 : وەڵڵا وەکوو خەڵک پێمان دەڵێن و خۆشمان بە خۆمانی دەڵێین، تا ئەندازەیەکیش ڕاستە، ئێمە خۆخۆری بێگانەپەرستین. ئەگەر خۆخۆرییەکە بە تەبایی بگۆڕینەوە، هەروەکوو خانیش دەڵێ، بێگانەپەرستییەکەش بکەین، بە دۆست و دوژمن ناسین، ئەگەر ئەوانە بکەین، بڕوامان بەوە هەبێ، کە بە تەنیا هیچمان پێ ناکرێ، تەنیا بە هەوڵدانی پارتایەتی هیچمان پێ ناکرێ، بەڵکوو دەبێ هەموومان ببین بە یەک، ئەو کاتە شتێکمان پێ دەکرێ، بەرژەوەندی گەلەکەشمان پێش بەرژەوەندی تاکە کەسی و بنەماڵەیی و پارتایەتی تەسکەوە بخەین، ئەگەر توانیمان ئەمانە بکەین، بە هەر شێوەیە پێی دەگەی، لە

هەر ڕێیەکەوە بۆی دەچی، بە لای منەوە ڕێی دیموکراسییە و ناکۆکییەکی تێدا نییە، من بەرژەوەندی نەتەوەی کورد لەوەدا دەبینم. ئەگەر ئەوانە نەکەین، مانای وایە هەر لەسەر ڕێ و شوێنە کۆنەکە دەڕۆین و قەتیش هیچ بە هیچ ناکەین.

پ24 : ڕاتان بەرامبەر دامەزراندنی دەوڵەتێکی یەکگرتووی کوردستانی چییە؟

و24 : دەوڵەتێکی ناسیۆنالی یەکگرتووی کوردستانی دانامەزرێ و لەگەڵیشی نیم، بەڵام لەگەڵ شتێکی دیکەم، ئەویش ئەوەیە، لە هەموو پارچەکانی کوردستاندا، ئەو پارتە ڕامیارییانەی هەن، پێویستە لەسەر بیروڕایەکی دیاریکراو یەک بگرن، بە تایبەتی ئەوەی ڕاستەوخۆ پەیوەندی بە ئامانجەکانی ئەمڕۆمانەوە هەیە، هەر پارتەی کاری خۆی بکا، لە چوارچێوەی ئەو دەوڵەتانەی تێیدا هەن. من ئەوە بە ڕەوا دەبینم، لەوە زیاتر شتێکی دیکە نابینم. ئەو کوردانەی لە دەرەوەی وڵاتیش دەژین، کۆمەڵێ یا پارتێکی کوردستانی یەکگرتوو یا بەرەیەکی کوردستانی یەکگرتووی خۆیان دابمەزرێنن، بەبێ ئەوەی گوێ بە ئامانج و ئاوات و قسە و قسەڵۆکی ئەوانەی ناوەوە بدەن. ئەو پارتانەی لە کوردستان کار دەکەن، با کاری خۆیان بکەن، بەڵام ئەم ڕێکخستنەی دەرەوە کوردستانییانە کار بکا، بۆ دامەزراندنی دەوڵەتێکی یەکگرتووی کوردستانی تێبکۆشێ، لە دەرەوەی کوردستان داوا بکەین، دەوڵەتێکی کوردی لە کوردستان دروست بکرێ، هەوڵی بۆ بدەین، پارەی بۆ کۆ بکەینەوە، پڕوپاگەندەی بۆ بکەین، نوێنەرایەتی کورد لە دەرەوەی وڵات لە هەموو ئەندامانی پارتەکانی پارچەکانی کوردستان بسەندرێتەوە، مافی ئەوەیان نەدرێتێ، بە ناوی کوردەوە قسە بکەن، چونکە لە ڕاستیدا مافی ئەوەیان نییە نوێنەری کورد بن، ئەو کەسە مافی ئەوەی هەیە نوێنەری کورد بێ، کە ڕۆژێ بۆمبایەک لە تورکیا بیست کورد دەکوژێ، بچێتە بەر دەم بارەگای مافی مرۆڤ هاوار بکا، یەکێ لە عێراق دەکوژرێ، ناڕەزایی خۆی دەرببڕێ، دەبێ داکۆکی لە مافی هەموو لایەک بکا، نەک پشتی لایەنێ بگرێ و دژی لایەنەکەی دیکە بێ، بە پێچەوانەوە، دەبێ بیروباوەڕێکی کوردستانی پاک و چاک هەبێ، هەوڵ بۆ دامەزراندنی دەوڵەتێکی یەکگرتووی کوردستانی بدرێ، هەموو

هەوڵ و خەباتەکە تەنیا هەر بۆ ئەوە بێ، ئەو ڕێکخراوە باڵوێزی ڕاستەقینەی نەتەوەی کورد بێ، هەموو ئەو درۆ و دەلسە خراپانەی دوژمنکانمان دەیخەنە پاڵمان، بە کردەوە بە درۆی بخەینەوە، بە بیروڕای جوان و بە تێگەیشتن و ژیری خۆمان، بۆ گەلانی سەر ڕووی زەمینی بسەلمێنین، کە ئێمەش وەکوو ئەوان مرۆڤین، هیچمان لەوان کەمتر نییە، ئەگەر کەموکوڕی لە مرۆڤدا هەبێ، ئەوا لە ئێمەشدا هەیە، هەموو نەتەوەیە خەسڵەتی چاکە و خراپەشی هەیە، لە ئێمەشدا ئەو خەسڵەتانە وەکوو نەتەوەیە هەیە، لە دەرەوە ڕووی گەشی بزووتنەوەکەمان بەو شێوەیە پیشان بدەین، لە ناویشەوە، لە هەر پارچەیەکی کوردستاندا هەلێکمان بۆ هەڵکەوت، بۆ ئەوەی ئامانجەکانمان بەدی بهێنین، یەک و دووی لێ نەکەین و لەوێوە دەست پێ بکەین. یا ئەگەر بارودخەکە لە جیهاندا گۆڕا، بەرژەوەندی کوردی تێدا ڕەچاو کرا، هەوڵ بدەین لە هەموو کوردستاندا دەست پێ بکەین. بەم شێوەیە دەتوانین، شتێ بە شتێ بکەین، بەم کارەمان، مردن پیشانی دوژمنەکانمان دەدەین، تا بە لەرزوتا ڕازی بن، لە هەمان کاتیشدا، نەک ڕاستەوخۆ بەڵکوو ناڕاستەوخۆ، یارمەتی سەرکەوتنی ئەو پارتە ڕامیارییانەی کوردستانیش دەدەین، تا هەنگاو بە هەنگاو بەرەو پێشەوە برۆن، چونکە ئێمە لە دەرەوەی وڵات، بەو کارانەمان سەربەخۆیی و یەکێتی کوردستان نیشان دەدەین، ئەگەر ئەوان لە ناوەوە داوای ئەو ئامانجانە بکەن، لەبەر دەستی دوژمناندان، دەیانکوژن، ناشتوانن بەدی بهێنن، دەوڵەتانی جیهانیش هێشتا گوێیان بەو جۆرە داواکاری و بیروباوەڕانە ڕانەهاتووە، پێویستی بە پروپاگەندە و چالاکی و خۆماندوکردن و کارێکی زۆر و تەواو هەیە، کە ئێمە بروایان پێ بهێنین، تا ئەو ئامانجانەی ئێمە پەسەند بکەن، ئینجا کە زانیمان ڕای گشتی جیهانی گۆڕاوە و ئەوەمان لێ قبوڵ دەکەن، ئەو کاتە دەتوانین، بیرێ لەو دەوڵەتە یەکگرتووە کوردستانییەش بکەینەوە. من ئاوای بۆ دەچم.

پ25 : ڕاتان بەرامبەر .P.K.K چییە؟

و25 : .P.K.K بە لای منەوە، لەگەڵ ئەوەشدا گلەییم لە هەندێ کرداریان هەیە، پێویستی ئەم ڕۆژەیە، چونکە ئەگەر مرۆڤێ لە زیندانێکدا گیرا بێ، چواردەوری گیرا بێ،

ئاو نەبێ بیخواتەوە، نان نەبێ بیخوا، خەریکە نوزەی تێدا نامێنێ، هەرچییەکی لە دەست بێ، دەبێ بیکا. بەڵام ئەو ساتەی بەرامبەرەکەی ووتی، بابە با ئەم هەرایە ببڕێنینەوە، ئەو دەبێ ئامادە بێ و بڵێ باشە. ئەوڕۆ .P.K.K ئەو کەموکورییەی نەهێشتووە و دەڵێن، ئامادەین بەبێ سەربەخۆیی و دامەزراندنی دەوڵەتی کوردستان بیبڕینەوە، کێشەی کورد بە شێوەیەکی ئاشتیخوازانە چارەسەر بکەین. بەڵام هەندێ کردەوەی دیکەیان هەیە، من ناتوانم لەگەڵیان بم، واتە لە هەموو شتێکدا پشگیرییان ناکەم. بۆ نموونە، من لە ئەورووپا نامەوێ، بە هیچ شێوەیە ئێسکی خۆمان تاڵ بکەین، ئێمە دەبێ لە جیهانی دەرەوەی بگەیەنین، ئەو پیاوکوژییەی دوژمنان دەیدەنە پاڵ ئێمە، هەمووی کردەوەی خراپی خۆیانە و هی ئێمە نییە، ئەگەر لە ئێمەشەوە بێ، دەسکردی ئەوانە و بە هاندانی ئەوانە و ئەوان بە زۆر بە سەریاندا سەپاندووین، چونکە ئێمە مرۆڤی پاک و چاکین، مرۆڤی خراپمان بە قەدەر گەلانی دیکە تێدایە، زیاتر لە گەلانی دیکەمان تێدا نییە، لە هەمان کاتدا چاکیشمان تێدایە، ئەگەر لە خەڵک زیاتر چاکمان تێدا نەبێ، هەرگیز کەمترمان تێدا نییە. بە لای منەوە دەبێ .P.K.K ئەم ڕۆڵە گرنگە ببینێ، وەکوو باسیشم کرد، ڕۆڵەکەش دابەش بکا، لە کوردستان خەباتی خۆیان بکەن، ئیشە سەرەکییەکەش بۆ دەرەوەی کوردستان بەجێ بهێڵێ، پشگیری ئەو لایەنانەش بکا، کە دەیانەوێ بە شێوەیەکی ئاشتی کێشەی کورد چارەسەر بکەن. دەوڵەتەکانی جیهان دەتوانن، یارمەتییەکی زۆری بدەن، بەڵام من لەگەڵ هێرشکردنە سەر باڵوێزخانە و بۆمباتەقاندن و کەلوپەل شکاندندا نیم لە دەرەوەی وولات. ڕاستە لە کوردستان کورد دەکوژرێ، ئەوەش کارێکی زۆر ناخۆشە، بەڵام دەسەڵات چییە؟ تورکەکان دژی کورد پروپاگەندە بڵاو دەکەنەوە، گوایە منداڵ و ژن دەکوژرێن، چواردە کەس لە دیاربەکر کوژراوە، ئەوە منیش پێم ناخۆشە، بەڵام دەتوانی بڵێی، ئەوە شتێکە چارەسەر ناکرێ، چونکە تۆ پەلاماری ماڵێ بدەی و بۆمبایەکی تێفڕێ بدەی، نازانی کێی تێدا دەکوژرێ، ماڵی جاشێکە، ماڵی پیاوێکە سیخوڕی بۆ حوکومەتی تورک دەکا.(ڕاستە، بەڵام ئەو جۆرە تێبینییانە، زیاتر

پەیوەندی بە شێوەی خەباتی ئەو ڕێکخراوەوە هەیە ـ ن)

پ26 : پاشەڕۆژی ئەو فیدراڵییەی ئەوڕۆ لە باشووری کوردستاندا، لە یەکلاوە ڕاگەیەندراوە، چۆن دەبینن؟

و26 : وەڵڵا پاشەڕۆژی ئەو فیدراڵییە، بەم شەڕەوە بەندە کە ئێستا لە کوردستاندا هەیە، ئەگەر ئەم شەڕە کۆتایی پێ بێ، برایەتی و تەبایی پێک بێ، کورد وەکوو برا دەستی خستە نێو دەستی یەکدییەوە، دەستی دوژمنەکانمانی تێدا نەما، ئەوا سەردەکەوین، چونکە ئەوی دوژمنەکانمانی شێت کردووە، بە تورک و عەرەب و فارسەوە، ئەم فیدراڵییەیە، ئەگەر ئێمە بیپارێزین، ئەوا فیدراڵییەکەمان سەر دەکەوێ، سەریش کەوێ، بۆ کوردی وڵاتەکانی دیکە، هەنگاوێکی زۆر پێشکەوتوو دەبێ.

پ27 : پاشەڕۆژی نەتەوەی کورد چۆن دەبینن؟

و27 : من پاشەڕۆژی نەتەوەی کورد، لە پاشەڕۆژی خۆرهەڵاتی نێوەڕاستدا دەبینم، خۆرهەڵاتی نێوەڕاستیش چاری نامێنێ، دەبێ فیدراڵی یا کۆنفیدراڵییەک بۆ خۆی دروست بکا. دەوڵەتی کوردی لەو دەوڵەتەی خۆرهەڵاتی ناوەڕاستدا، دەوڵەتێک بێ، لەگەڵ تورک و عەرەب و فارس ... هەموو پێکەوە بین، یەک مافمان هەبێ، یەک ئەرکمان هەبێ، وەکوو یەک تەماشا بکرێین، ئەو پەیوەندییانەی لە نێوان گەلانی خۆرهەڵاتی ناوەڕاستدا هەیە، زۆر کۆنتر و زیاتر و پتەوترە، وەک لەو پەیوەندییانەی لە نێوان گەلانی ئەورووپادا هەیە، بۆ ئەوان بتوانن، بەو کارە هەستن، بۆ ئێمە نەتوانین پێی هەستین؟ ئەوان وازیان لە داگیرکردنی یەکدی هێناوە، ئەگەر ئەو گەلانەش واز لە داگیرکردنی یەکدی بهێنن، واز لە بەکارهێنانی زۆر و ستەم بهێنن، هەموو ئامانجەکان دێنە دی. تورکیا پەند لە مێژوو وەرناگرێ، مستەفا کەمال ئەو هەموو خوێنەی بە خۆڕایی ڕشت، ئەو هەموو خراپە و پیاوکوژییەی کرد، کە دۆستە خۆشەویستەکانی لە خۆشەویستیا هۆنراوەیان بەسەردا هەڵدەدا و ئێستاش بە سەریدا هەڵدەدەن و پێی دەڵێن، گورگی بۆر، ئەو نەیتوانی کورد لەنێو بەرێ، ئەو کوردەی ئەو بە گژیدا دەچوو، هەر ئەو کوردەیە کە تورکەکانی

ئەوڕۆ بە گژیدا دەچن، بەڵام ئێستا سێ چوار ئەوەندەی جارانە و نەشیانتوانی بیتوێننەوە، دەبوایە تورک پەندی لە مێژوو وەربگرتایە. ئەوەتا نە ئێران و نە عێراق پەند لە مێژوو وەرناگرن، تەنانەت نەتەوەی کورد خۆشی، کەڵکی لە مێژووی خۆی وەرنەگرتووە، هەموو وا دەزانن، دەتوانن کێشەی کورد، بە گوللە و تفەنگ ببڕێننەوە، ناتوانرێ بەو شێوەیە چارەسەر بکرێ، لەبەر ئەوە دواڕۆژی ئەو گەلانە، برایەتی و یەکێتی و تەباییە، وەکوو دواڕۆژی ئێمەی کوردیش، لە پێش هەموو شتێکدا، برایەتییە، دەست لە بەرژەوەندی خۆ هەڵگرتنە، بەرژەوەندی کۆمەڵ و میللەت پێشخستنە، دواڕۆژی نەتەوەی کورد، جگە لەمانە، لە هیچ شتێکی دیکەدا نییە، ئەگینا بە هیچ نابین.

پ28 : پێتان وا نییە، نەتەوەی کورد و ڕێکخراوە ڕامیارییەکانی و شۆڕشە چەکدارییەکەی، بە تایبەتی لەم ڕۆژەدا، بە هیچ شێوەیە نابێ، دژایەتی بزووتنەوەی ئیسلامی بکەن؟

و28 : پێم وایە، ئەگەر بزووتنەوەی ئیسلامی وەکوو پارتێکی ئیسلامی بیەوێ، لە ڕێیەکی یاسایی و بە شێوەیەکی دیموکراسی و ڕەوا، دەست بەسەر دەسەڵاتی ڕامیاریدا بگرێ، دەبێ ئازادی بدرێتێ، وەکوو هەموو پارتێکی ڕامیاری دیکە، بە سەربەستی چالاکی خۆی بنوێنێ، بەڵام ئەگەر ویستی لە ڕێگەی تیرۆر و بەکارهێنانی چەکەوە کار بکا، دەبێ بۆ پاراستنی خۆت شەڕی لەگەڵ بکەی، جا هەر کەس دەبێ با ببێ، حەز دەکا برای خۆشت دەبێ، با هەموو پارتێ مافی ئەوەی بدرێتێ، بە ئازادی کار بکا، بە مەرجێ نۆکەری بێگانە نەبێ.

پ29 : پرسیارێکی تایبەتی، زیاتر پەیوەندی بەو تەمەنە درێژەوە هەیە، کە بۆ نووسین و کوردایەتی و کاری ڕامیاری تەرخانتان کردووە، ئایا خۆتان بە گوناحبار نازانن، بەرامبەر بەوەی ڕۆڵەکانی نەتەوەی کوردتان، بە بیری نەتەوەیی پەروەردە نەکردووە و هەوڵتان بۆ دامەزراندنی پارتێکی نەتەوەیی کوردی نەداوە؟

و29 : نەء، من بڕوام بە نەتەوەیی نییە. هەر ئەوەندە بڕوام پێیەتی کە وەکوو خەڵک

بژیم، میللەتەکەم وەکوو میللەتانی دیکە بیٚ، لەوە زیاتر بروام پیٚی نییە. لە خەڵک کەمتر نیم، لە خەڵکیش زیاتر نیم، وەکوو خەڵک و میللەتیٚکی دیکەی جیهان چ مافیٚکی هەیە، هەر ئەوە بۆ میللەتەکەی خۆشم بە ڕەوا دەبینم، لەمە زیاتر نەتەوەیی نابم و نەمکردووە و ناشیکەم، بۆیە لیٚی پەشیمان نیم.

پ30 : ئەگەر ئیٚستا میلی کاتژمیٚری تەمەن بۆ دواوە بگەڕایەتەوە، تەمەنی بەڕیٚزتان لەسەر بیست ساڵان و بەرەوژوورتر قورمیش بکرایە، جاریٚکی دیکە چۆن دەستان پیٚ دەکردەوە؟

و30 : چۆن دەستم پیٚ دەکردەوە؟ بە چی؟(بە نووسین، بە هۆنراوە، بە کوردایەتی و کاری ڕامیاری ـ ن) وەڵڵا لە ڕیٚی نووسینەوە دەستم پیٚ دەکردەوە، من کاتی خۆی بۆیە چوومە کۆلیٚژی حقوق، کە ببم بە ژۆرنالیست. لە هیچ ڕیٚکخراویٚکی ڕامیاریدا کارم نەدەکرد، پارتی هیوا و ئازادی و ڕزگاری و هەموو ئەوانە هەبوون، تا ژ.ک. من لە هیچ پارتیٚکدا ئەندام نەبووم. لەگەڵ ئەوەشدا بەشداری چالاکی ڕامیاریم کردووە، هەر لە شەشی سەپتەمبەری ۱۹۳۰یەوە، بەشداریم کردووە. ئیٚستاش ئەگەر شتیٚکم لا ڕوون بووبیٚتەوە، ئەوەیە لە دوورەوە دەتوانم زیاتر کار بکەم، وەک لەوەی لە ناو ئیٚشەکەدا بم، بە تایبەتی ئەگەر ئیش بەو جۆرە بیٚ، وەکوو ئەوڕۆ دەکریٚ.

پ31 : هەرچەندە بە تەواوی هیلاکم کردی، بەڵام پیٚش ئەوەی ماڵاوایی بکەین، دەمەویٚ دوا پرسیارت لیٚ بکەم، دوای دڕک و گوڵ، بەرهەمی تازەتان چییە؟ نیازتان نییە، یاداشت و بیرەوەرییەکانی ژیانی ڕامیاری و پیٚشمەرگەیی و تاقیکردنەوە تایبەتییەکانی خۆتان تۆمار بکەن و پیٚشکەش بە ڕۆڵەکانی نەتەوەکەمانی بکەن، تا زۆرترین کەس سوودی لیٚ وەربگریٚ؟

و31 : هیچ بەرهەمیٚکی تازەم نییە. بەڵام ئیٚستا خەریکی نووسینی بیرەوەرییەکانمم، بزانم چۆن دەبیٚ، ئەویش بە زۆری خەڵکەکە ناچارم دەکەن. بۆ نموونە، یەکیٚکی وەکوو کاک مەسعوود محەمەد، پەرتوکیٚکی ئەستوری نووسیووە، نازانم ناوی چییە؟(گەشتی ژیانم ـ

ن) چەند هەزار کرۆن پارەی کوردی سویدی تێچووە، کە ئەمە بە زنجیرە لە ڕۆژنامەکانی عێراقدا بڵاوکراوەتەوە، لە ڕۆژنامە ڕەسمییەکانی عێراقدا پارەی پێ وەرگیراوە، ووتار بە ووتاری پارەی لەسەر وەرگرتووە، لە پاشا ئەمە یاداشتێکە، بیرەوەرییەکە نووسیوویەتی، بە درێژایی نووسینەکەی نەیوێراوە، ناوی مەلا مستەفای بارزانی بهێنێ، هەر دەڵێ سەرۆکەکەیان،(سەرۆکی چەکدارەکان ـ ن) بەڵێ سەرۆکی چەکدارەکان، قەیناکە ناوی من لە پەرتوکەکەدا نابێ بهێنێ، بەڵام دەیتوانێ ناوی مەلا مستەفا بۆ جنێودان بەکار بهێنێ، هەروەها دەیتوانێ ناوی منیش بۆ جنێودان بەکار بهێنێ، (بەڕێزتانی بە ئەندامێکی هەرە بەرزی پارتی داناوە ـ ن) بەڵێ، بەڵام گرێی ئەوەم هەیە، من لە بنەماڵەیەکی نزمم، ویستومە و دەمەوێ جێی گەورە بگرمەوە. حاجی تۆفیقی پیرەمێرد، مرۆڤێکی زۆر بەڕێز و پاک و کوردێکی دڵسۆز بوو، مرۆڤێ بوو زۆر خۆی لە پێگەیاندنی لاواندا هیلاک دەکرد، دەستی بە پشتیانەوە دەگرت و هانی دەدان، لەو ڕووەوە منیشی زۆر خۆش دەویست، لەگەڵ ئەوەشدا من چووم بە گژیدا. جارێ لە چلەکاندا ووتارێکی دوورودرێژی دژی سۆڤیەت نووسی بوو، پێم ووت، تۆ شەرم ناکەی، ئەم شتانە دەنووسی؟ چۆن وا دەبێ؟ هۆنراوەیەکی نووسی بوو، دەڵێ :

لە هەر سێ لاوە شایبە بە ڕێزە

خەنە بەندانیان خوێنی ئازیزە

پێم ووت، ئەمە لە کاتێکدا دەتووت، هەر لە کەلی خان تا نازانم کوێ، خوێنڕشتنە و بارزان کاولە و وایە و وایە، ئەمە لەو کاتەدا بارزانییەکان ڕایان کرد بوو، خەریک بوو بیانگرن، بیانکوژن، ڕووس پەنای دان. ووتم، ئەم ماڵە، ئەم جێیە، هەرچی تۆ دەیڵێی ئەگەر ڕاستیش بێ، کورد نابێ بیڵێ، با خەڵکی دیکە بیڵێ، تۆ نابێ بیڵێی، چونکە تۆ ئەم هۆنراوەیەت ووتووە، ئەو پیاوانە پەنایان بردە بەر ئەو ئازیزەی کە تۆ بۆی دەگریایت، ئیدی نابێ تۆ ئەمە بڵێی. توڕە بوو، ناخۆشی کرد. بۆ سبەینێ ووتارێکی نووسی بوو، جنێوێکی زۆری بە سۆڤیەت دابوو، لە دوا دێڕیشدا دەڵێ، خوا ڕووی ئەو کەسە ڕەش کا

وەکوو ناوی، کە ئەم نەریتەی بەم ناوەدا هێنا. جا پیرەمێرد دەستێکی زۆر جوانی لە بەکارهێنانی ووشەی سەیر سەیردا هەبوو، زۆر زیرەکیش بوو. لەسەر ئەو قسانەی من پێم ووتبوو، چوو بوو لە دادگا شکات بکا. قازی بانگی کردم، شێخ محەمەدی خاڵ بوو، ووتی، ئەری ئەوە چییە بلە، حاجی تۆفیق دەیەوێ شکاتت لێ بکا؟ ووتم، ئەو شکات لە من دەکا؟! ووتی، بەڵێ. ووتم، من شکات لەو دەکەم، جنێوی پێ داوم. ووتی، لە چیدا؟ ووتم، وەڵڵا لە ژینی ئەورۆدا. ووتی، بەخوا بلە خوێندومەتەوە، هیچی تێدا نییە، جنێوی بە سۆڤیەت داوە، خۆ تۆ سۆڤیەت نیت؟ ووتم، باشی بخوێنەرەوە، ئەو دێرانەی دوایی بخوێنەرەوە. ووتی، هیچی تێنەگەیشتم. ووتم، کاکە دەڵێ، خوا ڕووی ئەو کەسە ڕەش کا وەکوو ناوی ... من ناوم بلەی ئەحە ڕەشە، ئەحە ڕەشی فەتاحە ڕەشی مستەفام ناوە، من بلەی ئەحە ڕەشم. واتە ڕووی من ڕەش بێ، چونکە کۆمۆنیستیم لەم ناوەدا بڵاو کردۆتەوە. جا ئەم نموونەیەی پیرەمێردم بۆیە بۆ هێنایتەوە، قسەکانی مەسعوودیش وەکوو قسەکانی پیرەمێرد نانسرێنەوە، ئەو تیروتوانجەی ئەو دەیگرێ، وەکوو ئەوانەی حاجی تۆفیق وایە، تۆ نازانی ئەوە مەبەستی منە، چونکە دەردی کورد دەڵێ، من فیکەی خۆم دەناسمەوە، لەبەر ئەوە دەزانم مەبەستی چییە. لەگەڵ ئەوەشدا دەتوانم بڵێم، من دەستێکی زۆر خراپم لە دروسکردنی مەسعوود محەمەدا هەبوو. مەسعوود محەمەد کوڕی مەلای گەورەیە، لەسەر ئەوە ناڕۆین، بۆ پێی دەڵێن گەورە، هەقم بەسەر ئەوەوە نییە، باوکی پیاوێکی بەڕێز بوو، تا ئەندازەیە خزمەتی کردووە، خۆی لە پەرتووکەکەیدا هەندێ شت دەڵێ، لە ڕێزی کەم دەکاتەوە، مەلا باسی گلەیی ئەوە دەکا، کە لە بلاطی عێراقییەوە پرسەنامەی بۆ نەچووە، بەڵام لە باڵوێزخانەی بەریتانیاوە بۆی چووە، خوێندوتەتەوە؟(بەڵێ - ن) بۆ نموونە ئەم پیاوە لە چوارتا بوو بە حاکم من وەکوو سکرتێری پارتی پێشنیازم کرد، ئەم جارە نابێ ئێمە لە کۆیە، نابێ کاکە زیاد بێ، چونکە خەڵکی دەڵێن، کاکە زیاد بە هۆی خێڵەکەیەوە دەردەچێ، پارتی لەم کارەدا دەستی نییە، کاکە زیاد هەر کاتێ خۆی هەڵبژێرێ، دەردەچێ، ئێمە با پیاوێ هەڵبژێرین، کە خۆی دەسەڵاتی نەبێ، بەڵام ئێمە

کارەکە بە ئیشی پارتی لە قەڵەم بدەین. دوایی لە لیستی پاڵاوتندا ناومان نووسی و سەد دیناری تەئمیناتەکەشم بۆ پەیدا کرد، بە کاکە زیادیشمان ووت، خۆی هەڵنەبژێرێ، ئەویش زۆر پیاوانە هاتە پێشەوە و خۆی هەڵنەبژارد. دوو سێ کەسی دیکە خۆیان هەڵبژارد، خزمی کاکە زیاد و ئەوان بوون، بەڵام کەسیان دەرنەچوون. با ئەمەت بۆ بگێڕمەوە، کاتێ کاکە زیاد نایب بوو، نوێنەری ئێمە بوو، هەموو مانگێ ڕاپۆرتێکی دووروودرێژی لەسەر گفتوگۆکانی نایبەکان و قسەی خۆی لەگەڵ وەزارەتەکاندا و شتی دیکەی نهێنی کە دەستی دەکەوت، بۆی دەناردین، کاک مەسعوودمان بوو بە نایب. تا دوو مانگ نامەیەکی نەنارد، بە بۆنەیەکەوە خۆم چووم بۆ بەغدا، چاوم پێی کەوت، ووتم، کاک مەسعوود ئەوە چییە، هیچ دەنگوباسێکت نییە؟ ووتی، کاکە دەنگوباسی چیم هەبێ، ئەمانە ئەوە نین، کە ئێمە دەمانەوێ. ووتی، بڕوا بکە ئیشێکم لای وەزیری داد، ئەحمەد موختار هەبوو، چوومەتە لای لەبەرم هەستاوە، لە تەنیشتمەوە دانیشتووە، کە پێم ووتووە، بچۆرەوە سەر کورسییەکەی خۆت دانیشەرەوە. ووتی، ئەوە لایەق بە ئێوەیە، ئێوە و مانان ئەم کارانە ناکەن و بە ناپاکی دەزانن، بۆیە بۆ ئێمە ماوەتەوە. ووتی ئەمانە وەکوو مرۆڤێکی خراپ هەڵسوکەوتمان لەگەڵ دەکەن. من نموونەیەکم بۆ هێنایەوە، لێرەدا ناتوانم، بۆت باس بکەم، چونکە ووتنەکەی نەختێ ناشیرینە. بەڵام شتێکی لەو بابەتەت بۆ دێنمەوە، کە هەمان مانا ببەخشێ. ووتم، شێخ مستەفای قەرەداخی باوکی ئەو کامەرانە بە منی ووت، (کامەران قەرەداخی ڕۆژنامەنووسێکی کوردە، ئێستا لە بەریتانیا دەژی. - ن) تۆ بۆ نەبووی بە پارێزەری کۆمپانیای نەوت، بۆ نەبووی بە نایب، بۆ ئەوەت نەکرد و بۆ ئەوەت قبوڵ نەکرد؟ ئێستا هێناویانی دەسبەسەر لێرە دانیشتووی. ووتم، کاکە من دەمزانی ئەمە بۆچی دەکەن، بۆ ئەوەی من بفرۆشن، من ببم بە پارێزەری کۆمپانیای نەوت، کۆمپانیا چی دەکا؟ ئەوان شتێ دەکەن دژی کرێکارە، منیش بەخێرێ ناوم بە کۆمۆنیست ڕۆیشتووە، ئەگەرچی قەت لە پارتی کۆمۆنیستدا نەبووم و ناشبم، ئێ ئەمە چۆن دەبێ؟ دەیانەوێ ناوم خراپ بکەن. شێخ مستەفا هاتە لامەوە و ووتی، بە شەرەفم ڕاست دەکەی، دەزانی من چیم دێ بە

خەیالاً، لە لای ئێمە کە مرۆڤ نارەحەت دەبێ و تاوی دێ، بەو دەشتەدا دەگەڕێ، تا جێیەکی دەست دەکەوێ، دادەنیشێ و ناو سکی خۆی پاک دەکاتەوە، ئینجا بۆ بەردێ دەگەڕێ، ئەم لا و ئەو لای ئەو دەشتە دەکا، تا بەردێ دەدۆزێتەوە، کە بە بەردەکە خۆی پاک کردەوە، هەتا دەستی دەگا، فڕێی دەدا. ووتی ئەم دەوڵەت و کۆمپانیایانە وان. ووتم، کاکە مەسعوود ئیشی ئەم پیاوانە وایە، هەڵسوکەوتت لەگەڵ دەکەن، تا خۆیانت پێ پاک دەکەنەوە، دوایی فڕێت دەدەن، تۆش لەگەڵ ئێمەدا وابووی. مەسعوود محەمەد هەموو ئیشەکانی لەسەر حیسابی ئێمە تەواو بوو، مەلا مستەفاش بە تەواوی بە پیاوی ئەمەریکای دەزانی، شایەد و بەڵگە هەیە، دەتوانی بپرسی. هەتا جارێکیان دەچێ بۆ لای مەلا مستەفا، زۆر ڕێزی لێ دەگرێ. لە پاشا مەسعوود ووتبووی، ئێ چییە، جەنابی مەلا، چیتان بە دەستەوەیە؟ مەلا مستەفاش ووتبووی، وەڵڵاً چیمان بە دەستەوەیە، هیچمان بە دەستەوە نییە، هیچمان پێ ناکرێ، ئەم ڕووسە سەگبابانە، ئەگەر چارەکە ملیۆنێکیان بۆ بناردینایە، ئێستا تا بەغدامان دەگرت، بەڵام ئەوانە دەیدەن و نایدەن، هەمووی سەد هەزار دینار بە ئێمە دەدەن، سەد هەزار دینار بە کەڵکی چی دێ؟ ووتی، خەڵکەکەی لەوێ بوون، یەکێ دەکۆکی، یەکێکی دیکە خۆی دەجوڵاندەوە، یەکێکی دیکەش هەڵدەستا و دەڕۆیی. دوایی مەسعوود ڕۆیشت، مەلا مستەفاش تا سەر جادەکە بە ڕێی کرد، کە گەڕایەوە تەماشای کرد، لەو هەموو کەسە، دوو کەس ماونەتەوە. ووتی، دەزانم کەرینە بۆچی ئێوە ماونەتەوە، بۆ ئەوەی ئامۆژگاریم بکەن، بۆچی ئەم قسانەم کرد. ووتی، جارێ ئەم قسەیە درۆیە، ڕووس هیچی بە ئێمە نەداوە و هیچیش نادا. ووتی، ئەم مەسعوودە پیاوی ئەمەریکایە، دەچێ بۆ ئەمەریکاییەکانی دەگێڕێتەوە، هیچ نەبێ ئەمەریکا شتێکمان دەداتێ. جا ئەوانە هەمووی وایان لێ کردم، ئێستا دوا ئیشم ئەوە بێ، ئەگەر مردن مەودا بدا، ئەگەر پێم کرا، خەریکی نووسینی بیرەوەرییەکانم بم، بۆ ئەوەی چیدیکە بە کەموکورتی لەم لا و لەو لا بە خراپە باسمان نەکەن و شتمان بۆ هەڵنەبەستن. (کەواتە بەو زوانە چاومان بە بیرەوەرییەکانی بەڕێزتان ڕۆشن دەبێتەوە؟ ـ ن) بە خوا

شتێکی گرانە، ناتوانی هەموو ڕاستییەکان بدرکێنی، ئەگەر هەموو ڕاستییەکانیش نەڵێی، جوان نییە، هەموو ڕاستیش بڵێی، ڕەنگە گێرەشێوێنی تێدا بێ، ئەگەرچی بۆ مێژووی بەجێ دەهێڵین، بەڵام لەبەر ئەوەی هەندێ هەڵە لە مێژوودا هەیە، لە مێژووی ئەو کەسانەدا کە نووسراوون، لەو بیرەوەرییانەدا کە نووسراوون، چ پەیوەندی بە خومەوە هەبێ، چ پەیوەندی بە خەڵکی دیکەوە هەبێ، کە من ئاگام لێ بوو بێ و دەیزانم، ئەوە وا نەبووە، لەبەر ئەوە بە پێویستم زانی، منیش وەکوو بیروڕای تایبەتی خۆم تۆماریان بکەم، مەرجیش نییە تەواو بێ، چونکە هەندێکیم بیر نەماوە، مەرجیش نییە وا بێ، چونکە من چۆنم بینیون، لە باری سەرنجی خۆمەوە باسیان دەکەم، ئەنجامەکانیشی هەمووی دیارن، مەرج نییە لێکدانەوەکانی ئێستاشم، نرخێکی ئەوتۆی هەبێ، چونکە ئەو ڕایە حسێبە، کە لە کاتی خۆیدا بووتە.

لە کۆتاییدا زۆر سوپاستان دەکەم، بە ڕاستی دانیشتنێکی خۆش و بە کەڵک بوو، داوای لێبووردنتان لێ دەکەم، بەو هەموو پرسیارە زۆر و دوورودرێژانە، بە تەواوی هیلاکم کردن، هیوادارم کاتێکی دیکە پێک بگەینەوە، تا زیاتر لەو باسانە بکۆڵینەوە، جارێکی دیکەش داوای لەشساغی و تەمەن درێژی و سەرکەوتنتان بۆ دەکەم.

chalakmuhamad@gmail.com

Kitêbxaneya Kurdî
Kurdiska Biblioteket/Kurdish Library
Stockholm/Sweden
2674

له بەرهەمەکانی داهاتووی نووسەر

١. ئەوەی گورگەبۆرەکانی تورک چییان دەوێ؟
٢. بەرکوڵێ: له خەرمانی بیری نەتەوەیی.
٣. ناکۆکی و ناپاکی له مێژووی نەتەوەی کوردا.

FIVE HOURS WITH IBRAHIM AHMED

HUSSEIN M. A.

1995/2695K